بسم الله الرحمن الرحيم

قُلِ الحَقَّ وَ لاتَخَفْ فِى اللهِ لَوْمَةَ لائِمٍ

اَلْمَقَالاتُ الْإِلٰهِيَّةُ
فِىْ
رَدِّ الضَّلالاتِ الْوَهَّابِيَّةِ

تأليف:

الحاج عبدالرحمن آخوند تنگلی عرفان آبادي

سرشناسه:	تنگلی، عبدالرحمن، ۱۳۲۰،
عنوان و نام پدیدآور:	المقالات الالهیه فی رد الضلالات الوهابیه/تألیف عبدالرحمن تنگلی
مشخصات نشر:	گرگان، تنعیم، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری:	۱۸۸ ص.
شابک:	۹-۹-۹۳۶۹۷-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی:	فیپا
یادداشت:	ترکمنی.
موضوع:	وهابیه – دفاعیه ها و ردیه ها
رده بندی کنگره:	BP ۲۰۷/۶/ت ۹ م ۷ ۱۳۹۲
رده بندی دیویی:	۲۹۷/۴۱۶
شماره کتابشناسی ملی:	۳۳۱۶۱۰۴

اَلْمَقَالاٰتُ الْإِلٰهِيَّةُ فِي رَدِّ الضَّلاٰلاٰتِ الْوَهَّابِيَّةِ

تألیف: عبدالرحمن تنگلی

تاریخ تألیف: ۱۳۹۲ هجری شمسی

ناشر: نشر تنعیم

چاپ: سراج آق قلا– خیابان بیت المقدس– قدس ۲ تلفن: ۵۲۳۰۲۴۰-۰۱۷۳

قطع: وزیری

تعداد صفحات: ۱۸۸ صفحه

قیمت: ۹۰۰۰ تومان

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

شابک: ۹-۹-۹۳۶۹۷-۶۰۰-۹۷۸

فهرس

بسم الله الرحمن الرحيم

مُقَدِّمَة

اَلْحَمْدُ للهِ الْمَلِكِ الحَنَّان وَ المَنَّان، اَلَّذِى اَرْسَلَ سَيِّدَنَا مُحَمَّداً بِاَكْمَلِ الحُجَّةِ وَالبُرْهَان، وَ كَسَّرَ بِهِ شَوكَةَ الكُفْرِ وَالضَّلالِ وَ الطُّغيَان، صَلَوَاتُ اللهِ وَ سَلاَمُهُ عَلَيهِ وَ عَلى آلِهِ وَ اَصْحَابِهِ و اتباعه بِالْخَيْرِ وَ الاِحْسَانِ اِلىٰ يَومِ الفَصْلِ وَالمِيزَان. اَمَّا بَعدُ:

حرمتلی مسلمان دوغن لر، بِلِنگ و آگاه بُولنگ، شو زمان لر تاریخ هجری قمری ننگ بِر منگ دُورد یُذ اُوتِذ دُوردگا (۱۴۳۴) برن وقتی در. خَیرُ القُرُون دن آرلرمذ بَتَر آچلب، و مجتهد مَرجع لرمذدن بَتَر دش دُشِب، مُرشد مُرَبِّی لرمِذدن جدا بُولِب دُورن یغدی لرمذ بار. دُنیا بازاری بَتَر غِذِغِب بارچا

خلق لر شوننگ شِیفتَه ثِی بولب، مذهب و مسلك لرمذنگ سستلان وقتی در، بارچا آدم لر بیك طنگری ننگ بُیرق لرنا یلتَا بولدی لر، اَمَّا دنیا اِیش لرنا بَتَر چُولِم غُوبدی لر، و کُوب عالم لرمذدا اُوذلرنی ریاست غا و تجملات غا ثدِّی لر، و دِین دشمان لری دُومِلْ دُوشدن آیق اُثتنا غلب، اسلامنگ اشغنی ثُوندِرماگا یُذلندی لر. ملیارد، ملیارد، پول لر خرج اَدِب، هزار جُرا یُول یُوردلر، و مِنگ تُیثلی مسلك لر دُوردِّی لر. اُول ظالم لر، بو اَدَن خیانت لری بلن قناعَتلنمانی، بَلکا مسلمان دوغن لرمذی بیر بیرلرننگ جان لرنا اُوقلدِی لر.

عزیز مسلمان دوغن لر شو هیل لی اَربَد ایش لرگا دُوش بولب دورن یغدی لرمذ بار در، دشمان لرنگ گُوذِی بذنگ شرافت و حَیثِیَّتِمِذدا در، و بذنگ سعادت و خوش بختیمذنی اَلمِذدن آلب، بذلری بَدبَختِ کَونَین آیلندرمق در، و شونی بلنگ بِذنگ شرافت حَیثِیَّتِمِذ، و اکی جهان دا سعادتمذ، بذنگ دینمذ و مذهبمذ در. اون دورد قرن بُوینِچا، اُوذ مَسِیرنی طی اَدِب گلیان حق مذهبمذنی آردن آیرمق اُچن هزار فرقه و منگ جُرا بِدعَت دُوردن درلر.

شولرنگ اچندا بذلرگا رَخنَه اَدَن، یمن بِدعَت وَهَّابِیَّت در. مَرَامُ وَهَّابِیَّت، سُنَّت شَکلِندا بَجرَلَن بِدعَت در، و مَذهَب پُورمثِندا تشکیل بَرلَن لامَذهَبِیَّت در. و ریاست طلب و تشنه ی مقام، مادِّی عالم لری و کَم فکر و ساده لوح کشی لری آلدَاب اُوذ یُول لرنا غَرشِی چکیان در. وهَّابِیَّت ننگ تَرویجی اُچن دسته دسته دُلأَرلر خَرج اَدلب، ملیون ملیون پول لر صرف ادلیان در. سرشناس آدم

لری و خلق لرنگ بشدق لرنی ثِتِن آلیان درلر، شولر یالی اُوذِن ثتن عالِم لر سرسخت اولرنگ طرفداری بولب، المدام شول مبتدع لرنگ سَازِن چلِب، شولرنگ بُلَندگُولری بُولیان درلر، حتّی اولرنگ نفوذی مَطبع لرگا، و چاپخانه لرگا سَرَایَت ادب، قدیم کی کتاب لرمذی تحریف ادماگا دُوردِی لر. تجدید چَاپ عنوانی بلن کتاب لری اُیدگدّی لر. تحقیق عنوانی بلن حدیث لرنی تضعیف و تکذیب ادماگا دوردی لر. مُتأسِّفَانه بذنگ آخوندلرمذدا اولرنگ بو مکرلرندن بی خبر بولب، اولرنگ تُوذن نا گیردی لر، و بر ناچالری اولری طنیثالردا، مُدارَات عُنوانی بلن مُدَاهَنَه اَدِّی لر، و نسلِ آینده لری اولرنگ گُمراه لک دایره ثنا گیرمک لگا تَیَّارلدی لر.

شو اربد یغدی لری حَقیقتاً دُیب، منگلای داکی گُوذِم بلن گُورَنَم، احساس مسئولیت ادب، غُولِم چرماب، بیلِم غُوشاب، تَبلیغ و تألیف میداننا قدم غُویدِم. اِلکی بشدا، وهَّابِیَّت نِی غِیثغَجِق صورت دا طندمق اُچن، اُوذ اَنَا دلمذ ترکمان دِلندا، «**تَحْذِیرُ الاِخْوَان عَن مَکَایِدِ حِزبِ الشَّیطَان**» آدندا تاریخچه ی وهَّابیَّت یذب، مسلمان خلق لرنگ آرلرنا پخش اَدِّم.

اِکِلَنجِی مرحله دا طالب علم لرغا تدریس ادمک اُچن، و شولرغا حق بلن باطل نی بلدِرمک اُچن، عرب دلندا، «**لُزُوْمُ الاِقتِصَاد فِی العَمَلِ وَالاِعتِقَاد**» آدلی کتابم نی یذب اولرنگ اَرکن دا غُویدم.

اُچلنجی مرحله دا، ینا شول وهابِیَّت ننگ رَدِّی اُچن، و اولرنگ بشدق لرننگ عقیده لرنی یغشی دُشِندِرمَک اُچِن عرب دلندا، «**هِدایَةُ الخَلقِ اِلی سَبِیلِ الحَقِّ**» آدلی کتابم نی یذب اِیل لرگا بیردِّم. دُوردلنجی مرحله دا، وهَّابیَّت ننگ نِیرَدَن طفِلشنی، و ناهیل لی دُورَیشِنِی، و مسلمانچلق دن نِیرَدا آیرِلشِنِی، و اولرنگ بارچا بِدعَت عقیده لرنی تمام دلائل لر بلن یذب دُورد جِلد کتاب اَدِب «**میزان الاعتدال فی بیان الحق والضلال**» دیب آد غُویب مسلمان دوغن لرم غا هُودِرلَدِم.

باشلنجی مرحله دا، تاریخ هجری قمرننگ، بِر منگ دُورد یُذ اُوتذ دُوردلنجی یل ننگ رمضان شریفندا، وهّابی لرنگ یُول لری، و تُودیَان دلیل لری، باطل و بی اساس لغنی مسلمان دوغن لرمذغا آچقلاب دُشندرمک اُچن اُوتِذ مقاله یذدِم، هَر گُن ننگ ثَلالِگِن دا بِر مقاله نی اُوقیمق اُچن، و یذن مقاله لرمی اُیشِرِب بِر کتاب اَدِّم و شونگا، «**المَقالاتُ الالهیَّة فِی رَدِّ الضَّلالاتِ الوهَّابِیَّة**» دیب آد غُویدم. انشاءَاللهُ تعالی مسلمان دوغن لرمذ بو کتابنی اُوقِیب مُوندن بَهرمند بُولرلر، و کُوب کُوب نتیجه آلب خَلق لری هدایت ادرلر.

من مسلمان دوغن لرم اُچن توصیه ادیارن، اُولر وهَّابِیَّت نی طنیثن لر، خدای نخواسته وهّابِیَّت عقیده ثی یُرک لرنا گِیرَن بُولثا، تَوبَه اَدِب مننگ شو آیدن کتاب لرمی اُوقیب، یُرک لرندن بدعت عقیده نی چِقَرثِن لر. اگر چقرمانی شول عقیده بلن دنیادن گچثالر، اولرنگ اِیمَان لری ضایع بولر.

چونکی ایمان باش بُولِم در، اَوَّلقِثِی اِیمانِ مَطبُوع، فرشته لرنگ ایمانی در. اکلنجثی ایمانِ مَعصُوم، پیغمبرلرنگ (علیهم السلام) ایمانی در. اُچِلَنجثی ایمانِ مَقبول، حقیقی مسلمان لرنگ ایمانی در. دوردلنجثی اِیمان مَردُود، منافق لرنگ اِیمانی در. باشلنجثی ایمانُ مَوقُوف، مُبتدع لرنگ ایمانی در. شو باش ایماننگ اَوَّلقی اُچِثی بیک طنگری ننگ یانندا پَسندیده در، امّا دوردلنجی ایمان، بیک طنگری ننگ یگرَنیَان ایمانی در، اولرنگ اَیَثِی تُیث کافرلردن تَلَکا در. باشلنجی ایماننگ اَیَثی بولن وَهَّابی لر، وهَّابی لگی ترک ادب توبه اَدثالر، اُولرنگ اِیمان لری دا اُچلنجی گا غُوشِلِب مقبول بُولر، اگر وهَّابی لگی ترک ادمثالر، اولرنگ ایمان لری دوردلنجی گا غُوشلِب مَردُود بولر، نَعُوذُ باللهِ مِن ذلِکَ.

حرمتلی مسلمان دوغن، مننگ مَقصدم شو بیت ننگ مُحتَوی ثی در:

مُرَاد مَا نَصِیحَت بُود و گفتیم حَوالت با خدا کردیم و رَفتِیم.

یعنی مننگ اِثلَگِم ثذ دوغن لرم غا اَوِد بَرِب، ثذلری دُوغری یُول غا گُوندرمک در، من ادملی ایشم ادِّم، و آیدملی زادلری آیدّم، ثُونگرقی یغدی لری، دنگا بیک طنگریم غا طبشردِم. **مِنَ اللهِ التَّوفِیقُ وَعَلَیهِ التُّکْلانُ.**

عبدالرحمن تنگلی طانا

عرفان آباد- چهارشنبه ۳۰/ ۵/ ۱۳۹۲ هـ ش

توحید

طنگری تبارک و تعالی قرآن کریم ننگ باشلنجی سوره ثننگ یَدمِش اُچلنجی آیه ثندا اُوذ یغدین دن خبر برب آیدب در: **وَمَا مِنْ اِلٰهٍ اِلاَّ اِلٰهٌ وَاحِدٌ.** (المائدة/۷۳). هیچ بر معبود بحق یوق در، مگر بِرلِک بلن مُتّصِف بولن بیک طنگری بار در، بیک طنگری دن بشغا زادغا بش اَنگِب عبادت ادمک اولقان گمراه لک در. بث بیک طنگری ننگ شو گپندن بلّی بُولدی، بیک طنگری نی بِرلمک لِک بنده لرنگ بُویننا اُولقان بُورج لغی.

بیک طنگری نی برلمک لگا عَرَب دِلندا توحید دیَّارلر.

توحید معناثی: بِر یغدی نی دِنگا بیک طنگری غا خاص لمق در، اُوننگ اُچِن توحیدِ الهی، اُچ بُولم بُولیار.

بِرِنجی بُولمی: **تَوحِیدُ الذات** در. یعنی بیک طنگری نی اُلُوهِیَّت دا، خُدای لِقدا، دنگا بِر اُوذِی در دیب، اعتقاد ادمک در. اُلوهِیَّت نی بِر اُوذِنَا خاص لمق در.

شول بیک طنگری دن بشغا یردغوجی خالِق یُوق در، اُوذِننگ مقدس کتابی خبر بریار: **هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللّٰهِ.** (فاطر/۳). یعنی هَی دا، بیک طنگری دن بشغا یردغوجی بُولرمی؟ اَبَد بُولمذ. بَث هیثی بر آدم بیک طنگری دن بشغا یردن بار در دیب اعتقاد ادثا، اُوندا اُول آدم دا، **توحید الذات** بُولمدی، بیک

طنگری نی بِرلَمَدِی، بلکا اُول **مُشرِکٌ فِی الذَّات** بُولدی، دین دن چِقدی، کافر بولدی. نعوذ بالله من ذلک.

الله تبارک و تعالی اُوذ قُدسِی کلامندا ثُوِیب آیدیار: **شَهِدَتْ نَفْسِیْ اَنْ لاَ اِلٰهَ اِلاَّ اَنا وَحْدِی، لاَ شَرِیْکَ لِیْ.** (مجموعة رسائل غزالی/۵۶۵). یعنی مَن اُوذم شاهدلق بَریارن، من دن بشغا هیچ بِر معبود بُولمذ، معبود بحق دِنگا مننگ بر اُوذِم درن، مننگ اُچِن هیچ بر اُورتق لشیان بُولمذ.

اِکِلنجی بُولمی: **توحیدُ الصِّفات** در. یعنی بیک طنگری ننگ بارچا یغدی لرنی دنگا بر اُوذِنا خاص لمق در. اُوذِندن اُوذگا مَوجُوددا، اُوننگقی یالی یغدی لر طفِلمغِی مُحال در دیب اعتقاد ادمک در.

الله تبارک و تعالی ننگ اُوذ مُقَدَّس کلامی خبر بریار: **لَیْسَ کَمِثْلِهِ شَیْءٌ**. (الشوری/۱۱). یعنی هیچ بر زادننگ یغدیی، بیک طنگری ننگ یغدیی یالی دال در. بث هیثی بر آدم، بیک طنگری ننگ بِلیان نی بشغا بر موجود دا بِلیَان در دیثا، یا بیک طنگری ننگ گُوریان نی بشغا بر موجوددا گوریان در دیثا، بیک طنگری ننگ اَشِدیان نی بشغا بر موجوددا اَشِدیان در دیثا، شوننگ یالی هَر بِر یغدیی کی بیک طنگری دا بار، بشغا بر موجوددا هَم بار در، بیک طنگری ننگ یغدیی بلن، بیلکی موجودننگ یغدیی هیچ فرقی یُوق در دیب اعتقاد

اَدثا، اُوندا اول آدم دا **توحید الصفات** بولمدی. بیک طنگری نی صفاتندا برلمدی. بلکا اول **مُشرِکٌ فِي الصِّفَات** بولب اَربد یغدی غا دُشدی.

هَی دا، خالق بلن مخلوق ننگ صفتی دَنگ بولرمی؟ عقل لی آدم هیچ وقت دا، بو هیل لی تصوّر ادمذ. خالق ننگ ذاتی و صفاتی قدیم در. امَّا مخلوق ننگ اوذی دا، و بارچا یغدی لری دا حادِث در، یعنی اُوذول یوق بولب ثونگرا طفلن در. مخلوق لرنگ اِچندا اِنگکی عِلم لی، اَدَرمن مخلوق، شو انسان در، طنگری تبارک و تعالی شونگا خطاب ادب، اُوذ قدسی کلامندا آیدب در: **وَاعْبُدْنِي فَاِنَّکَ عَبْدٌ ذَلِيْلٌ وَ اَنَا رَبٌّ جَلِيلٌ**. (مجموعة رسائل غزالی/۵۷۶). یعنی ای انسان، ثن منگا مطیع بولب بنده لک اَدگِل، بث هوکمان ثن عجیز بنده درثنگ، و اَمَّا مَن ثنی یردن و اِیدَاب دُورن گُیچلی و قُدرَت لی ذُوردِرن. بث مخلوق ننگ علمی و قدرتی محدود در، امَّا خالق ننگ علمی و قدرتی مُحِیط در.

اُچِلَنجی بُولِمی: **توحید الافعال** در. یعنی بیک طنگری نی ادیان ایش لرندا، دنگا بِر اُوذِنی خاص لمق در. جهان خلقندا پیدا بولن ایش لرنگ بارثِنی، دنگا بیک طنگری ننگ بِر اُوذی طبدریان در دیب اِعتقاد ادمک در.

الله تعالی ننگ اُوذ مُقَدَّس کلامی خبر بریار: **خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ**. (الانعام/۱۰۱). یعنی بارچا زادلری بیک طنگری طبدردی، دیب. و ینا بِر ثُوذندا آیدیار:

خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ. (الانعام/۱۰۲). یعنی بیک طنگری بارچا زادلری یردغوجی در، دیب.

بَث شو مقدس کلام لردن بلّی بولدی، بیک طنگری ننگ ذُورَدیان ایش لرننگ بارثی، دِنگا بِر اُوذ یغدیی بلن طفِلیان لغی، هیچ بر کُمَکچی گا احتیاجی بُولمیان لغی.

بث هیثی بر آدم شُو اعتقادی برک تُودمثا، بیک طنگری بر ایش ذُورَدمَکِندا، هُوکمان بر سبب گا احتیاجی بار در، سَبَب بولمثا فَعل وُجُودگا گلمذ دیثا، اُوندا اُول آدم دا، توحید اَفعَال یُوق دِر، بَلکا اول آدم **مُشرِکٌ فی الافعال** در. اوننگ اِیمانِی نقصان دا در. نعوذ بالله من ذلک.

اَلْحَمدُ لِلّٰهِ وَالْمِنَّة، بِذنگ اُصُول و فُرُوع لرنا یَتِک بُولب، اُوذ حَنفی مذهب لرندا غایم دُورن ترکمان لرمِذ، توحیدننگ اُچ جَنبَه ثندا هم ثابت قَدَم درلر. اولرنگ، بیک طنگری دن بشغا خدای بار در دیب اعتقاد ادیان لری یُوق در. مخلوق دا صفاتِندا، خالق یالی دیب آیدیان لری یُوق در. الله تعالی اُوذ ایش لرندا، غیری دن کُمک آلیار دِیَّان لری یُوق در.

بث شو اُچ نوع توحیدننگ هیچ بیرندا تردیدی بولمدق آدم، انبیاء و اولیاءلری چاغرب کُمَک اثلمک لری دا دوغری در. و شولرنگ مبارک مرقدلرنا برب زیارت ادمک لری دا دوغری در. اُوذ آخوند مُلاَّلرندن، و ایشان سَیدلرندن، دُعَاء و تومار آلِب داقنمق لری دا دوغری در. و دَردلرنا

درمان ادمک اُچن، و کسل لرندن غُطرِلب، نجات طبمق اُچِن، دُکترلرگا و طبیب لرگا یقِلمق لری دا دوغری در.

چونکی قرآن کریم ننگ معناثنی اُوکدا بلیان، و الله تعالی ننگ گب لرنا غَوِی دُشِنیان مُفَسِّرلرمذ آیدب درلر: **اِنَّ الاِسْتِعَاذَةَ بِغَيْرِ اللّٰهِ تَعالیٰ مَشْرُوعَةٌ فِي الْجُمْلَةِ لٰكِن بِشَرطِ التَّوحِيْدِ وَ اِعتِقَادِ التَّأْثِيرِ مِنَ اللّٰهِ تَعالیٰ.**(تفسیر روح البیان۱۰/۱۹۲). یعنی بعضی وقت لردا الله تعالی ننگ غیری بلن کُمک طلب ادمک لک دُوغری بولر، توحید جَنبَه لرندا ثابت قدم بُولب، تَأثیرنی طنگری تبارک و تعالی دن گُورثَلَر.

بو مسلمان لردا، «خدای ثِذ یَلَک بشِی غِیمِلَّمذ» دِیَّان اعتقاد لری بار در. خدای ثِذ چُوب بشِی غِیملّمذ دیب یُورَان مسلمان لر، بعضی وقت لردا، الله تعالی ننگ غوین سبب لرنا ثغنمق لری بلن مشرک بُولمذ.

وهَّابی لر توحید بلن اِشرَاک نی غَوِی ثِیلاب بِلمانثنگ، اُولرغا مُشرِک دِیب تَوهِین اَدیَارلر. مُشرِک بشغا، مسلمان بشغا.

اِشْرَاکْ

اِشراک ننگ لُغَوِی معناثی: اُورتق ادمک در.

شرعی معناثی: بیک طنگری دن بشغا زادنی، بیک طنگری بلن اُورتق لشدِرمق در.

بیک طنگری گا اُورتق ثابِت ادمک لک اِکی نوع بُولیار.

اَوَّلقِثنا: **شِرکُ اَکبَر** دیَّارلر. بو شِرک شریعت دا بَتَر اولقان گناه در. طنگری تبارک و تعالی اُوذ مقدس کلامندا خبر بریار: **اِنَّ الشِّرْکَ لَظُلْمٌ عَظِیْمٌ.** (لقمان/۱۳). یعنی دوغرثی بیک طنگری غا شِرک گترمک لک، بتر اُولقان ظُلم در.

ظُلم معناثی: بِر زادی غُویملی جایندا غویمانی، بشغا بِر یَردا غُویمق در. خُدای لِق و خدای لِق غا لایق بُولن صفت لر، دنگا بیک طنگریمذدا بُولملی. بیک طنگریمذدن بشغا بر موجودنی، بیک طنگریمذ بلن اُورتق لشدرمق لغا، شرک اَکبر دیَّارلر. هر کم دا شو اعتقاد بار بُولثا، اُول هوکمان کافِر در، مسلمان دال در. نعوذ بالله من ذلک.

اِکِلَنجی نَوعِنَا: **شرکُ اَصْغَر** دیَّارلر. یعنی بر مسلمان، بیک طنگری اُچن ادیان عبادت لرندا، غیری نی گُوذ اَونا آلثا، مثلاً اُوذننگ عابِدلغنی خلق لرغا کُوکَذجک بُولثا، یا اَشِدِّرجک بُولثا، شونگا شرک خَفِی دیّارلر. بو ایش دا بَتر اربد ایش در، بو یغدی غا مُرتَکِب بولن آدم عاصی بولر. امَّا اُونگا کافر دیب بولمذ.

پیغمبر اکرم ﷺ آیدب در: **اَلرِّیَاءُ اَلشِّرْکُ الاَصْغَرُ.** (تیسیرالوصول/۲۳۵). یعنی گوذ اُچن عبادت ادمک لک، کچی جک شرک در.

امّا شرک ننگ بتر اُولقانی، اَوَّلقی نوعی در، یعنی شرک اکبر در، شرک اکبر دُورد بُولِم در.

بِرِنجثی: **اِشْرَاکٌ فِی الْعَدَدِ:** یعنی بیک طنگری اُچن عدد ثابت ادمک در. مثل ثَنَوِی لر یالی، اُولر اِکِی خدای بار دِیّارلر، بیری خیر ایشی دُوردیان خدای، اونگا یَزْدان دیب آد بریارلر. اُول بیری شر ایشی دُوردیان خُدای، اُونگا اَهْرِمَن دیب آد بَریَارلر.

اِکِنجثی: **اِشْرَاکٌ فِی الرُّتبَةِ:** یعنی بیک طنگری غا، طنگری لق درجه دا، شریک ثابت ادیارلر. مثل بُت پرست لر یالی. اُلُوهیَّت دنگا بیک طنگری ننگ درجه ثی در، اولر اُلُوهِیَّت نی بُت لرغادا ثابت ادیارلر.

اُچِنجثی: **اِشْرَاکٌ فِی النِّسْبَةِ:** یعنی اُورنگاشک دا، و ثُویَمَک دا، بیک طنگری اُچن شریک ثابت ادمک در. مثل یهودی لرنگ عُزیر خُداینگ اوغلی دیش لری یالی، و نصرانی لرنگ مَسِیح خُداینگ اوغلی دیش لری یالی، و مُشرِک لرنگ فرشته لر خداینگ غِیذلری دیش لری یالی.

دُوردِنجثی: **اِشْرَاکٌ فِی التَّأْثِیرِ:** یعنی بیک طنگری ننگ یردن سبب لرنی تأثیردا، یعنی بر زادنی دُوردمک دا و بر اَثَرِنی طبدِرمق دا، گُویا طنگری تبارک و تعالی ننگ اوذی یالی مُؤَثِّرِ مُستَقِل بِلمَک در. شو دُورد تُیثلی شرک گا مُبتلا بولن آدم، کافِرِ مُطلَق در.

طنگری تبارک و تعالی شُول کافرلری محکوم اَدِب، قرآن کریم ننگ، یُذ اُون اِکِلَنجِی سُورَه ثِنی نازل اَدِّی: **قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ**. (الاخلاص/١). ای بندام، ثن اُول طنگری غا عدد ثابت ادیَان ثَنَوِی کافرلرغا، بیک طنگری بِر دِر، اُوننگ شَرِیکی یُوقدِر دیب آیدغِل.

اَللّٰهُ الصَّمَدُ. (الاخلاص/٢). و ثَن، بذنگ عبادت اَدیَان بُت لرمِذدا، خُدای غا کُمَکچِی در دِیَّان، بُت پَرَست کافرلرغا، بیک طنگری ننگ هیچ بر زادغا اِحتیاجی یُوقدر، بیک طنگری دن بَیلکی زادلرنگ بارثی، بیک طنگری غا محتاج دِر دیب، آیدغل.

لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُوْلَدْ. (الاخلاص/٣). و ثَن عُزَیر و مَسِیح، خداینگ اُوغلی در، و فرشته لردا خداینگ غِیذِی در، دِیَّان کافِرلرغا، بیک طنگری هیچ کِم نی دُوغرمدِی و هیچ کِم دَن دُوغمدِی دیب آیدغِل.

وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا اَحَدٌ. (الاخلاص/۴). و ثَن، بارچا سَبَب لرنگ، اُوذ ذات لری مُؤَثِّر در، خدای یالی بارچا زادلری، اُوذلری دُوردیان در دِیَّان کافرلرغا، بیک طنگری ننگ هیچ بر دَنگِی بُولمذ، و هیچکم اُوننگ ایشنی بِترمَذ، بارچا ایش لر، دِنگا شُوننگ قُدرَتِی بلن طفلیان در دیب آیدغل.

اِنها طنگری تبارک و تعالی شو سوره ننگ توسّطی بلن شِرک اَکبَرننگ بارچا نوع لرنی محکوم اَدِّی. هیثی بر آدم شو سوره نی اُوقِیب، و شُوننگ معناثِنی بِلب، اِعتقادنی شُوننگ اِثلَگنا گُورا غایِم لثا، شول آدم شِرک

اَکبَرننگ بارچا نَوعِندن خلاص بُولن آدم در. اوننگ اُچِن شو سوره شریفه ننگ آدِنَا، سُوره اخلاص دیَّارلر، معناثی انسانی شِرک اکبردَن نجات بَریان سوره دیدگی در.

اَلحَمدُ للّٰهِ وَالمِنَّة، حق یُول دا ثابت بُولب، حنفی مذهبندا غایِم دُورب، امام اعظم ننگ یُولنی پُخته تُوتن آدم لر، شرک اکبرننگ تُوذنِندن بَتَر دش دِرلر. اولر انبیاء و اولیاءلری چاغِرب، اُولردن کُمَک آلثالردا، اصلی اِیجادنی الله تعالی دن بِلَرلَر. آخوند مُلاَّلردن دُعاء تومار آلِب دقنثالردا، تأثیرنی بیک طنگری دن گُورَرلَر. دُکترلرگا، و طبیب لرگا برِب دَردلَرنا دَرمَان اَدثَالردا، خدای تعالی شَفا بَردِی دِیَرلر.

«بَندَام بَندام گا سَبَب»، بِذِنگ ترکمان لرمِذِنگ دِلنداکی اُولقان ضَربُ المَثَل در. اولرنگ دِل لرنداکی ثُوذلر، یُرک لرنداکی اعتقادلرندن علامت در. اولرنگ یُرک لرنداکی اعتقادلر، بیک طنگری دن بی اِذن هیچ بر ایش دُورمَذ دِیمَک در، «الله ثِذْ چُوب بشِی غِیمِلَّمذ» دیمک اولرنگ اصلی اعتقادلری در. گرچا بعضی وقت لردا، دِل لرنا اَولیاء کمک بردی، دُعاء غَوِی اَدِّی، دَرمان ثغَلدِّی دیثالردا، مُرادلری فاعِل مَجازی در. گُویا چُورَک دُویردِی، ثُو غَاندردِی دِیش لری یالی، حقیقت فاعلی بیک طنگری دغنی هُوکمان بِلیان درلر، اُوننگ اُچن اولرنگ بو یغدی لری، اولری دائرهٔ تَوحِیددن چِقَریان دال در.

اَمَّا وهّابی لرنگ اُول مسلمان لرغا مُشرک دیمک لری، و اُولری دائرۀ اسلام دن چِقَرب تکفیر ادمک لری اولقان جَسَارَت در. هیچ بر مسلمانی، اهل قبله نی تکفیر ادمک لک دوغری دال در. مُؤثِّر بلن اَثَری ثیغرملی، سَبَب بلن مُسَبِّب گا دُشنِمَلی، کُورکورانه مسلمان لرغا مُشرِک دیب، خَلق لرنگ آرثنا اُولقان فتنه اُوقلاب، اِیلنگ اِچندا آغذ آلالِق دُورَدمک گناه کبیره در.

سَبَبْ

سبب ننگ تعریفی شریعت اسلام دا شو هیل لی در: **اَلسَّبَبُ هُوَ مَا يَكُونُ طَرِيقاً لِلوُصُولِ اِلَى الْحُكْمِ غَيْرَ مُؤَثِّرٍ فِيْهِ.** (التعریفات/۱۰۳). یعنی سبب دیَّانی: حکم ادمک لگا یتشمک اُچن طفلن زاد در، امَّا شُول زاددا شوننگ اُوذِی مُؤثر دال در، بلکا شوندا مُؤثِّر دِنگا طنگری تبارک و تعالی ننگ اُوذی در.

بذنگ بیک پروردگارمذ، رَبُّ الأَرباب و مُسَبِّبُ الأَسبَابِ هر بر ایش لر اُچن سبب تعیین اَدِب در. اِیمَک لگی دُویمق لغا سَبَب اَدب در. اِچمَک لِگی غانمق لغا سَبب اَدِب در. ثوق نی اُشِیمَک لگا سَبب اَدِب در. غذغن نی بشمک لگا سبب ادب در. زهرنی اُولمک لگا سبب ادب در. دَرمان نی ثغلمق لغا سبب اَدِب در. انبیاء و اولیاءلری خیرغا سبب ادب در. فاسِق فاجرلری شرگا سبب ادب در. امَّا سَبب لر طفلنی بلن، مُسَبَّب لرنگ طفلمق لغی هوکمان دال در. یعنی ایمک لک طفلنی بلن، دُویمق لق طفلمغی

هوكمان دال در. طنگری تبارک و تعالی مُسَبَّب لری خلق اَدثا مُسَبَّب وجودا گلر، اگر خلق اَدمثا، سبب بولنی بلن دا، مُسَبَّب وجودا گلمذ.

سَبب و مُسَبَّب ننگ حقِندا آدم لرنگ اعتقادلری دُورد بُولك در.

بِرنجی بُولمی: **اِنَّ الاَسْبَابَ مُؤَثِّرَةٌ بِذَوَاتِهَا فِي المُسَبَّبَاتِ** دیب اعتقاد ادیان لر. یعنی سَبَب لر بارچِثِی مُستَقِلَّه در، اُوذ مُسَبَّب لرنی دُوردمَک لرندا دِنگا اُوذلری مؤثر در. سبب ننگ طفلمغندا و مُسَبَّب ننگ وجودا گلمَگِندا، خدای تعالی ننگ هیچ بر نقشی یُوقدر. زَهَر، اِچَن آدم ثنی اُولدِرَر، اُود دَگَن یَرنِی یقر، پچق ثُیکَلن یَرنِی کَثَر دِیَّارلر، بو زادلرغا اَصلا و اَبَدا الله تعالی ننگ دخالتی بُولمذ دیَّارلر، بو ایش لرنگ خالقی، شُول سبب لر در، شوندن بشغا زاد دال در دیّارلر.

اِنهَا هیثی بر آدم ننگ اعتقادی شو هیل لی بولثا، اُول آدم ننگ اِعتِقادی، اِشراک اکبرننگ دُوردِلَنجِی بُولِم نا گیریار. علماء اسلام ننگ بارثی، موننگ کافِر بُولیان لغنا برلشیان درلر. چونکی بو اعتقاد نَصّ آیت ننگ ترثی در.

طنگری تبارک و تعالی اُوذ مقدس کلام ننگ اُوتِذ باشلنجی سوره ثننگ اُچِلَنجی آیه ثندا، ثُویِب آیدیار: **هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللهِ**. (فاطر/٣). یعنی هَی دا، بیك طنگری دن بشغا، دُورَدگوجی زاد بولرمی؟. بَث سَبب لر، اُوذ مُسَبَّب لرنی ناهیل لی دُورَدثِن، ابد دُورَدِب بشرمذلر.

اِکِلَنجِی بُولمی: **اِنَّ الاَسْبَابَ فَقَط مَخْلُوقَةٌ بِقُدْرَةِ اللّٰهِ تَعالی** دیّارلر. یعنی سبب لرنگ بارثی، بیک طنگری ننگ قدرتی بلن خلق ادلن در دیّارلر. امّا دَثلاب سبب لردا تأثیری غُوین الله تعالی بُولثادا، ثُونگرا مُسَبَّب وجودا گلمگندا خداینگ اُول بلن ایشی یوق در دیّارلر. مُسَبَّب نی دِنگا سَبب طبدریان در دیب اعتقاد ادیارلر، بو اعتقاددا شریعت ننگ ترثی در. هیثِی بر آدم بو هیل لی اعتقاد ادثا، اوننگ کافر بولمغندا، اکی قول بار در. بر قول غا گورا کافر بولیار، اُول بر قول غا گورا کافر بُولمیار. امّا اَصَح قول غا گورا یُول دن چِقب، آذشن فاسق بُولیار.

بَث خَیِّر آدم لری دُورَدن الله تعالی بُولثادا، شولرنگ خَیر ایش لرنی خلق ادن دا الله تعالی در. شرور آدم لری وجودغا گترن بیک طنگری ننگ اوذی بولثادا، شولرنگ شر ایش لرنی طبدرن دا، طنگری تبارک و تعالی ننگ اُوذی در. هیچ بر سَبَب دا خَالِقِیَّت یُوق در.

طنگری تبارک و تعالی اُوذ مقدس کلامندا آچقلاب آیدیار: **وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُوْنَ.** (الصافات/۹۶). یعنی بیک طنگری ثِذنِگ بارچالرنگذی دُورَدِّی، و ثِذلردا بُولن ایش لرنگ دا بارچالرنی دُورَدِّی، بیک طنگری دن بشغا هیچ بر دُورَدگوجی یُوق در.

اُچِلَنجِی بُولمی: **اِنَّ الاَسْبَابَ و المُسَبَّبَاتِ مَخْلُوقَةٌ بِقُدْرَةِ اللّٰهِ تَعَالی** دیّارلر. یعنی بارچا سبب لر و مسَبب لر، بیک طنگری ننگ قُدرتی بلن خَلق

بُولن در. و شول سبب لردا، دَثلاب تأثیری غُوین دا بیک طنگری ننگ اُوذِی در، و شول سَبَب لردن مُسَبَّب لر دُوران دا، شُول مُسَبَّب لری طبدریان دا بیک طنگری ننگ اُوذی در. امَّا شُول سَبب لر بلن، مُسَبَّب لرنگ آرثِندا تلازمِ عقلی بار دِر. یعنی هر بر سبب گا یُولغشِلثا، عقل مُسَبَّب ننگ دُورَجَك لگَنی هوکمان لیار، هیچ تخلّفی ممکن دال در دیَّارلر. مثلاً اِیمَک لِك هُوکمان دُویراملی، اِچمَك لِك دا هُوکمان غَاندَراملی. بو اعتقاددا دُوغری اعتقاد دال در. اگر تخلّفی ممکن دال دیثنگ، طنگری تبارك و تعالی مُسَبَّب نی طبدرمق دا مجبور بولملی بُولیار، نَعُوذُ بالله بیك طنگری غا مَجبُور دیمك دن آنگردا اَحمق لِق یوق در.

الله تعالی اُوذ مقدَّس کلامِندا ثُویِب آیدیار: **يَفْعَلُ اللّٰهُ مَا يَشَاءُ.** (ابراهیم/۲۷). یعنی طنگری تبارك و تعالی هالان اِیشِنی اَدَر.

و ینا بر آیت دا آیدیار: **فَعَّالٌ لِمَا يُرِيْدُ.** (البروج/۱۶). یعنی طنگری تبارك و تعالی اراده اَدَن ایشنی ادگوجی در، هر بر ایش ننگ بولمغنی اراده اَدثا شُول ایش هوکمان بُولر. اگر شول ایش ننگ بولمثِذلغنی اراده ادثا، شول ایش هوکمان بولمذ. بَث بِر سَبب گا یُولغشِلثا، مُسَبَّب ننگ دُورَمَك لگی هوکمان واجب در، تخلّفی ممکن بولمذ دیثنگ، هنِی خدای تعالی ننگ فاعِل مُختار لغِی، فاعِلٌ بِالاِرادَة لغی، هر بر اِثلاَن اِیشنِی اَدِب بشریان لغی، بَث بو عقیده فلاسفه لرنگ عقیده ثی در، قرآن کریم ننگ ترثی در.

دوردلنجی بُولمی: سَبَب لرنی و مُسَبَّب لرنی یردن الله تعالی در، اولرنگ آرثنداقی تلازم لر عادِّی در، عقلی دال در. یعنی طنگری تبارک و تعالی ننگ عادتی، سَبَب گا یُولغشِلندا مُسَبَّب نی دُورَدمک در، اُول الله تعالی غا واجب دال در.

طنگری تبارک و تعالی سبب نی طبدرن دا، مُسَبَّب نی طبدرمق لغی اُوذ بُویننا واجِب دال دگنی بنده ثنا بِلدِرمَک اُچِن حضرت ابراهیم خلیل الله ننگ حَقندا اُوذ عادتنی بُوذدِی.

کافرلر حضرت ابراهیمعَلَيْهِ السَّلَامُ نی اُودغا اُوقلدی لر، طنگری تبارک و تعالی اُودغا دستور بردی: **یَا نَارُ كُونِيْ بَرْداً وَ سَلَاماً عَلٰی اِبْرَاهِيْمَ.** (الانبیاء/۶۹).
یعنی ای اُود ثَن ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَامُ غا ثوِق بُول، و سَالِم لِق بُول، اُونی یقما. اِنها شو یردا الله تعالی اُوذ عادتنی بُوذدِی، سَبَب نی طبدرثادا مُسَبَّب نی طَبدِرمدی.

و ینا طنگری تبارک و تعالی سَمَندَر آدلی جانوروننگ حقندا اوذ عادتنی بُوذدِی. اُول جانور اُودغا گیرندادا، اُود اُونِی یقمیار.

و ینا حضرت اسماعیلعَلَيْهِ السَّلَامُنگ حقندا هَم عادَتِنی بُوذدِی. آتَاثِی اوننگ بوقردغنا پِچق غُویب ثُیکَدِی، الله تعالی اجازه بَرمانثنگ، پِچق اُونی کَثمَدِی. شو یردا هم الله تعالی سَبَب خلق اَدِّی، اَمَّا مُسَبَّب نی خَلق اَدمدی. **وَ فَدَيْنَاهُ بِذَبْحٍ عَظِيْمٍ** (الصافات/۱۰۷) دیب ثِیلدِی. یعنی بِذ حضرت اسماعیل ننگ یَرنا دمق نِی چلمق اُچِن جَنَّت دن اِیندَرلَن آق غُوچی بَردِک دِیدِی.

و ینا طنگری تبارک و تعالی، حضرت خالدبن ولید دیگن صحابه ننگ حقندا، و حضرت آق شمس الدین دیگن ولی ننگ حقندا اُوذ عادتنی بُوذدِی. بولر زَهَر اِچدِی لر، زَهَر بولرغا زیان بَرمَدِی. طنگری تبارک و تعالی شو یردا، سَبَب نی خلق اَدثَادا، مُسَبَّب نی خَلق اَدمَدِی.

بث حقیقی مسلمان لرنگ عقیده ثی شو دُوردلنجی بُولم در. هر بر موجودِ مُمکن ننگ خالقی دنگا طنگری تبارک و تعالی ننگ اُوذِی در دیب اِعتقاد ادیان درلر، ها سَبَب بولثن، ها مُسَبَّب بُولثِن. الله تعالی هر بر ایش نی هالثا دُورَدر، هالمثا دُورَدمذ. سَبَب بلن دا دُورَدَر، سَبب ثِذدا دُورَدر. بیک طنگری فاعِلِ مُختَار در.

وَهَّابی لر اسباب لرداکی اعتقادلرنگ تفصیل لرنی بِلمانثنگ، هر بر سَبَبِ ظاهرنی فاعِلِ مُستقل گُمان اَدیارلر، بر آدم مَن دُکتَرگا گدِّم، دُکتر غَوّلدِّی، دَرمَان اِیدِم دَرمَان منی ثغلّدی دیثا، ثَث نِی چقَرمیارلر. امَّا مَن اَولیاء ثِغِندِم، اولیاء منی ثغَلّدی دیثا، طَوثِب غَلیارلر، ثَن مُشرِک بُولدِنگ، دِین دن چقدنگ دِیَّارلر. مگر اولیاء خُدای مِی ثغلدر یالی؟ اولیاءننگ اَلِندَن ناما گلجَک دیَّارلر.

اُول وهَّابی لرنگ شو یردا اکی یلنگِش لری بار. اَوَّلقثی: دُکترلری و دَرمان لری مُؤثِّرِ مستقل اعتقاد اَدِب، اولرغا ثِغنیان لردن سُکُوت ادیارلر. بو اعتقادلری بلن گچن دُورد بولم ننگ برنجی بولم نا گِیرب گُمراه بُولیان لرندن خبرلری یُوق. اِکِلَنجثی: اَولیاءلردا، دُکترلر و درمان لر یالی سَبَب لردن

بِر سَبَب دگنی بِلمَیَارلر. قرآن کریم ننگ یگرم دوقّذلنجی سوره ثننگ قرق بیرلنجی آیه ثننگ تفسیرنی گُوذَّ ثِنلر.

حضرت العلامه العارف الشیخ اَحمَد الصاوی رحمه الله آیدِب در: **هُمْ اَسْبَابٌ عَادِّيَةٌ تَنْزِلُ الرَّحَمَاتُ وَالبَرَكَاتُ عِنْدَهُم لاٰ بِهِمْ**. (حاشيةالصاوی۳/۲۳۷). یعنی شُول اولیاءلر عادِّی سَبَب لر در، بیك طنگری ننگ بَرکَت لری و رَحمَت لری شولرنگ یانِندا اِینیان در، رحمت و برکت نی اُولرنگ اُوذِی مُستَقِل تولید اَدیَان دال در. اُول سَبَب لری دُورَدَن بیك طنگری اِثلَثا مُسَبَّب لرنی دا دُورَدَر، و اُولرغا ثِغنیَان لرغا کُمَك بَرِب حاجت لرنی دا بِترَر.

اوننگ اُچِن دکترلرگا، درمان لرغا مُتَوَسِّل بُولمق دوغری بولشی یالی، انبیاء و اولیاءلرغادا مُتَوِّسِل بولمق دا دوغری در. انبیاء و اولیاءلرغا بُت لر دیب، و اولرغا مُتَوسِّل بُولن لری بُت پرست لر دیب، مسلمان لری تکفیر ادمك لك آنگربش آذغِن لِق و آنگربش گمراه لِك در، توسّل معناثنا دُشِنمَثِذلِك در.

تَوَسُّلْ

تَوَسُّل دِیَّانی وَسِیلَه تُودمق در. وسیله ننگ لُغَت معناثی: **مَا يُتَوَصَّلُ بِهِ اِلَى الغَير**(لزوم الاقتصاد/۲۶) در. یعنی اُوذی بلَن غَیرِی غا یَتِشلِیَان زاد در.

وسیله ننگ شَرعی معناثی: **مَا یُتَقَرَّبُ بِهِ اِلٰی اللّٰه تَعالیٰ مِمَّا یَرتَضِیهِ.** (لزوم الاقتصاد/۲۶). یعنی بیک طنگری ننگ اُوذ راضی بُولیان زادِی بلن، اُوذنا یتِشلیان زاد در. ها اَعرَاضِ مُشَرَّفَه بُولِثِن، ایمان یالی، طاعت و عبادت یالی، مقام و رُتبَه یالی. ها اَعیَان مُقَدَّسه بُولثن، انبیاء و اَولیاءلر یالی، حَرَم و کَعبَه و عتباتِ مُتبرّکه لر یالی.

بَث هو کمان بِلمَلِی زاد شو در: مَوجُودِ مُطلَق اُچ بُولم بُولیار.

برنجثی: **وَاجبُ الوجود**، طنگری تبارک و تعالی دن عبارت بولر.

اِکِنجثی: **مُستَحِیلُ الوُجود**، شریک الباری دن عبارت بُولر.

اُچِنجثی: **مُمکن الوجود**، عالَم یعنی جَهَانِ هَستِی دن عبارت در.

شول عَالَم اکی زَاددن خالی دال در. اَعیان لر، **ای الاَشیَاءُ القائِمَةُ بِالذَّوَاتِ.** یعنی اُوذ گوره لری بِلَن دُورِب بشریان. یادا اَعرَاض لر، **اَی الاَشیَاءُ التی لَیسَت قَائِمةً بِالذَّوَاتِ.** یعنی اُوذ ذات لری بلن دنگا اوذلری دُورِب بشرمیارلر، هُو کمان اَعیَان لرغا یبشِب وُجُود گا گلیارلر.

اَنبیاءلر و اولیاءلر و علماءلر و صُلحاءلر، اَعیَان مقدّسه لر در، شُول اَعیَانِ مُقَدَّسَه لردا بُولن مُعجزات و کرامات و منزلت و مقامات و عزّت و شرافات، و ریاضات و عبادات، بارثی اَعرَاضِ مُشَرَّفه در.

مسلمان لرنگ طنگری تبارك و تعالی غا یتشمك اُچِن، یا طنگری تبارك و تعالی دا بولن حاجت لرنا یتشمک اُچن آرا ثلیان واسطه لری، اَعیَانِ مُقَدَّسَه لردن در، یا اَعرَاضِ مُشَرَّفَه لردن در.

وهّابی لر شو اَعیان لری یا اَعراض لری وسیله تودمق لغی دوغری بلمیارلر، بَلکا وسیله تودمق لغی شِرك دِیَّارلر. اُولرنگ بو حقدا کُوب یلنگش لری بار.

برنجی آیدیان گب لری: خدای تعالی قرآن دا **نَحنُ اَقرَبُ اِلَیهِ مِن حَبْلِ الوَرِید**. (ق/۱۶). یعنی بِذ انسان لرغا اُوذ بُوین دمرِندن دا یقِین دِرث، دیب آیدب در. خدای بنده ثِنَا شوجرا یقین بُولثا، ناما دیب دش داقی پیغمبری یا پیری آرا ثلجق دِیَّارلر. هیچ بر وسیله گرك دال دنگا اُوذِنا ثِغِناملی دیارلر.

اولرنگ بو یلنگش لرننگ جوابی: اُول وهّابی لر شُول اُوقین آیت لرنداکی قُرب ننگ حقیقی معناثنی آلیارلر. طنگری تبارك و تعالی ننگ اولرغا یقین بولب **مَعِیَّةِ جسمانی** حاصِل اَدمَك ننگ مُحَال دِغنِی بلمیارلر. قرآن کریم مَنبَعِ بلاغت در، شو یرداکی فصاحتندن خبرلری بُولمانی، قُرب نی، قُربِ مکانی و قُرب مسافت دیب دُشِنیارلر. آیا الله تعالی ننگ گورَثِی بارمی؟ مَکانِی بارمی؟ مسافت ثابت بُولر یالی.

بو آیت داکِی قُرب، قُربِ مکانی دال، بو یرداکی قُرب، قُربِ عِلمی در. بو قُرب، قُربِ حقیقی دال دِر، بَلکا مَجَاز مُرسَل در. بو کلمه اِطلاقُ السَّبَب

عَلی المُسَبَّب قبیله ثِندن در. یعنی طنگری تعالی ننگ بلیان لِگنی ثابِت ادمک در، دش یقین مُرَاد دال در.

اوننگ اُچِن وسیله تودیان آدم لر، اوذلرنی وسیله تُوتلیان پیغمبرلر و اولیاءلرا، اولرنگ جِسم لری، بذلرگا خدای تعالی ننگ جسمندن یقین در دیَّان اعتقادلری یوق در. اولر توحیدننگ اُچ نوعنی کامِل بلن مُوَحِّدلر در، توحید الذات، توحید الصفات، توحید الافعال. بیک طنگری غا واجب بولن صفت لری دا بلیارلر، جائز بولن صفت لری دا بلیارلر، محال بولن صفت لری دا بلیارلر. وهّابی لر یالی طنگری تعالی غا جسم ثابت ادمیارلر. بلکا اول وسیله تُودغوجی لر، پیغمبرعلیه‌السلامنگ شو حدیث ننگ تحتنا داخِل بُولن آدم لر در: **اِذَا اَحَبَّ اللّٰهُ عَبْداً حَبَّبَهُ اِلٰی خَلقِهِ**. (العقدالفرید/۶). یعنی طنگری تبارک و تعالی، بِر بنده ثنی ثُویثا، شُول بنده ثنی اُوذ خلق لرنادا، ثُویدِرَر. اُوننگ اُچِن اُول وسیله تُودغوجی لر، بیک طنگری ننگ ثُویَن بنده لرنی طِفِب، شولری ثویب اُوذ پروردگارلرنا یقین بولن آدم لر در.

و حضرت رسول اکرم ﷺ اُوذ گهربار گپی بلن ثُویِب آیدیار: **مَنْ اَحَبَّنِیْ فَقَدْ اَحَبَّ اللّٰه**. (کنوزالدقائق/۱۳۵). یعنی هیثِی بر آدم مِنی ثُویثا، بَث هُوکمان شُول آدم، الله تعالی نی ثُویدِی. و پیغمبرگونه اولیاءلری ثُویمک دا، بیک طنگری نی ثُویمکدن علامت در. و شولری وسیله ادمک لِک خدای غا یقین لشمق در، خدای غا شرک گترمک دال در.

اکنجی آیدیان گب لری: اگر وسیله ادملی بولثا دنگا مقام و منزلت لرنی وسیله ادملی اگر اولر دیری بُولثلر. امّا اولر اولندن ثونگرا، مقام و مرتبه لری یُوق در دِنگا طُومّق بُولب یتن غُوم لر در، اولردن ناما پیدا بار دِیّارلر.

اول وهّابی لرنگ بو آیدیان گب لری نصِّ آیت ننگ ترثی در. طنگری تبارک و تعالی حضرت موسیعليه السلام نی تجلیل ادِب شو آیه شریفه نی نازل ادب در: **وَكَانَ عِندَ اللَّهِ وَجِيهاً.** (الاحزاب/۶۹). یعنی حضرت موسی پیغمبر، بیک طنگری ننگ یانندا ثِیلغلِی و حرمتلی بنده در.

اِنها شو آیت ننگ اِینَن وقتندا، موسیعليه السلام دنیادا یُوق، بَث اُولمَگِی بلن موسی عليه السلام ننگ مقام و مرتبه ثی آیرلمان در.

و ینا طنگری تبارک و تعالی حضرت عیسیعليه السلام نی تجلیل اَدِب، شو آیهٔ مبارکه نی نازِل ادِب در: **وَجِيهاً فِي الدُّنيَا وَالآخِرَةِ وَمِنَ المُقَرَّبِينَ.** (آل عمران/۴۵). یعنی عیسی پیغمبر، دُنیادا وَ هَم آخرَت دا ثیلغلِی در، و بیک طنگری غا یقین اَدلِن بنده لردَن در.

اِنها الله تعالی حضرت عیسی پیغمبرغا شُو هِیل لِی، اِکِی جهاننگ عِزَّت و اِحتِرامِن بِرِب در، یَر یُوذِندن چِقدِی اُوننگ مقام ومرتبه ثنی آیردِق دِیمَاندر.

و اُول وهّابی لرنگ آیدیان گب لری بو آیه شریفه ننگ ترثی در: **وَلاَ تَقُولُوا لِمَنْ يُقتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ اَموَاتٌ بَلْ اَحيَاءٌ وَلٰكِن لاَ تَشعُرُونَ.**

(البقره/۱۵۴). یعنی ثذلر طنگری تبارک و تعالی ننگ یُولندا شهید اُولدِرلن آدم لرغا اُولِی لر دِیمَانگ، بلکا اُولر دِیرِی درلر، وَ لِیکن ثِذلر اُولرنگ دیری لک لرنی بلمیانگذ.

اِنها طنگری تبارک و تعالی، پیغمبرلرنگ اُمَّت لرنا، شو هیل لی احترام قائل بولب، شوجرا بها بَریان بُولثا، گُور بق، اولرنگ اُوذ درجه لری ناهیل لی بولر؟ اُولرنگ درجه لری بَتَر یُوقرِی در، هیچ قابلِ توصیف بُولمذ، اُولر اُولِب گِدِّی لر، بِر طُومِّق غُوم دن بشغا زاد دال دِر دِیمک لِک، اُولرنگ شأننا اُولقان جَسَارَت در، نعوذ بالله من ذلک.

و ینا اُول وهّابی لرنگ آیدیان گَپ لری بُو حَدِیثِ شریف ننگ تَرثِی در. **اَلْاَنْبِیَاءُ اَحْیَاءٌ فِی قُبُورِهِمْ یُصَلُّونَ.** (کنوزالدقائق/۵۱). یعنی پیغمبرلر (علیهم السلام) اُوذ قبرلرندا دِیرِی دِرلَر، و نماز اوقیان درلر. و پیغمبرعلیه السلام نگ جانشِینی بولن اَولیاءلردا شُول عِزَّت لردن و شُول حرمت لردن خالی دال در، و اولرنگ اُولَندَن ثونگرادا کُوکَذَن کرامت لرنی یذملِی بُولثق هیچ بِر دفترلرگا جَایلشمذ، بَلکا بِر ناچا اَولیاءلرنگ، اُولَندَن ثونگرقِی کُوکَذَن کرامت لری، دیری وقت لرنداقی کُوکَذَن کرامت لرندن کان در، اُولرنگ روحانِیَّت لری اُولَندَن ثونگرا بَتَر گُیچ لَنیَان دِر، گُویا غِلِچ لر غِین لرندن چِقَندا بَتَر کَثگِر بُولشلری یالی، اوننگ اُچِن اُولرغا دِل دَگِرمَک اُولقَان عَبَث در.

حدیث شریف دا گلب در: **اَولِیَاءُ اللهِ لاَ یَمُوتُونَ بَل یُنقَلُونَ مِن دَارٍ الی دَارٍ** (مفاتیح الغیب۹/۴۲۷). یعنی اولیاءلر اولمذلر بلکا اولر بو یُوردِدَن اول بر یُوردگا گوچن لر در. اوننگ اُچن اولرنگ تصرّف لری باقی در، کرامت لری محفوظ در.

اُچنجی آیدیان گپ لری: آیت لردا و حدیث لردا گلَن وسیله لر دنگا عبادت در، ذَات دال در. یعنی عابدننگ دنگا عبادتی وسیله بولر، اوننگ ذاتی بُولمذ دِیَّارلر.

اُول وهَّابی لرنگ آیدن گپ لرنی شو حدیث شریف رَد ادیان در. یغِن یغمَانِی قحطی بُولن زمان لرندا، حضرت عمر رضی الله عنه ، حضرت عباس رضی الله عنه نی وسیله ادب آیدب در: **اَللّٰهُمَّ اِنَّا كُنَّا نَتَوَسَّلُ اِلَیْکَ بِنَبِیِّنَا فَتَسْقِینَا وَ اِنَّا نَتَوَسَّلُ اِلَیکَ بِعَمِّ نَبِیِّنَا فَاسْقِنا.** (التاج الجامع للاصول۱/۳۱۸). یعنی ای بار خدایا، پیغمبر علیه السلامنگ بار وقتندا، بِذ ثنگا اُوذ پیغمبرمذی وسیله اَدَردِک، بَث ثَن شوندا بذلرگا یغِن یغدِرردِنگ. و بِذ شو وقت، ثنگا اُوذ پیغمبرمذنگ آغاثِنی وسیله ادیارث، بَث ثَن بِذلرگا یغِن یغدِر.

اِنها شو حدیث شریفدن بَلِّی بولدی پیغمبر علیه السلامنی و اوننگ آغاثی حضرت عباس رضی الله عنه نی، اِکِثِنِی دا صحابه لر، یغِن یغمق اُچن وسیله اَدِب در. شو عزیزلرنگ اِکِثِی دا ذات در، عرض دال در، یعنی عبادت دال در. عبادت اُوذ ذاتی بِلَن قایم بولب بِلمَیان عَرَض بُولن یغدِیندا وسیله بُولمق لغا یریان

بُولثا، اُول ذاتِی که مَحَلِّ عَرَض بُولثِن، متبوعِ عبادت بُولثِن، ناما دیب وسیله بُولمق لغا یرمثِن. اُوذ ذاتی بلن قایم بُولب بِلمیان عَرَض نی و تابِع نی، اُوذ ذاتی بلن قایم بُولن عَین دن، و محلِّ مَتبُوع دن اِلری چَکمَک نی هیچ بر عقل و مَنطِق قبول اَدمَذ. گویا انساننگ اُوذِندن کُولگاثِی گُیچلی در دیان یالی بُولیار. چونکی انسان عَین در کُولگاثی عرض در، کُولگادن کُمَک اِثلَمک دوغری، انساننگ اُوذندن کُمَک اِثلمک دوغری دال، دِیَن یالی در. بَث عبادتْ وسیله بولیان بُولثا، عبادت ننگ محلی بولن عابِدلرْ بطریق اَولی وسیله بولر.

و ینا اُول وهَّابی لرنگ آیدیان گَب لری نَصِّ آیت ننگ ترثی در: **وَابتَغُوٓا اِلَيْهِ الوَسِيلَةَ.** (مائده/۳۵). یعنی ای مسلمان لر، ثِذ بیک طنگری غا یتشمک اُچِن وسیله توتنگ. شو آیت داکی وسیله عام در، چونکی بذنگ حنفی لرمذنگ اصول لرندا یذلن قانون کُلِّی شو در: **وَ مِنْهَا اَلْمُفرَدُ المُحَلّٰى بِاللاَّمِ اِذَا لَم يَكُنْ لِلمَعْهُودِ.** (تنقیح الاصول/۱۲۰). یعنی شُول عام بولن لفظ لردن در، الف لام بلن زینتلنب گلن مفرد، اگر شول الف لام اُوذننگ اَوِندا گچَن بِر زادغا اشارت بُولمثا.

بو یردا هم هیچ بر زادغا اشارَت دال در. اُونگا گورا بو یَردا دُخُول اللام دنگا مدخول نی تَعمِیم ادمک اُچِن گلیان در. شو قانون ننگ اِثلَیشِنَا گُورا، شو آیت داقی الوسیله عام در. یعنی ثِذ عبادت نی دا وسیله اَدِنگ، عبادت ننگ مَنبَعِی بُولن عابدلری دا وسیله ادنگ، پیغمبرلری و اولیاءلری دا وسیله

ادنگك، اولرنگك اُولن لرنی دا وسیله اَدِنگك، دِیرلرنی دا وسیله اَدِنگك. حتی خدای تعالی ننگك دوست لرنا تعَلُّق طفن اشیاءلردن هَر ناما بُولثن شولری وسیله ادمكك لِك دوغری بولر. اُولرغا اشیاءِ مُتبرّكه دیارلر.

اَشیَاء مُتَبَرّكَه

اَشیاء متبركه دیانی: بیك طنگری ننگك غُدلِی و پیدالی آیلندِرن زادلری در. و شُول غُدلِی زادلردن خَیرلنمق لغا تَبَرُّك دِیَّارلر. بَث تَبَرُّك دیَّان لری حقیقت دا، شُول پیدالی زادلری وسیله اَدِب، شوننگك واسطه ثی بلن، بیك طنگری دن بُولن حِسِّی و مَعنَوِی خیرلرغا یتشمك در.

شُول اشیاء متبرّكه باش بُولم بُولیَار: اَلفاظ بولیار و اَعیان بولیار و اَجزاء بُولیار، و آثار بولیار، و اَمكنه بولیار.

اَلْفَاظِ مُشَرَّفَه

اَلفَاظ مُشَرَّفَه دیَّانی: شرافتلی و غُدلی بُولَن ثُوذلر در، و ثُوذلرنگك اِچندا انگكی شرافتلی ثُوذ، بیك طنگری ننگك اُوذ ثُوذِی در، یعنی قرآن مجید در. قرآن مجیددَن آنگردا، بركتلی و غُدلِی ثُوذ یوق در. قرآن مجید بش دن آیغا بركت در.

طنگری تبارک و تعالی اُوذ مقدّس کلامندا ثویِب آیدیار: **کِتَابٌ اَنْزَلنَاهُ اِلَیکَ مُبَارَکٌ.** (ص/۲۹). شُو بذنگ ثنگا اِیندَرَن کتابمِذ قرآن کریم، غُدلِی و پیدالی آیلندِرلن کتاب در.

اِنهَا شو آیۀ شریفه دن بلِّی بُولدی، قرآن اُمَّت مُحَمَّدِیَّه اُچن تُوکَنمَیَان برکت لگّی. اُمَّت گرک عَلی الدَّوام قرآن غا ثِغِنمَلِی، اُخرَوِی ایش لری اُچِن دا قرآن گرک، دنیاوی ایش لری اُچِن دا قرآن گرک، ثغ لری اُچِن دا قرآن گرک، هثّالری اُچن دا قرآن گرک، دیری لری اُچن دا قرآن گرک، اُولِی لری اُچن دا قرآن گرک، قرآن کریمنگ توصیفنی آیدب توکدر یالی دال.

حدیث شریف دا گلب در: **کُلُّ آیَةٍ فِی القُرآنِ دَرَجَةٌ فِی الجَنَّةِ وَ مِصبَاحٌ فِی بُیُوتِکُم.** (الجامع الصغیر۲/۱۵۲). یعنی قرآن کریم دا بُولن هر بر آیت، اُچماح دا بِر درجه در، و ثذنگ اُوینگذدا یِنب دُورن چِراغ در.

حتی بر بِسمِ الله ثِننگ عظمتننگ حقندا شو حدیث شریف نی روایت ادلب در: **مَن قَرَأَ بِسْمِ اللهِ الرَّحمنِ الرَّحِیمِ مُوْقِناً سَبَّحَتْ مَعَهُ الْجِبَالُ اِلاَّ اَنَّه لاَ یَسْمَعُ مِنهَا.** (خزینة الاسرار/۱۱۴). یعنی هیثی بر آدم بسم الله الرحمن الرحیم نی اِنملی یُرَگی بلن اوقیثا، داغ لردا شونگا غُوشِلب، شوننگ بلن تسبیح آیدرلر. بَث دنگا بِسم الله ننگ شوجرا عظمتی و شرافتی بار بولثا، گُور بق قرآن کریمنگ بَیلکی آیت لرننگ توصیفی ناهیل لی بولر.

قرآن کریم دن فاتحه شریفه ننگ حقندا شو حدیث گلب در: **فَاتِحَةُ الْكِتابِ تَعدِلُ بِثُلُثَيِ القرآن.** (کنوزالدقائق/۹۶). یعنی قرآن مجیدننگ دِنگا بشقِی سوره ثنی اُوقیمق دا، شول قرآن مجیدننگ اُچ دَن بیرنی اُوقیمق بلن برابر در.

و ینا آیة الکرسی ننگ حقندا شو حدیث شریف روایت بولب در: **مَنْ قَرَأَ آيَةَ الكُرسِيّ عِندَ الكَرْبِ اَغاثَهُ اللهُ تعالى.** (خزینة الاسرار/۱۷۴). یعنی هیثی بر آدم غِین چِلقغا دُشَن وقتندا، آیة الکرسی نی اُوقِیثا، طنگری تبارک و تعالی شونگا کمک بَرَر. شُوننگ یالی الله تعالی ننگ ثُوذلرننگ بارثی شرافت در، و دُورمِشِنا حکمت در، و بشدن آیغا بَرکَت در، و نفع در و خیر در.

اوننگ اُچن حضرت رسول اکرم ﷺ اُوذننگ گُهَربار ثُوذلری بلن آچقلاب آیدب در: **اِقرَإِ القُرآنَ عَلى كُلِّ حالٍ اِلاَّ وَ اَنتَ جُنُبٌ.** (الجامع الصغیر/۱/۸۶). یعنی ثَن هر بر یغدی دا قرآن اُوقِی، مگر ثَن ناپاک بُولثنگ شُوندا اُوقِیما.

اِنها شو حدیث شریف دَن بلّی، قرآن مجیدنی پاک آدم غا هر یغدی دا اُوقِیمق گرک لگی؛ ها نفعِ اُخروی اُچن اوقیثن، ها نفعِ روحی اُچن اوقیثن، ها نفعِ جسمی اچن اوقیثن. اونگا گورا بو کتاب عزیزنی، یا شوندن بر آیت نی، عِزَّت و احترام بلن تجلیل اَدِب هر بر خَیر مقصدلرغا یَتِشمَک اُچن تَبَرُّک

اَدِب واسطه قرار برمک لک دوغری بولر. بو کتاب نی تبرّک اُچن پاک اندام لرغا تُیکَمَک دا دُوغری، و تبرک اُچِن مونی اُوغشمق دا دوغری، و تبرک اُچِن ثُوغا اَذِب اِچمَک دا دوغری، و تبرک اُچن تومارغا غابلاب دقنمق دا دوغری، و مونی اوقیب اُوذنگا یا غیری غا چُفلَمَک دا دوغری.

امَّا حقیقت دن بی خبر بُولن وهّابی لر، کُوب یردا قرآن اُوقِیمق لغا بدعت دیب خلق لری آذشدِریارلر، و اِیلِنگ اِچِنَا اختلاف اُوقلیارلر. باش وقت نمازنگ اِیذِندن قرآن اُوقیثنگ بدعت دیَّارلر، و توهیر غلدِرنگدا قرآن اوقیثنگ بدعت دیَّارلر، جنازه دن ثونگرا تبارک اُوقیثنگ بدعت دیَّارلر، اُولی گا اُیشِب ختم قرآن ادمک بدعت دیّارلر، اولی ننگ دُشَکِن دا برب قرآن اوقیمق بدعت دیَّارلر، قبرستان دا قرآن اُوقیمق بدعت دیَّارلر، دعاء تومار اَدِنِب قرآن دقنمق لغا بدعت دیَّارلر، قرآن غا ثِغِنِب قرآن دن شفاء اثلیان آدم لرغا، و قرآن اُوقیب خلق لرغا دَم ثلیان آدم لرغا، و قرآن دن یذِب خلق لرغا اِچریان آدم لرغا، مبتدع لر و قرآن اِیَّان لر و قرآنی ثدیَان لر دیب تَوهین اَدیَارلر، شَیدِب خلقنگ اِچندا آغِذ آلالِق دُورَدیارلر. اُول وهَّابی لرنگ آیدیان گَب لری بکُلِّی نَص لرنگ و حدیث لرنگ ترثی در.

حدیث شریف دا شو صحیح حدیث روایت بولب در: **كَانَ رَسُولُ اللّٰهِﷺ اِذَا مَرِضَ اَحَدٌ مِنْ اَهلِهِ نَفَثَ عَلَيهِ بِالْمُعَوَّذَاتِ.** (الموسوعة اليوسفية/۱۵۴). یعنی هر وقت پیغمبر علیه السلام نگ مشغله لرندن بیری هثّلثَا،

پیغمبرﷺ شُونگا قرآننگ آخرقی اِکِی سُورَہ ثِنی اُوقیب چُفلاردی. شُول اِلکی اُوقین آیتمذدن و شو حدیث دن بَلِّی بولدی، قرآن غا ثِغِنب، قرآنی تبرّک اَدمَک شِرک دال دِگی. ناهیل لی شرک بُولثن، پیغمبرﷺ **اَلْقُرآنُ هُوَ الدَّوَاء** (کنوزالدقائق/۱۰۲) دیب دورن یغدین دا. یعنی قرآن کریم دِنگا دَرد اُچن دَوَاء در. بَث وهّابی لرنگ دُعاء دقِنیان آدم لرغا بُت گوتریانگذ دیب توهین ادمک لری، حقیقت دن دش دُشمَک در. چون دُعَاءلر قرآن دن خالی دال در.

ینا بر حدیث دا گلب در: **خَیْرُ الدَّوَاءِ القُرآنُ**. (تیسیر الوصول/۱۹۴). یعنی قرآن کریم درمان لرنگ انگکی غَوثِی در. اونگا گورا مسلمان لرنگ ثِغنملی زادی قرآن در.

و ینا بر روایت دا شو حدیث شریف گلِب در: **اِنَّ فِی سُورَةِ الفَاتِحَةِ سَبعِینَ شِفَاءً**. (خزینة الاسرار/۱۳۳). یعنی فاتحه آدلی سوره دا یَدمِش(۷۰) دردننگ دَرمَانِی بار در.

ینا بِر حدیث شریف شو هیل لی روایت بُولِب در: **مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَد مَرَّةً فَلَهُ ثَوابُ ثُلُثِ القُرآنِ**. (خزینةالاسرار/۲۱۰). یعنی هیثی بر آدم اخلاص

سوره ثنی بر مرتبه اُوقیثا، بَث شُول آدم اُچن قرآن کریم ننگ اُچ دَن بیرنی اُوقین ننگ ثوابی بار در.

و ینا حضرت رسول اکرمﷺ قرآن کریم ننگ آلتمش یَدِلَنجی(۶۷) سوره ثنی، یعنی سورهٔ تبارک نی تعریف اَدِب آیدبدر: **هِيَ الْمانِعَةُ هِيَ الْمُنْجِيَةُ تُنْجِي مِنْ عَذَابِ الْقَبرِ** (خزینةالاسرار/۲۲۶). یعنی شُول تبارک سوره ثی قیامت گُنندا، اُوذ اُوقیغوجی ثِندن دفاع ادب، قبر عذابنی شُوندن غَیطریَان در. قرآن کریم ننگ هر بر سوره ثندا و هر بر آیه ثندا، مِنگ لرچا حکمت بار در. مسلمان دوغن لرمذ یغشِی فَال اَدِب، اُولِیمِذ عذاب دن نجات طبثِن و اُوذلرمذ اُچن دا ثواب بُولثن دیب جنازه نمازدن ثونگرا تبارک اُوقیّارلر، مریض لرنا فاتحه و آیة الکرسی اوقیب چُفلیارلر، یا مُعَوَّذَتَین اُوقیب دَم ثلیارلر، یا آیات الشفاءلری یِذب اِچِریارلر، شو ایشلرنگ بارثی، الله تعالی غا ثِغِنمق در. چونکی قرآن غا بها بریارلر، قرآن نی مُقَدَّس گوریارلر، الله تعالی ننگ ثُوذلری بُولثنگ. الله تعالی ننگ ثُوذلرننگ بارثی مُشَرَّف در.

طنگری تبارک و تعالی ننگ بارچا ثُوذلری مُشَرَّف بُولشِی یالی، بارچا آدلری دا مُشَرَّف در. قرآن کریم خبر بریار: **وَلِلّٰهِ الاَسمَآءُ الحُسْنىٰ فَادْعُوهُ بِهَا.** (الاعراف/۱۸۰). یعنی بیک طنگری اُچن بَتَر غَوِی آدلر بار در، بَث شُول آدلر بلن الله تعالی نی آدلندِرنگ. حدیث شریف دا شُول آدلر تُوغثن دُوقِّذ(۹۹) بُولِب گلبدر، شُولرنگ مشهوری «الله» در بارثی اَلفاظ مُشَرَّفَه دن در.

الله تعالی ننگ اِیندَرَن آیت لری و اُوذننگ مبارک آدلری الفاظ مُشَرَّفه دن بولشی یالی، پیغمبر اکرمﷺ ننگ دا اِکی منگ یگرم(۲۰۲۰) آدی بار در، مشهوری محمّد در، جمیع آدلری الفاظ مشرفه دن در. حضرت رسولﷺ ننگ آدلری الفاظ مُشَرَّفه دن بُولشی یالی، بیلکی پیغمبرلرنگ دا آدلری اَلفَاظ مُشَرَّفَه دَن در. و شُوننگ یالی بیک طنگری ننگ دوستی بُولن اولیاءلرنگ دا آدلری الفاظِ مُشَرَّفه دن در، شولرنگ آدلرنی اخلاص بلن تُودثنگ مُسمّی لرننگ خاطری اُچن مَقصدنگا یتشرثنگ.

حضرت ابن عباس رضی الله عنهما حضرت علی کرم الله وجهه دن شو حدیث شریفنی روایت ادب در: **إِذَا كُنْتَ بِوَادٍ تَخَافُ فِيهِ الاَسَدَ فَقُل اَعُوْذُ بِدَانيَالَ وَ بِالْجُبِّ مِن شَرِّ الاَسَدِ.** (حیاة الحیوان الکبری/۵). یعنی هر وقت ثَن بِر اُوی دا بُولثنگ، و شول یغدی دا یُولبرث دن غُورقثنگ، شُوندا آیدغِل: مَن پناه اِثلَیَان دانیال پیغمبر بِلَن وَ جُب بلن، یُولبرث ننگ شرِندَن. جُب دیَّانی: دُیبی غَرَنگقِی چُنگرِّ غُی در. اِنها شُو یردا حضرت علیرضی الله عنه دانیال نی ذکر اَدمَک بلن بُیردی، تا شوننگ مُسَمّی ثننگ خاطرنا خوف دن غُتِلر یالی.

و ینا حضرت ابن عباس دن شو حدیث روایت بولبدر: **إِنَّ اَسمَاءَ اَصْحَابِ الكَهْفِ تُصْلِحُ لِلطَّلَبِ وَالْهَرَبِ وَاِطفَاءِ الْحَرِيقِ تُكتَبُ فِي خِرقَةٍ وَيُرمىٰ بِهَا فِي وَسَطِ النَّارِ، وَلِبُكَاءِ الطِفْلِ تُكتَبُ وَتُوضَعُ تحتَ رَأسِهِ فِي المَهْدِ**

وَلِلْحَرْثِ تُكْتَبُ عَلَى الْقِرطَاسِ وَتُرْفَعُ عَلَى خَشَبٍ مَنصُوبٍ فِي وَسَطِ الزَّرعِ. (روح البيان۵/۲۷۸). یعنی دوغرثی یدی ولی ننگ آدلری قومق لِغَا و غچمق لِغا یرَار، و اُودی ثُوندِرمَک لگا دا یَرَار، اولرنگ مبارک آدلرنی بر پارچاغا یذِب اُودننگ اُورطثنا اُوقلملِی، و چاغا آغلمق اُچِن یذِب ثلّنچق دا کَلَّثِننگ اَتَکِندا غُویملِی، و زراعت اُچن کاغِذغا یذِب زراعت ننگ اُورطا آرثندا بِر آغَچ تِکِب شُوندن غِثدِرملی. حدیث شریف بتَر اُوذِین بُولنثنگ بارثنی بیان ادمک دن ثقلندِق.

اِنها شو حدیث شریف دَن بَلّی بُولدی، اَصحاب کهف ننگ آدلری دا اَلفَاظِ مُشَرَّفه دن در. اُولرغا ثِغنِب کمک طلب اَدمَک دُوغری در.

و ینا حضرت ابن عمر رضی الله عنهما دن شو حدیث شریفنی روایت اَدلدِی: **اِنَّهُ خَدِرَتْ رِجلُهُ فَقِيلَ لَهُ مَا لِرِجْلِكَ؟ قَالَ اِجتَمَعَ عَصَبُهَا قِيلَ لَهُ اُذكُرْ اَحَبَّ النَّاسِ اِلَيْكَ قَالَ يا مُحَمَّد فَبَسَطَهَا.** (النهاية لابن الاثير۲/۱۳). دوغرثی حضرت ابن عمرنگ بِر آیغننگ دمری چَکِب مُرشدِی، یذِلمدِی، حضرت ابن عمر دن آیغنگا ناما بُولدی دیب ثُورلدی؟ حضرت ابن عمر آیدّی: آیغمنگ دمرِی اُیشدِی شوننگ اُچن آیغِم یذِلمَیار دیدی. اُوثُوم مُونگا آیدِلدِی: اُوهیل لی بُولثا ثن آدم لرنگ اِچندا انگکی یغشِی گوریان آدمنگ آدن تُوتب چاغر دیدی لر، شوندا حضرت ابن عمر اَی مُحمَّد دیب، پیغمبر عليه السلام ننگ آدِن تُوتب شونگا ثِغندِی، شُول وقتدا آیغنی اُوذدب یذدِی.

اِنها حضرت ابن عمر الفاظ مُشرّفه لردن محمَّد دِیگن لفظ غا ثِغِنب، شوننگ مُسَمَّی ثننگ خاطرنا بیک طنگری اونی دَردِندَن نجات بَردِی. طنگری تعالی ننگ دوست لری بُولن اولیاءلرنگ دا آدلری الفاظ مشرّفه دن در. هیثی بیرننگ آدِن تُوتِب ثغنثنگ، خَیر مقصدلرنگا یَترثنگ.

حضرت علاّمه الله یار بخاری، بحر هزج قانونی بلن یذن کتابندا آیدِب در:

بُوذر باطل نی دُذ عالم ننگ آدِی فَکَیْفَ اُول یَردا حاضر بُولثا ذاتی.

(ثبات العاجزین/۱۶۲). عِلم نا عمل ادیان عالم لرنگ آدی الفاظِ مُشرفه دن در. حقیقت نی کشف ادب، باطِل نی مَحو ادمک اُچن تأثیری کُوب در.

امَّا وهابی لر الله تعالی ننگ عِزَّت بَرِب اُوللدن آدم لرنی طنیمَانی، و اولرنگ مبارک آدلری اَلفاظ مُشَرَّفه دن بُولیان لغنی، و اُولرنگ اُوذلری اعیان مُشَرَّفه دن بُولیان لغنی بلمانی، اُولرنگ آدلرنی توتب چاغریان مسلمان لرغا مُشرک دیب گُمراه بولیارلر، خبردار بُولنگ، اول علم ثِذ آدم لرنگ، اَربَد تبلیغ لرنا آلدنمانگ.

اَعیَانِ مُشَرَّفَه

اَشیاء مُتبرّکه ننگ اِکِلَنجی بُولمی اَعیَان مُشَرَّفَه در. یعنی شرافتلی ثُوذلر اُوذلرنا اِیندَرلَن، و شرافتلی ثُوذلرنگ مَحلِی و مَکانی بُولن انسان لر در؛ و الله تعالی ننگ مُعجزات و کَشف و کرامات بَرِب اُوذنا یقین اَدَن بنده لری در.

طنگری تبارک و تعالی شُول عزیز آیلندرن بنده لرننگ بیرِندَن نقل ادب قرآن کریم دا خبر بریار: **وَجَعَلَنِي مُبَارَكاً أَيْنَمَا كُنتُ.** (مریم/۳۱). یعنی طنگری تبارک و تعالی مَن نیردا بُولثم، مَنِی مبارک آیلندردِی. یعنی مَن غُدلِی و خَلق لرغا پیدالی اِنسَان دِرن دِیدِگی در.

انها شُو آیه شریفه دن بلّی بولدی، طنگری تبارک و تعالی ننگ دوست لری هر یغدی دا برکت در، دِیری وقت لرندا هَم خَلق لرغا بَرکت در، اُولِی وقت لرندا هَم خلق لرغا بَرکَت در.

حضرت العلاَّمَه الفهَّامه، المفسِّر الکبیر، الشیخ عِکرِمَه رحمه الله ، حضرت یوسف علیه السلام ننگ اُولَندَن ثونگرقی ثِیلغ لرندن خبر بَرِب آیدّی: **إِنَّهُ دُفِنَ فِي الجَانِبِ الأَيْمَنِ مِنَ النِّيلِ فَأَخْصَبَ ذٰلِكَ الجَانِبُ وَأَجْدَبَ الجَانِبُ الآخِرُ، فَنُقِلَ إِلَى الجَانِبِ الأَيْسَرِ فَأَخْصَبَ وَأَجدَبَ الجَانِبُ الأَيْمَنُ فَدُفِنُوهُ فِي وَسَطِ النِّيلِ وَقَدرُّوهُ بِسِلسِلَةٍ فَأَخْصَبَ الجَانِبَانِ.** (تفسیرالقرطبی۲۷۰/۴).

یعنی مصر خلق لری، یوسف علیه السلام نی، نِیل دریاثننگ ثغ طرفِندا جایلدِی لر، حضرت یوسف علیه السلام ننگ برکتندن، شُول طرفی بَتَر بُولچِلق بُولدِی، اُول طرفنا کِم چلک دُشدِی. اوندن ثونگرا حضرت یوسف علیه السلام نی، نِیل دریاثننگ، ثُول طرفنا اَکِدِب جایلدی لر، حضرت یوسف علیه السلام ننگ برکتندن، اِندِی بو طرفی بَتَر بُولچِلق بُولدِی، اُول طرفنا کَمچِلک دُشدی.

اوندن ثونگرا مصر اهل لری، زنجر بلن نیل دریاثنی اُولچاب، حضرت یوسفعليه‌السلام‌نگ مبارک جسَدِنی، شُول نیل دریاثننگ، دُوغرِی اُورطِثِندا جَایلدِی لر، اوندن ثونگرا حضرت یوسفعليه‌السلام‌نگ بَرکَتِندَن، نِیل دریاثننگ اکی طرفی دا بُولچِلِق بُولِب دُوردِی، تا حضرت موسیعليه‌السلام شُوننگ مبارک جَسَدنِی، نِیل دریاثندن چِقَرِب، شام شریف گا گَتِرِب جَایلیانچا.

شو واقعه بارچا تفسیرلردا بار در. تفسیر قاضی بیضاوی دا، و تفسیر خازن دا، و تفسیر مظهری دا، و تفسیر ابوالسعود دا، و تفسیر روح المعانی دا، و تفسیر روح البیان دا، و تفسیر قرطبی دا.

اِنها شو واقعه لردن بلّی بُولدِی، طنگری تعالی ننگ دوست لرننگ اُولِی لری و دِیرِی لری برکت لگی. وهّابی لرنگ اُولِی لردَن پیدا یُوق دِیب، اُولرنگ قبرلرنا بُت لر دیب، زیارتچی لرنا قبر پرست لر دیمک لری، شرع شریف ننگ یُولِندن آذشمق در، اولقان گمراه لک در.

حضرت رسول اکرمﷺ دُنیادن گچَن دن ثونگرا، مدینه منوره ننگ اَهل لرنا یغِن یغمانِی قَحطِی لِق دُشدِی، آدم لر اِضطِراب دا بولب، اُوذ یغدی لرنی، اَنامِذ حضرت عائشه رضي‌الله‌عنها گا شکایت اَدِّی لر، شُوندا حَضرتِ انامذ عائشه رضي‌الله‌عنها آیدّی: **أُنْظُرُوا قَبرَ النَّبِيِّ ﷺ فَاجْعَلُوا مِنْهُ كُوىً إِلى السَّمَآءِ حَتَّى لاَ يَكُونُ بَيْنَهُ وَ بَيْنَ السَّمَآءِ سَقْفٌ فَفَعَلُوا، فَمُطِرُوا حَتَّى نَبَتَ العُشْبُ وَ سَمِنَتِ الاِبلُ حتى تَفَتَّقَت مِنَ الشَّحْمِ فَسُمِّيَ عَامَ الفَتق.** (مشکوة/۵۴۵). یعنی

ثِذ حضرت رسول اکرم ﷺ ننگ قبرنا بقِنگ، و شُونی غَذِب شُوندن آسمان غا غَرشِی بِر دریچه آچِنگ، حضرت رسول ﷺ نگ مبارک اندامی بلن، آسماننگ آرثِندا قبرنگ بامِی بُولمثن، بَث آدم لر حضرت انامِذ عائشه رضی الله عنها ننگ بُیرق لرنی بر جای اَدِّی لر، قبری آچِب حضرت رسول اکرمﷺ ننگ مبارک اَندَامِندن بعضی جَنْبِنی آسمان غا مُقابِل اَدِّی لر، شوندا حضرت رسول اکرمﷺ ننگ برکتندن، آسمان بُولدلرنی اِیندَردِی و یغِن لرنی دُوکدِی، یَر یمشاب تخم لرنی گوگردِب، سَبز و خُرّم بولب، کُوب اُوت لر چقدی، مال لر دویدی، بُولچلق بُولدی، حتی دُیَالر ثَمرِیدی و ثَمِذلِگَندَن اُورکچ لری یارلدِی، بَث اوننگ اُچن شُول یل غا اُورکچ یَارلن یل دیب آد غویدی لر.

انها شو حدیث شریف دن بلّی بولدی، بیک طنگری ننگ دوست لرندا، اُولندن ثونگرادا اَرزَش بارلغی، و اُوننگ اُچن بارچا اَعضَاءلری، بلکا تمام ذرَّاتِ وُجُودی بَرکَت لگی.

حضرت انامذ اُمُ المُؤمِنِینَ عائشه رضی الله عنها دن شو حدیث شریف روایت بولب در: **اَنَّ النَّبِیَّ ﷺ کَانَ یَنفُثُ عَلی نَفسِهِ فِی المَرَضِ الَّذِی مَاتَ فِیهِ بِالمُعَوَّذَاتِ فَلَمَّا ثَقُلَ کُنتُ اَنفُثُ عَلَیهِ بِهِنَّ وَ اَمسَحُ بِیَدِهِ لِبَرَکَتِهَا.**

(الموسوعة الیوسفیة/۱۵۴). یعنی دوغرثی حضرت رسول اکرمﷺ ، اُوذننگ اُولَن هثَّالِغنا دوچار بُولن یغدین دا، قرآن کریم ننگ آخرقی اِکِی سوره ثنی اُوقیب اُوذ اَندامِنَا چُفلاَردِی، بث اُول حضرت آغرلب یغدی دن غَچندا، شُول سوره

لری اُوقیب، مَن حضرت رسولﷺ گا چُفلاردِم، و شُول حضرت ننگ اُوذ مبارک اَلِی بلن، اُوذننگ اَندام لرنی ثِیفَلاردِم، شُول مبارک اَلِنگ بَرکتِی جَهَتلِی.

اِنها شو حدیث شریف دَن بَلِّی بُولدی، مُجتَهِدَه اَنَامذ حضرت عائشه ، پیغمبر اکرمﷺ ننگ هثَّالِغِندن غُتلمغِی اُچِن، هم اَلفاظ مُشَرَّفَه نِی وسیله ادب در، و هم دا اُوننگ مبارک اَندامِندن، مبارک اَل نی وسیله اَدِب در. اُول سَروَرمِذننگ مبارک اَل لری دا اَعیَان مُشَرَّفه دن در.

حضرت اُسَید بن حُضَیر دیگن صحابی، مهربان و خوش اخلاق، و شُورطا آدم مِش، بِر گُن پیغمبر ننگ یاننداا آدم لرغا گُرّنگ برب گُلشدرب دُورن یغدین دا، پیغمبر شوننگ بِقِنَّا دُرتِب در، شوندا اُسَیدبن حُضَیر مننگ بِقِنمِی آغِردِّنگ یا رسول الله دیب در، شوندا پیغمبر، اُوجرا بولثا ثَن اُوننگ غَرونِی آل دیب آیدب در. اُسَیدبن حُضَیر یا رسول الله ثَنِنگ اَندامِنگ دا کُونگنگ بار، امّا مننگ اَندامِم دا کُونگِم یُوقدی دیب در. شُوندا حضرت رسول اکرم ﷺ اُوذ مبارک اَندامِندن کُونگنِی چَرماب در، شول وقت دا، اُسَیدبن حُضَیر پیغمبرنی غتِی غُوجقلاب مبارک مُشَرَّف بُولن بقِن نی اُوغشمَاغا دُورب، **بِاَبِیْ اَنتَ وَ اُمِّیْ اَرَدتُ هذَا** (الموسوعة الیوسفیة/۱۶۰) دیب آیدب در. یعنی آتام و اَنَم ثنگا فدا بُولثِن یا رسول الله، مننگ غَرو آلجق دِیمَک دن مَقصَدِم دِنگا شُودِی، دیدی.

و ینا بر گُن حضرت رسول اکرمﷺ، ثاری رنگ بلن اوذنی بُویان آدم غا ثطشدی، بَث شُوندا اَلِنداکی چِیبِغی بلن اوننگ غَرِنِنا دُرتِب آیدِّی: من ثنگا بو ایش نی اَدما دیب آیدمدِم می؟ ناما اُچن بو ایش نی اَدیانگ دیدی. اُول چیبق اُوننگ غَرِنِنا ثِدرِغِی ثَلدِی، امَّا غانَدمدِی، شُوندا اُول آدم یا رسول الله من ثَندَن غَرومِی آلجق دیدی، شوندا آدم لر، هی دا رَسُولُ الله دن غرَو آلنرمِی؟ دیب آیدّی لر. اول آدم آیدّی: هیچکم ننگ هَامِی، اُوذ هامِم دن آرتِقمچ دال دیدی. بَث شوندا پیغمبرعلیه‌السلام اوذننگ مبارک و مشرّف بولن غَرن نی آچدِی، گل غَرَونگی آل دیدی. بث شوندا اُول آدم برِب پیغمبرعلیه‌السلام‌ننگ مبارک و مشرف بولن غَرن نی اُوغشدی و آیدّی: **اَدَعُهَا لَکَ اَن تَشْفَعَ لِی یَومَ القِیَامَةِ**. (مفاهیم/۲۲۷). یعنی مَن ثننگ مبارک اَندامِنگی اُوغشمق لِغمی، قیامت گُنِن دا، ثَن مننگ اُچِن شفاعت اَدمَک لنگا ذخیره اَدیَارن دیدی.

اِنها شو صحیح حدیث لردن بلّی بُولدِی، بیک طنگری ننگ دُوست لری دُورمشنا برکت لِگی، اوننگ اُچِن صحابه لر هَر یُول بِلَن برِب، اُوذ اندام لرنی، حضرت رسول اکرم ﷺ ننگ مبارک اَندامِنَا ثُیکَدِی لر، و شُونی تبرّک اَدِب، شُونگا ثِغِندِی لر، تا شُوننگ شرافتندن قیامتدا بهرمند بُولر یالی. اگر الله تعالی دن غَیرِی غا ثِغِنیان مُشرک بُولیان بُولثا، نعوذ بالله اُوندا صحابه لردا مُشرِک بُولملی بُولیار، اُوننگ اُچِن وهَّابی لرنگ آیدیان گَب لری بی اَسَاس در.

پیغمبرعَلَیهِ‌السَّلام نگ مبارک اندام لری اعیان مُشَرَّفه دن بُولب، شُونی تبرّک ادمک دوغری بولشی یالی، اُوذ عِلمنا عَمَل اَدیَان عَالِم لردا، پیغمبرعَلَیهِ‌السَّلام نگ وَارِث لری در، و شولردا اَعیَان مُشَرَّفه لردن در، و شولری دا تبرّک اَدِب ثِغِنمق دوغری بُولر، و شارِع کریم اُولرنگ وُجُودِ مبارک لرنا هَم اولقان بهاء بَرَن در.

حدیث شریف دا گلب در: **اَلعَالِمُ سُلطَانُ اللهِ فِی الاَرْضِ فَمَن وَقَعَ فِیهِ فَقَدْ هَلَکَ**. (کنوزالدقائق/۹۳). یعنی عِلمنا عمل ادیان عالِم، بیک طنگری ننگ یر یُذِندا غُوین گُیجِی در، بَث هر کِم شُونی دُشمَان تُودثا، بَث شول آدم هوکمان هلاک بولر.

عالمِ با عمل اَعیَان مشرّفه دن بولنثنگ، پیغمبرعَلَیهِ‌السَّلام شوننگ حقندا شو حدیث شریف نی آیدب در: **اَلنَّظَرُ اِلیَ وَجْهِ العَالِمِ عِبَادَةٌ**. (کنوزالدقائق/۱۵۵). یعنی عِلمنا عَمَل ادیان عالم ننگ یُذِنَا بقمق دا عبادت در. بَث دِنگا اُوذِنی گُوذَّمَک عبادت بُولن اَندام نی، تبرّک اَدِب، اُپمَک دُوغری بُولمجقمِی؟ و شُولری واسطه قرار برب وسیله تُودمق دُوغرِی بُولمجق می؟ و شُولرغا ثِغِنب خیر دعاءلرنی آلمق دوغری بُولمجقمِی؟ حَتّی بذنگ فقهاءلرمذ **تَقْبِیْلُ یَدِ العَالِمِ سُنَّةٌ** (مجمع الانهر۲/۵۴۲) دیب آیدب درلر. یعنی اُوذ علم لرنا عمل ادیان عالم لرنگ اَل لرندن اُوغشمق لِق سُنَّت در.

اَمَّا وهَّابی لر، اُوذ اُوجق لرنا یِقِلِنِب دُورلن اِیشَانْ سیدلری، و طریقتْ عرفان تعلیم بَرِب، خَلق لری ارشاد اَدیَان پیرلری بُت لرنگ اُورِنِن دا گُوریارلر، و اُول ایشانْ سیدلرگا ثِغنِب اولرنگ اُوجق لرنا یقلیان مسلمان لری، و اُوذ پیرلرنا پیوند بُولِب، شُولردن کُمَک اِثلَیَان مُرِیدْ صوفی لری بُت پرست لر حساب اَدیَارلر، و اُولری اَشیَاء مُتَبَرَّکَه و اَعیان مُشَرَّفه دن آیرِب، تُهمَتِ تکفیر ورِیَارلر، شُو هِیل لی ایل لرمذگا آغِذ آلالِق ثِلِب، خلق لر آرثِندا اُولقان فتنه دُوردیارلر، خبردار بُولنگ شُول فتنه لرگا آلدنمانگ، قدیم دَن گلیان مذهبمذ حضرت امام اعظمﷺ ننگ یُولی، شُونگا غایم یبشِنگ، شُونی مُحکَم تُوتِنگ.

اَجزَاء مُشَرَّفَه

اَشیاء مُتَبَرّکه ننگ اُچِلَنجی بُولمی، اَجزَاء مُشَرَّفَه در. یعنی اعیان مُشَرَّفه ننگ غُدلی و شرافتلی بُولن جُزءلری در. الله تعالی ننگ دوست لری بُولن اَعیَان لرنگ اُوذلَرِی مُشَرَّف بُولش لری یالی، شُولرنگ بارچا اَجزاءلری دا مُشَرَّف در. ها ثچ لری بُولثن، ها ثقَّل لری بُولثِن، ها دِرنق لری بُولثِن، ها اَندَام لرندن چِقَن دَرلری بُولثن، ها آغذِندن چِقَن تُیکِرک لری بُولثن، شو زادلرنگ بارثی اَجزاء مُشَرَّفَه در. طنگری تبارك و تعالی بِر بنده ثنی ثُویِب شُونگا نظر اَدثا، شُول بنده ثننگ بار گوره ثِنی مُحتَرَم آیلندرر، و شول گورَه دن آیرلن اَجزاءلرگا هم کُوب بهاء بَرَر.

حضرت انس ابن مالك دیگن صحابی دن شو حدیث شریف روایت بولب در: **اَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ ﷺ اَتَى مِنىً، فَاَتَى الْجَمْرَةَ فَرَمَاهَا، ثُمَّ اَتَى مَنْزِلَهُ بِمِنىً وَ نَحَرَ ثُمَّ قَالَ لِلحَلاَّقِ خُذْ وَ اَشَارَ اِلى جَانِبِهِ الاَيمَنِ، ثُمَّ الاَيْسَرِ، ثُمَّ جَعَلَ يُعْطِيْهِ النَّاسَ.** (صحیح المسلم ۵۲/۹).

دوغرثی حضرت رسول اکرم ﷺ حج غا کِدَن دا، عَرَفات و مُزدَلَفه ننگ نُسک لرنی بِترَندَن ثونگرا، مِنَی گا گلدی، جَمرَهٔ عَقَبه غا یَدِی داشنی آدِّی، اُوندن ثونگرا مِنی داکی دُشَلگا جاینا گلدی، و شُکرانه ثی اُچن دُیَا چلدِی، اُوندن ثونگرا دَلَّک گا اِشَارَه ادِّی، گل مننگ کلاَّمنگ ثچ لرندن ثغ طرفنی ثِیردیدِی. اوندن ثونگرا ثُول طرفِنَا اِشَارَه اَدِّی، دَلَّک ثِیرب بُولندن ثونگرا حضرت رسول اکرمﷺ شُول مبارک ثچ لرنی اُوذ صحابه لرنا پایلدِی، اُوذِننگ مبارک بولن اَجزاءلری بلن اُمَّت لرنی برکتلندرمک جهتلی.

و ینا یَمَامَه دِیگن یُوردننگ وِرشِندا حضرت خالد بن ولید دیگن، باتِر صحابی ننگ کَلَّثِندَن بُورگِی غچب در، حضرت خالد رضی الله عنه مُونگا بتر غِینَاِنب ناراحت بولب در، شُوندا صحابه لر، بی ارزش بُورک اُچن نَبیلا ناراحت بُولیانگ دِیَن لرندا، حضرت خالد رضی الله عنه شو گپی آیدب در: **اِنِّي لَمْ اَفعَلْ ذٰلِكَ لِقِيْمَةِ القَلَنْسُوَةِ، لٰكِن كَرِهْتُ اَنْ تَقَعَ بِاَيدِى المُشرِكِينَ وَ فِيهَا مِن شَعرِ النَّبِيِّ ﷺ.** (شرح زاد المسلم ۷/۵).

یعنی دوغرثی من بو ناراحتچلغی بُورِک ننگ قیمتی جهت لی اَدمَدِم، و لیکن شُول بورک دا پیغمبرعَلَیْهِ السَّلَامُ‌نگ ثچِندن باردی، شُوننگ مُشرِک لرنگ اَل لرنا دُشمَگنی غِین گُوردِم دیدی. حتی خالدبن ولیدننگ گِدَن ورِشِندا کافرلرغا اُتَّم چقیان نی شول بُورِک ننگ بَرکتِندن گُوررِدِی لر.

اِنها شو آیدلن حدیث لردن بلّی بُولدی، بیک طنگری ننگ دوست لرننگ هر بر اَجزاءلرندا احترام بارلغی، و شُونی تبرّک اَدمَک و وسیله تُودمق دوغرلغی، بلکا مستحب لغی. امّا وهّابی لر بو ایش لرنگ بارثنا شِرک دیب، مسلمان لری تکفیر اَدِب، خَلق لرنگ آرثَنا اُولقان آغِذ آلالِق ثلیارلر، کُونادَن گلیان دُوغری یُول نی یِترِب، بِدعَت دُوردیارلر، و اولب گدن آدم لرنگ اجزاءلرننگ دا هیچ بر احترامی بولمذ دیّارلر.

و ینا اجزاء مُشَرَّفه اُچِن شو صحیح حدیث حضرت انس بن مالک دن روایت بولب گلب در: **كَان النَّبِيُّ ﷺ يَدخُلُ بَيتَ أُمِّ سُلَيم فَيَنَامُ عَلى فِرَاشِهَا وَ لَيْسَتْ فِيهِ، قَالَ فَجَاءَ ذَاتَ يَومٍ، فَنَامَ عَلى فِرَاشِها فَأُتِيَتْ فَقِيلَ لَهَا هَذَا النَّبِيُّ ﷺ نَامَ فِي بَيتِکَ عَلى فِرَاشِکِ قَالَ فَجَاءَتْ وَ قَدْ عَرِقَ وَاستَنقَعَ عَرَقُهُ عَلى قِطْعَةِ اَدِيْمٍ عَلى الفَرَاشِ فَفتَحَتْ عَتِيْدَتَها فَجَعَلَتْ تُنَشِّفُ ذلک الْعَرَقَ فَتَعْصِرُهُ فِي قَوَارِيْرِهَا فَفَزِعَ النَّبِيُّ ﷺ**

فَقَالَ: مَا تَصْنَعِينَ يَا أُمَّ سُلَيْم؟ فَقَالَتْ يَا رسولَ الله نَرْجُوا بَرَكَتَهُ لِصِبيَانِنَا، قَالَ اَصَبتِ. (صحيح المسلم ۸۷/۱۵).

حضرت رسول اکرم ﷺ اُوذ خادمی بُولغن انس ننگ اَجَثِی اُمّ سُلَیم ننگ اُوینا گِیرَردِی، شوندا اُوننگ دُشَکِندا اُوقلاردی، اُمّ سُلیم دا اُوی دا بُولمغن یغدی دا، حضرت انس رضی الله عنه آیدّی: بِر گن پیغمبر علیه السلام اُمُّ سلیم ننگ اُوینا گلدِی و شُوننگ دُشَکِندا اُوقلدِی، اُوثوننگ اُمُّ سلیم گا خبر برلدی، حضرت رسول اکرم ﷺ ثَننگ اُویگندا، ثِننگ دُشَکِننگ اُثِتندا اُوقلاب یتِیر دِیلدِی. حضرت انس رضی الله عنه آیدّی: شو وقت اُمّ سلیم گلدی، پیغمبر علیه السلام دَرلاب یطن یغدی دا، و اُوننگ مبارک دَرلَرِی، دُشَک ننگ اُثِتندا یذِلن بِر بُولک غَیش ننگ اُثتندا اُیْشِبدِی، شُوندا اُم سُلیم اُوذِننگ صندوقچه ثِنی آچدِی، شُوندن بِر پارچه آلِب شونگا ثِنگدِرَردِی، اُوندن ثونگرا شُول دَر بِلَن اُول بُولن پارچه نی اُوذِننگ ثُیشَا بولن غابِنَا ثِقردِی. شُوندا پیغمبر علیه السلام بی مذَا بُولدی و آیدّی: ای اُمُّ سُلَیم ناما ایش اَدیَانگ؟ شُوندا اُمُّ سُلیم آیدّی: اَی الله تعالی ننگ رسولی، مَن اُوغلنجِق لرم اُچِن شوننگ برکتنی اُمِید ادیارن، شوندا پیغمبر علیه السلام اُمُّ سُلَیم گا، ثَن دُوغری یُول نی طبدنگ دِیدی.

اِنها شو حدیث شریف دن بلّی بُولدی، حضرت رسول اکرم ﷺ ننگ مبارک وُجُودندن چِقَن زَادلرنگ بارثی برکت لگی، و بارثی اَجزاء مُشَرّفه ننگ جمله ثِندَن در.

و حضرت عروه بن مسعود دیگن صحابی دن شو حدیث شریف روایت بُولب در: **فَوَ اللّٰهِ مَا تَنَخَّمَ رَسُولُ اللّٰهِ ﷺ نُخَامَةً اِلاَّ وَقَعَتْ فِي كَفِّ رَجُلٍ مِنهُم فَدَلَّكَ بِهَا وَجْهَهُ وَ جِلْدَهُ.** (مفاهیم/۲۲۰). یعنی من بیك طنگریم بلن آنت اِچیَارن، حضرت رسول اکرم ﷺ اُوذننگ مبارك آغذندن تُیکِرگَنی طشلمذدی مگر اُوذننگ صحابه لرندن بِیرننگ اَلنَا دُشَردِی، و اُول هَم شُول مُبَارك تُیکرکنی یُذِنَا و بشغا اَندام لرنا چلردی.

اِنهَا شو حدیث شریف دن بَلِّی بُولدِی الله تعالی ننگ دوست لرننگ تُیکِرك لری دا اَجزاء مُشَرَّفَه بُولب شولری تبرّك اَدمَك لگنگ دوغری لغی، و شُونگادا ثغِنمق بُولیان لغی.

و اَجزَاء مُشَرَّفه گا ثِغِنمق لغنگ حقندا روایت بولن حدیث لردن در، شو حدیث شریف: **رُوِيَ عَن سَعِيد بن المُسَيِّبِ اَنَّ اَبَا اَيُّوبَ اَخَذَ مِن لِحيَةِ رَسُولِ اللّٰهِ ﷺ شَيْئاً فَقَالَ لَهُ لاَ يُصِيبُكَ السُّوءُ يا اَبَا اَيُّوبَ.** (الاصابة في تمییز الصحابة ۴۰۵/۱). یعنی: حضرت سعید بن مُسَیِّب دن شو حدیث نی روایت اَدلدِی، دُوغرثی حضرت ابواَیُّوب انصاری رضی الله عنه پیغمبر اکرم ﷺ ننگ مبارك ثقَّل ننگ غِل لرندن بِر ناچا غِل آلدِی، شوندا حضرت رسول اکرم ﷺ، ابو اَیُّوب انصاری غا، اَی اَبُو اَیُّوب اِندِی ثنگا هیچ بِر اَربَد یغدی یُولقمذ دِیدِی.

اِنها شو حدیث شریف دن بلّی بُولدِی، بیک طنگری ننگ دوست لرننگ اَنگاگِندا گُوگرَن غِل لردا هَم کرامت بارلغی، و شولردا اجزاء مُشَرَّفَه دن دِگی، و شُونگا ثِغنِب شُولری تبرّک اَدِب ثقلمق و گُوترَمَک دُوغری لِغِی. اگر بو یغدی لر شرک بُولثادی هَر گِیذ پیغمبرعلیه السلام سُکُوت اَدمَذدِی، اَبُو اَیُّوبُ انصاری غا اِندی ثنگا بلا گلمذ دیب تَشوِیق اَدمَذدِی.

و ینا شُو حدیث شریف دا اَجزَاء مُشرّفه نی تأیید ادیان در: **عَن عُثمَانَ بن عَبدِاللّٰهِ بن مَوهَبٍ قَالَ: اَرسَلَنِی اَهلِی اِلی اُمِّ سَلَمَةَ بِقَدَحٍ مِن مَاءٍ وَ كَانَ اِذَا اَصَابَ الاِنسَانَ عَینٌ اَو شَیءٌ بَعَثَ اِلَیهَا مخضَبَهُ فَاَخرَجَت مِن شَعرِ رَسُولِ اللّٰهِ ﷺ وَ كَانَت تُمسِكُهُ فِی جُلجُل مِن فِضَّةٍ فَخَضخَضَتهُ لَهُ فَشَرِبَ مِنهُ قَالَ فَاطَّلَعتُ فِی الجُلجُلِ فَرَأَیتُ شَعَرَاتٍ حَمرَآءَ.** (مشكاة المصابیح/۳۹۱).

یعنی عثمان دن روایت اَدِلدی، اُول عبدالله ننگ اوغلی در، و عبدالله موهب تمیمی ننگ اوغلی در، اُول عثمان آیدّی: مَنِی اُوذ مشغلام، حضرت اُمّ سَلَمَه ننگ یانِنَا اِیبَردی بر ثُولِی غاب بِلَن، شُول وقت دا آدم لرننگ عادتِی شُو هِیل لدِی، اگر بر انسان غا گُوذ دَگثا، یا بشغا بر ثِرقَولِق یَتِشثا، شُول انسان دَرَّو غَابنَا ثُو غویب انامِذ حضرت اُمُّ المؤمنین اُمُّ سَلَمَه سلام الله علیهاننگ یانِنا اِیبَرَردِی، حضرت انامذ اُمُّ سَلَمَه سلام الله علیها پیغمبر اکرم ﷺ ننگ مبارک

ثچ لرندن بِر ناچا غِل لری، کُمِش دَن یثلن غُطِی ننگ اِچندا ثقلابدِی، شُونِی چِقَاردِی، اُوندن ثونگرا شُول غُطِی نِی چَیْقَاردِی شُول انسان شُوندن اِچَر یالی، عثمان بن عبدالله آیدّی: مَن شُول غُطِی غا بقدِم، شُوندا اِرَنگکِی غِذْغِلد بُولن غِل لری گُوردِم.

اِنهَا شو حدیث شریف دن بلّی بُولدِی، مدینۀ منوَّره ننگ اَهل لری بِر بَلاغا یُولغَشن وقت لرندا، پیغمبرﷺنگ مبارک غِل لرندن شفاء طلب اَدِب غُتلیان لغی، اگر خدای دن غَیری غا ثِغِنمق شِرک بُولثا، اُوندا مدینه اهل لرننگ بارثی مُشرِک بُولملی بُولیار، نعوذ بالله من ذلِکَ.

و ینا حضرت مُعَاویه ابن ابی سفیان رضی الله عَنهُما دن شو حدیث روایت بُولب در: **كَانَ عِندَهُ اِزَارُ رَسُولِ اللهِ ﷺ و رِدَاؤُهُ وَ قَمِيصُهُ وَ شَيٌّ مِن شَعرِهِ وَ اَظفَارِهِ فَقَالَ: كَفِّنُونى فِي قَمِيصِهِ وَ اَدرِجُونِي فِي رِدَائِهِ، وَ اَزِّرُونِي بِاِزَارِهِ وَاحشُوا مِنخَرِي، وَشَدَقِيَّ وَمَوَاضِعَ السُّجُودِ مِنِّي بِشَعرِهِ وَاَظفَارِهِ وَخَلُّو بَينِي وَبَينَ اَرحَمَ الرَّاحِمِينَ.** (الاکمال فی اسماء الرجال/۶۱۷).

یعنی حضرت معاویه ابن ابی سفیانرضی الله عنه ننگ یانندا، حضرت رسول اکرمﷺ ننگ گیمِی، و کُونَکِی، و ثچ لرِندن و دِرنق لرندن بِر مِقدار باردی، بَث شوندا حضرت معاویه آیدب در: منگا حضرت رسُولنگ کُونگنی کَفَن اَدِنگ، و گیمنِی دشِمَا چُولانگ، و اَزارنِی منگا گیدِرنگ، و مننگ بُورنِمِی و اکِی آوِردِمی، و سجده اَدیَان اندام لرمی شُوننگ مبارک ثچ لری بلن، و

دِرنق لری بلن دُولدِرنگک، و مَن بِلَن، اَرحمُ الرَّاحمِین بُولن بَیک طنگریمنگک آرثِنی بُوش اَدِنگک. یعنی اگر ثِذ شو ایش لری اَدثَنگِذ، شُول آثار مُتَبَرّکَه و اَجزاء مُشَرَّفه لرنگک خاطرنا، طنگری تبارک و تعالی مَنِی یلقار دیب امید اَدیارِن دیدی.

اِنها شُو حدیث دن بلّی بُولدی، اَجزاء مُشَرَّفَه گا ثِغِنمق دوغری لغی بَلکا مُستحب لِغی، اُوننگک اُچِن وهَّابِی لرنگک بو ایش لرگا شِرک دیب، مسلمان لری تکفیر ادمک لری، و خلق لرنگک اِچنَا فِتنه اُوقلاب آغِذ آلالِق ثلمق لری اولقان گُناه کارلک در، خبردار بُولنگک آلدنمانگک.

آثار مُشَرَّفَه

اَشیاء متبرکه ننگک دُوردلنجی بُولمی، آثار مُشَرَّفَه در. آثار مُشَرَّفه دِیَّانی: اَعیان مُشَرّفه ننگک مُبَارک اَندام لرنا دَگِب، و شولرنگک اَجزاءلرنا یُولغَشِب، و شُولرنگک برکتی اُوذلرنا ثِنگِب، غُدلی و شرافتلی بُولب آیلنن اَشیاءلر در. طنگری تبارک و تعالی اُوذِننگک ثُویَن بنده لرنا اُولِی بَهَا برب، شوننگک تمام ذَرَّاتِ وجودنی شرافت لَندرشی یالی، شُولرنگک اَجزاء مُشَرَّفَه لرنا ملاقات اَدَن جَمَادات لرغا هم بها بریان در و شولری دا شرافت لندریان در.

گچن زمان لردن بر زمان دا، بنی اسرائیل طایفه لرنا، جالوت دِیگن ظالم پادشاه غالِب بُولب، اولری اُوذ یُوردلرندن آیرب در، و اُولردن دُورد یُذ غِرق (۴۴۰) نفرلرنی اَسِیر تُوتِب غُل ادب در، شو هیل لی اُولرغا غَتِی هُورلِق لر

يترب در، شُوندا بنی اسرائیل خَلق لری، اُوذلرننگ پیغمبری بُولغن حضرت اِشموئیل ﷺ غا گلب آیدب درلر: ثَن بِذلرگا بِر پادشاه تِک، بِذ خدای یُولِندا جالوت بلن ورشجق و جهاد ادجک دیدی لر.

شُوندا حضرت اشموئیل ﷺ اُولرغا، طنگری تبارک و تعالی ثذلرگا طَالوت نی پادشاه تکدی دیب خبر بردی، شُوندا بنی اسرائیل لر، طالوت نی پادشاه بُولمق لِغَا مُناسب گُورمانِی، طنگری تبارک و تعالی ننگ شُونِی پادشاه اَدَن لِگنا، بِذِنگ اُچن بر علامت گُورکَذ دِیدی لر.

شُوندا حضرت اشموئیل ﷺ ننگ اولرغا گُورکَذَن مُعجزه ثنی، طنگری تبارک و تعالی شو آیه شریفه ننگ تَوسُّطِی بلن دُشنِک بردی: **وَقَالَ لَهُم نَبِيُّهُم اِنَّ آيَةَ مُلكِهِ اَن يَأتِيَكُمُ التَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِّن رَّبِّكُم وَبَقِيَّةٌ مِمَّا تَرَكَ آلُ مُوسَى وَآلُ هَارُونَ تَحْمِلُهُ المَلائِكَةُ اِنَّ فِي ذلِكَ لآيَةً لَكُم اِن كُنتُم مُؤمِنِينَ.** (البقره/۲۴۸).

یعنی بنی اسرائیل لرنگ پیغمبری حضرت اشموئیل ﷺ اولرغا آیدّی: دوغرثی طالوت ننگ پادشاه بُولمغننگ علامتی، ثِذلرگا بِر صندوق گلر، شُول صندوق دا بیک طنگرینگذنگ طرفندن ثِذنگ یُرک لرنگذگا جایلی لِق، و آرام لِق بُولر. و شول صندوق دا حضرت موسی ﷺ دن غالن، و حضرت هارون ﷺ دن غالن اَشیاءلر و تَبَرُّک زادلر بار در، اُول صندوق نی

فرشته لر گُوتَرِب گلر، دوغرثی شو یغدی دا، ثذنگ اُچن علامت بار در، اگر ثِذ ایمان لی آدم لر بُولثنگذ، شُونگا اِنانگ.

شو آیۀ شریفه ننگ تفسیرندا مُفَسِّرلر آیدِب درلر: **اَی تَرَکَاهُ وَ هُوَ نَعلا مُوسی وعَصَاهُ وعِمَامَةُ هَارُونَ وَ قَفِيزٌمِنَ المَنِّ الَّذِی كَانَ يَنزِلُ عَلَيهِم وَرُضَاضُ الاَلْوَاحِ.** (تفسیرکلان/۳۸).

یعنی شول حضرت موسی و هارون علیهما السلام اِکثندَن غالن زادلر، موسی علیه السلام ننگ اِکِی کَوشِی و عَصَاثِی، و حضرت هارون علیه السلام ننگ دا ثَلَّثِی، و تِیْه میدان لرندا بنی اسرائیل لرنگ اُثلَرنَا یغن حلوا دن بِر اُولچَک، و اُوذِنا تورات یذِلن تخته لرنگ بِر بُولَکِی. بعضی تفسیرلردا، حضرت سلیمان پیغمبرنگ یُذِگی دا شُول صندوق دا باردی دیب آیدِلب در.

اِنها طنگری تبارک و تعالی ننگ شو آیتندن و مُفَسِّرلرنگ دا شو گَب لرندن بلِّی بولدی، غَوِی آدم لردن غالن اَثَرلر، و شولرنگ مبارک اَندام لرنا دَگن آغج لر، و هَام لر، و اَثگِی لر، بارثی برکت لَنِب اَرزِش طبیان لغی. اُوننگ اُچن الله تبارک و تعالی اُول زادلری معجزه اَدِب بنی اسرائیل لرغا ایبردی.

مُفَسِّرلر شو آیه شریفه ننگ تفسیرندا یذِب دِرلر: **وَ كَانُوا اِذَا حَضَرُوا القِتَالَ يُقَدِّمُونَهُ بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَ يَسْتَفْتِحُونَ بِهِ عَلَى عَدُوِّهِمْ.** (تفسیر روح

البیان۱/۳۸۵). یعنی بنی اسرائیل لر هر وقت وِرش غا حاضر بُولن زمان لرندا، شُول صندوق نی اُوذ اَولرنا ثلردِی لر، و دُشمان لرنا اُتَّم چِقمق اُچِن شُونِی وسیله اَدَردِی لر، و شُول آثار مُشَرَّفه لرنگ خاطرنا، عمامه و نَعلَین و عصاء و اَلوَاح، شولرنگ برکتندن دُشمان لرنی سَرکُوب اَدِب، پیروز بُولَردی لر.

و ینا طنگری تبارک و تعالی آثار مُشَرَّفه ننگ تَأثیرنی اُوذ بَندَه لرنا بلدرمک اُچِن شو آیهٔ شریفه نی نازل اَدب در: **اِذهَبُوۡا بِقَمِیصِیۡ هذَا فَالقُوهُ عَلی وَجهِ اَبِی یَأتِ بَصِیراً**. (یوسف/۹۳).

یعنی حضرت یوسف ؈غا، ثننگ فِراقنگ دن، آتانگ کُوب آغلاب اکی گُوذی کُور بُولدی دیب آیدلن دا، ثِذلر مننگ شو کُونَکِم نی اَکِدِنگ، شونی اَلِتِب مننگ آتامنگ یُذنا اُورتنگ، شُوندا کُورلِک دن آیرِلب سَالِم گُوذلِی بُولر دِیدی. شُول کُونک حضرت یوسف ؈ نگ آتا بابالرندن غالن تبرّک کُونک دِی، شونی اَلِتِب یعقوب ؈ نگ گُوذنا ثُردِّی لر، شُول وقتدا اِکِی گُوذی یلفلاّب آچلدِی.

اِنها آثار مُشَرّفه ننگ بَرَن پیداثی، اگر خُدای دن غیری غا ثِغنمق شِرک بُولثدی، نعوذ بالله حضرت یوسف ؈ غا دا مُشرک دیملی بُولردی، بَث تبرّک ننگ توحیدغا منافاتی یُوق در.

و ینا آثار مُشَرَّفه اُچِن گلن حدیث لردن در، شو حدیث شریف: **عَن اَسمَاءِ بِنتِ اَبِي بَكرٍ رضي اللهُ عَنهمَا اَنَّهَا اَخرَجَت جُبَّةَ طَيَالِسَةَ كِسرَوَانِيَّة لَهَا لِبنَةُ دِيبَاجٍ وَ فَرجَيْهَا مَكفُوفَينِ بِالدِّيبَاجِ وَ قَالَت هذِهِ جُبَّةُ رَسُولُ اللهِ ﷺ كَانَت عِندَ عَائِشَةَ فَلَمَّا قُبِضَت قَبِضتُهَا و كَانَ النَّبِيُّ يَلبَسُهَا فَنَحنُ نَغسِلُهَا لِلمَرضَى نَستَشفِي بِهَا.** (مشکوة/۳۷۴).

یعنی حضرت ابی بکر صدیق رضی الله عنه ننگ غِیذِی، حضرت اَسمَاءدن روایت اَدِلدی، دُوغرثی شُول اَسمَاء طَیلَسَان آدلی، ایرانی دُون لردن بِر دُون چِقَردی، شُول دوننگ یقثِنا یُوقا یُفَک پارچه چَکِلَن، و اکی طرفنداکی دلک لر یعنی اَونداکی دلك، و آردِنداکی دِلك، یُوقا یُفَک پارچه بِلَن کَنارلنن، شُول حضرت اسماء آیدِّی: شُو دُون حضرت رسول اکرم ﷺ ننگ دُونی در، شو دون حضرت عائشه رضی الله عنها ننگ یانندا دِی، حضرت عائشه سلام الله علیها دُنیادَن گچن دا، شُو دُونی مَن آلدِم دیدی، حضرت رسول اکرم ﷺ، کا وقت شُو دُون نی گیَردِی. بِذ شُول دُون نی، هَتَّالر و ثِرقَولر اُچِن یُوردِق، و شُول دُون ننگ یُونِدِثِنی مریض ثِرقَولرغا اِچِرمك بلن، شُولر اُچِن شَفاء طلب اَدَردِك دیدی.

حضرت العلامه علی بن سلطان محمّد قاری رحمه الله حنفی مذهبندا بیك فقیه ننگ بیری در. شُول سَروَر اُوذِننگ «مرقاة المفاتیح» آدلی کتابندا، شو حدیث

شریف ننگ آخرقی جمله ثنی ترجمه اَدَن دا، شو هیل لی آیدِب در:

نَسْتَشفِی بِهَا اَی بِمَائها اَو بِالجُبَّةِ نَفسِهَا بِوَضْعِهَا عَلَی الرَّأسِ وَالعَینِ وَالتَّبَرُّکِ بِلَمسِ الیَدَینِ وَتَقبِیلِ الشَّفَتَینِ (مرقاة۴/۴۲۱).

یعنی بِذ شفاء طلب اَدَردِک، شول دُون یُولن ثُونِی اِچِرمَک بِلَن، یا شفاء اِثلاردِک شُول دُون ننگ اُوذِنی ثِرقَوننگ کَلَّثِنَا اُوردمَک بلن، و گُوذلرنا ثُردمَک بلن و اِکِی اَل بلن ثِیفَلاب تبرّک اَدمَک بِلَن، و اِکِی دُودق نِی دَگِرب اُوغشمق بِلَن.

اِنهَا شو حدیث شریف دَن، و اُوننگ شارحی علاّمه علی القاری رحمه الله ننگ گَب لرندن بلِّی بولدی، بیک طنگری ننگ دوستی بُولغن بنده لرنگ اَندام لرنا دَگَن اَثگِی لردا اَرزش طفب آثار مُشَرَّفه دن بُولیان لغی، و شُولرغا ثِغِنب شِفاء اِثلَمَک لگَنگ دُوغری لغی، اوننگ اُچن اصحاب کرام پیغمبر علیه السلام ننگ مبارک اندام لرنا دَگَن ثُولری دا تبرک اَدِب اِچَرلَرمِش.

سَائب بن یَزید دیگَن صحابی آیدب در: مَن ثِرقَولام دا مَنِی اُوذ دیذم، حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ننگ یانِنَا اَکِدِّی، و پیغمبر علیه السلام غا آیدِّی: یا رسول الله شو مننگ یَگنم در، شو هڤلدِی ثِرقَو بُولدِی، شُونی ثننگ یاننگغا آلِب گَلدِم، شونگَا بِر علاج اَد دِیدی: **فَمَسَحَ رَأسِی وَدَعَالِی بِالبَرَکَةِ وَتَوَضَّأ فَشَرِبْتُ مِنْ وَضُوئِهِ**. (بخاری۱/۵۰۱). یعنی شوندا پیغمبر علیه السلام مننگ کَلاّم نِی

ثِیفَلَدِی، و مننگ اُچِن دُعاء اَدِّی، و طهارت آلدِی، و مَن دا شوننگ طهارت ثُوندن اِچدِم دیدی.

حضرت علامه سید محمَّد حبیب الله شنقیطی شو حدیث شریف ننگ شرحندا آیدب در: **اَلوَضُو بفتح الوَاوِ هُوَ المَاءُ الَّذِی تَوَضَّأَ بِهِ وَمَسَّ جَسَدَهُ الشَّرِیفَ یَجمَعُونَ فِی اِنَاءٍ لِلتَّبَرّکِ بِهِ لِکَونِهِ مَسّ جَسَدَهُ الشَّرِیفَ.** (زادالمسلم۸/۵). یعنی وضو دیگن کلمه واونگ اُثتِنی بلن، پیغمبرعَلَیهِ السَّلَام‌ننگ طهارت آلن ثُوِی در، شول ثو پیغمبرعَلَیهِ السَّلَام‌ننگ مبارک اندام لرنا دگن ثو در، صحابه لر شول ثُونی اُیشِرب برغاب غا غُویب، تبرّک ادمک جهتلی غُویَّاردِی لر. اِنها شو حدیث شریف دن بلّی بولدی پیغمبرعَلَیهِ السَّلَام‌ننگ مبارک اندام لرنا دَگن دمجالردا، برکت لنب شفا بخش بُولیان لغی.

شو حقدا ینا شو حدیث شریف روایت بولب در: **حَدَّثَنا القَاضِی اَبُو عَلِیٍّ عَن شَیخِهِ ابی القاسِمِ بنِ المَأمُونِ قَالَ: کَانَت عِندَنَا قَصعَةٌ مِن قِصَاعِ النَّبِیِّ ﷺ تَجعَلُ فِیهَا المَاءُ لِلمَرَضَی فَیَستَشفُونَ بِهَا.** (الشفاء۲۱۸/).

یعنی بذلرگا سَکره ننگ اُوغلی قاضی ابوعلی گُرّنگ بَردِی، اُول آیدِّی: بذِنگ اُویمذدا پیغمبرعَلَیهِ السَّلَام‌ننگ چانق لرندن بِر چانق باردی، بِذ مریض آدم لر اُچِن شُول چَانق غا ثُو غُیردِق، مریض آدم لر شو چانق دن اِچِب شفاء طلب اَدردِی لر.

حضرت علاّمه شهاب الدین شو حدیث ننگ شرحندا آیدب در: **فَيَحْصِلُ لَهُم بِشِرْبِهِم مِمَّا وُضِعَ فِيهَا البَرَكَةُ**. یعنی شُول مریض لر اُچن، شُول چانق داکی ثُودَن اچمک لری بلن شفاء حاصل بُولردی، شُول چانق غا ثِنگَن برکت لر سَبَب لی. اِنها سَلَفِ صالح لرنگ پیغمبرعلیه السلامنگ آثار مُشَرَّفه ثندن استفاده اَدِب خَیرلنش لری.

آثار مشرّفه دَن حاصل بولن تأثیرلری طنگری تبارک و تعالی ننگ تقدیرندن بِلَنگدَن ثونگرا، اُولرغا ثِغنمق، و اولری تبرّک ادمک هیچوقت دا توحیدغا تَرث لِگی یُوق دِر. اوننگ اُچن آثار مشرفه گا اَهمِیَّت بَرِب، شُول آثارلری تبرّک اَدِب، شُول زادلرغا ثِغنیان مسلمان دوغن لرمذی مُشرِک دیب تکفیر اَدیَان وهَّابِی لر، حقیقت دن دش دُشَن، و مسلمان لر اُچِن کَلاَّ آغر بُولِن خَلق لر در، خبردار بُولنگ کُونا یُولِی غایِم تُوتِنگ، حضرت امام اعظم ننگ مَذهَبندن آیرلمانگ، بو هیل لی فتنه لردن گُول اِیمانگ، آلدانمانگ.

اَمکِنَۀ مُشَرَّفه

اَمکِنَۀ مُشَرَّفَه، اَشیاء مُتَبرّکه ننگ باشِلَنجی بولمی در. اَمکِنَۀ مُشَرَّفه دِیَّانی: طنگری تبارک و تعالی ننگ یانندا، حرمتلی و شرافتلی بُولن مکان لر در، اُول مَکان لرغا اُولِی بَهَا بَرِب، شُول جَای لری تَبرّک اَدمَک، و شُول جای لری غُدلِی گُورِب مُقَدَّس طنیمق لِق، اَمرٌ تَعَبُّدِی در. دنگا بیک طنگریمذنگ

بُیرغِنا بش انگب مُطیع بُولمق در. اُوننگ حکمت لرنی اِحاطه اَدمَک لگا عَقلِمِذ چدمذ.

شُول اَمکَنَۀ مُشرفه دَن در، کَعبَۀ شریفه. طنگری تبارک و تعالی شول مکان مقدس نی تعریف اَدِب شو آیۀ شریفه نی نازل اَدّی: **اِنَّ اَوَّلَ بَيتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِى بِبَكَّةَ مُبَارَكًا**. (آل عمران/۹۶). دوغرثی یَر یُذِن دا، آدم لرغا عبادتگاه اُچن، غُدلی و برکتلی بُولن یغدِین دا ثلنن دثلابقی اُوی، مکه ننگ شَهرِنداکی کعبه آدلِی اُوی در.

اِنها بَیتُ الله شریف ننگ غُدلِی مبارک اُوی دِگی شو آیت دن بلّی بولدی، و حضرت رسول اکرم ﷺ دا اُوذِننگ گُهربار گب لری بِلَن آچقلاب آیدِب در: **اَلنَّظَرُ اِلَى الْكَعبَةِ عِبَادَةٌ**. (کنوز الدقائق/۱۵۵). یعنی بَیتُ الله شریف نی گُوذَّمک دا عبادت در.

بَث بیتُ الله شریف بِر غرا داش بُولثادا، بیک طنگریمذ شُونگا شوجرا بها بَرِب در، و شوننگ دشِندن آیلنملی اَدِب در، و شُونی گُوذَّاب اُوترِمق لغی دا عبادت آیلندرب در، اُوننگ اُچِن اُول اُوی، داش بُولثادا غُدلِی داش در، مبارک داش در، اُول اُوی نی تبرّک اُچِن ثِیفلمق دا دوغری در، و اُونِی تبرّک اُچِن اُوغشمق دا دوغری در، و عطرلر یا بشغا زادلر شونگا ثُیکاب، تبرّک اَدِب آلب غَیدمق دا دُوغری در.

حضرت علاّمه مُرشِد السالکین رَحمَت الله سِندی رَحِمَهُ اللّٰه و حضرت علاّمه علی القاری رَحِمَهُ اللّٰه اُوذلرننگ مناسک لرندا شو هیل لی آیدب درلر: **اِن اَرَادَ التبرّکَ اَتَی بِطِیبٍ مِن عِندِهِ فَمَسَحَهُ بِهَا ثُمَّ اَخَذَهُ وَ لاَ یَحِلُّ لِخُدَّامِ الکَعبَةِ اَن یَمنَعُوا اَحَداً مِن ذلِکَ.** (ارشاد الساری/۳۳۱).

یعنی اگر بر آدم بَیتُ الله شریف بلن بَرکَت لَنمَک لگی اراده اَدثَا، اُوذِی بلن بِر عطر گَتِرب شُونی بَیت الله شریف گا ثُیکار، بَث اُوندن ثُونگرا شُونی آلِب اَکِدَر، و کَعبَه شریفه ننگ خِدمَتکارلری اُچِن، مسلمان خَلق لری بو بَرکَت لی ایش لردن غَیطرمق لری حلال بُولمذ. اَمَّا وهَّابی لر بو ایش لرگا حرام دیب خلق لری موندن غیطریان درلر، مسلمان بنده لری خیر و برکت لردن کثیان درلر.

علاّمه حضرت مولی الرُّوم خاتمة المُفسِّرین الشیخ اسماعیل حقی البروسوی قُدِّسَ سِرُّهُ فرمایش اَدِب در: **وَ مِن هَذا القَبِیلِ مَاءُ زَمزَم وَالکَفَنُ المَبلُولُ بِهِ، وَ بِطَانَةُ اَستَارِ الکَعبَةِ، وَالتَّکَفّن بِهَا، وَکِتَابَةُ القُرآنِ عَلَی القَرَاطِیسِ وَالوَضعُ فِي اَیدِی المَوتی.** (روح البیان۳/۶۰۸). یعنی طنگری تبارک و تعالی ننگ غُدلی و شرافت لی آیلندرن زادلرندن بَرکت لَنمَک لگنگ قبیله ثندن در، زَمزَم ثُوی بِلَن برکت لَنمَک، و زَمزَم ثُوغا اُول اَدلِنن

پارچه نی مَیِّت گا کفن ادمک و کعبۀ شریفه ننگ اُورتِک لری بلن برکت لَنِب، شُونی اُولِی گا کَفَن ادمک، و کاغِذغا قرآن کریم ننگ آیت لرندن یذب، اُولِی لرنگ اَلندا غُویمق.

اِنها آب زمزم دیَّان لری مُشَرَّف مکان دن چقیان چشمه ننگ تبرّک ثُوِی در. کعبه ننگ اُورتگی دِیَّان لری مُشَرَّف مکان غا تَمَاس طفن تبرّک پارچه در. قرآن شریف ننگ آیت لری، طنگری تبارک و تعالی ننگ تبرّک بُولن ثُوذلری در، مُشَرَّف بُولن اَلفاظ لر در. شو اشیاءلردا بُولن بَرکَت لری امید اَدِب بذننگ تُرکمان دُوغن لرمذ، اُولی لرننگ کَفَن لرنا آب زمزم ثَبیارلر، و بَیتُ الله شریفنگ اُورتِگِندن بِر تیکه کَفَن لرگا یبشِریارلر، و کُوکِرک دُعَاء عُنوانِندا، قرآن کریم دن بر سوره یا بر آیت، یا کلمۀ شهادَت کفن گا یا کاغذغا یذیارلر. بو ایش لر هیچوقتدا شرک بُولمذ، بَلکا اَصلِ توحید در، خداینگ بَهَا بَرَن زادلرنا بَها بَرمَک در، حُسن تَفَأُّل در. یعنی یغشِی فال ادمک در. بَث بو ایش لری ادیان مسلمان لرغا مشرک دیمک و اولری تکفیر ادمک، مسلمان خلق لرغا بَد گمان بُولمق در، و اولقان گناهکارلِک در نعوذ بالله من ذلک.

و ینا اَمکِنَۀ مُشَرَّفَه دن در، مکه مکرَّمه دا بُولن صفا و مَروَه آدلِی داغ لر. طنگری تبارک و تعالی اُوذ مُقَدَّس کلامندا خبر بَردِی: **إِنَّ الصَّفَا وَالمَروَةَ مِن شَعَائِرِ اللّٰهِ**. (البقره/۱۵۸). دُوغرثی صفا آدلی داغ و مَروه آدلِی داغ، اِکِثی

دا، طنگری تبارک و تعالی نی یَادِنگا دُشِریان و الله تعالی ننگ دِین نِی قایِم ادلیان جای لردن در.

و حدیث شریفدا گَلِب در: **اَلصَّفَا وَالمَروَةَ بَابَانِ مِنَ الجَنَّةِ وَ مَوضِعَانِ مِنْ مَوَاضِعِ الاِجَابَةِ**. (تحفة الزوار/۵۷). یعنی صفا و مَروه جنّت ننگ غَفِی لرندن اِکِی غَفِی در، و اُوذِندا دُعاء قبول بُولیان جای لردن در.

و ینا اَمکِنَهٔ مُشَرَّفه دن در، حَرَم شریف. پیغمبرعَلَيْهِ السَّلَامُ حرم شریف ننگ حقندا فرمایش اَدیَار: **لاَ تَزَالُ هذِهِ الاُمَّةُ بِخَيْرٍ مَّا عَظَّمُوْا هذِهِ الحُرمَةَ حَقَّ تَعظِيمِهَا فَاِذَا ضَيَّعُوا ذلِکَ هَلَکُوا**. (تحفة الزوار/۷۷). یعنی شو اُمَّت مُحمَّدیه شو مبارک مکانی حُرمتلاب و حَق اُوللَدمغِی اُوللدِب دُورثلر، اَلمِدَام خَیردا و بَرکت دا بُولِب دُوررلر، هیچوقتدا خَیردن آیرِلمذلر. بَث اُولر حَرَم شریفنگ حُرمَتِنی دَوثَلَر، اُونگا بَهَا بَرمثَلر، شُول وقت دا اُولر هلاک بُولرلر.

و ینا شُول امکنهٔ مُشَرَّفه دن، مَقَام ابراهیم، و مُقام حجر اَسود، و رُکن یَمَانِی، و مُلتَزَم، و حَطِیم مبارک، و مِنی، و مُزدَلِفَه، و عرفات، و جبل الرحمه، و تنعیم، و مُحَصَّب، و بولردن بشغادا بَرکَتلِی و غُدلِی جای لر کُوب در، بارثی بیک طنگری ننگ بَهَا بَرِب غُدلِی و مبارک آیلندرن مکان لری در.

یَر دُورمِشِنَا اُوذِی بِر مَکان بُولثادا، شُوننگ بعضی اَجزاءلری، اُول بِر بعضی اجزاءلرندن آرتقمچ در. اُوننگ اُچِن حدیث شریف دا گلب در: **اَلمَسَاجِدُ**

بُیُوتُ اللّٰهِ. یعنی مسجدلر خُدای تعالی ننگ اُوی لری در. گرچه مسجدلر یَردَن بِر جُزء بُولثادا، اُول مَسجِد بُولمدِق جُزءلَردَن آرتِقمچ در.

الحاصِل مسجدلرنگ بارثی اَمکِنَۀ مُشَرَّفَه دَن در، مسجدلرنگ برکتی، مسجد بُولمدِق یَرلردن کُوب در.

و ینا اَمکِنَۀ مُشَرَّفَه دن در، طنگری تعالی ننگ دوست لرننگ دُینان یَرلری، و عبادت اَدَن جای لری.

بِر گُن حضرت رسول اکرمﷺ گا عِتبَانُ بنُ مالِك دِیگَن صحابی گلدی، یا رسول الله مننگ گُوذِم غَوِی گُورمَیار، گیجالرنگ غَرنگقِی لرندا، و یغِن یغِب یُول لر پلچِق بُولن دا، مَسجِد گا گلمَگِم بَتَر مُشکِل بُولیار، ثَن برِب مننگ اُوِیم دا نماز اُوقِی، مَن ثننگ نماز اُوقین یَرِنگ نی تبرّك اُچِن اُوذِم گا مُصَلّی آیلندِرجق دیدی.

شُوندا حضرت رسول اکرمﷺ عِتبان بن مالِك ننگ اُوینا برِب آیدِب در:

اَینَ تُحِبُّ اَن اُصَلِّیَ فَاَشَارَ اِلٰی مَکَانٍ مِنَ البَیتِ، فَصَلّٰی فِیهِ رَسُولُ اللّٰهِ ﷺ. (التاج الجامع للاصول ــ ۲۵۱/۱). یعنی ای عِتبَان ثَن مننگ نِیردَا اُوقیمق لِغمِی ثُویَّانگ دیدی، بَث شوندا عِتبَان بنُ مالك اُوین دَن بِر مکان نی ثلغِی بَردِی، بَث پیغمبرعلیه السلام شول مکان دا نماز اُوقیدی.

شو حدیث شریف ننگ ترجمه ثِندا مُحَدِّث لر آیدِب در: **وَ فِيهِ جَوَازُ التَّبَرُّكِ بِالصَّالِحِينَ و آثَارِهِم فَإِنَّ البِقَاعَ تَشَرَّفَ بِهِم**. (غاية المأمول۲۵۱/۱). یعنی حضرت رسول اکرم ﷺ ننگ شو صحیح حدیثندا، غوِی آدم لری، و اُولرِنگ اُوترِن جای لرنی تبرّک اَدمَک بار در، بَث دُوغرثی، یَرلر و جَای لر، شُول غَوِی کشی لر بلَن غُدلِی بُولِب شرافتلنیان در، و شولرنگ برکتندن غُدلِی مبارک بُولِب آیلنیان در.

شَرَفُ المَکَانِ بِالمَکِینِ دیب درلر، یعنی بِر جای ننگ شرافتلی بُولمق لِغی، شُول یردا جَایلشغُوجی کشی ننگ شرافتلی بُولمغِندن در. اِسلام دَن اَونچا مدینهٔ منوره ننگ آدِی یَثرِبَ دی. پیغمبر علیه السلام شُول یَردا سَکُونَت اَدِب مُستَقَرّ بُولنثنگ شُول شهرگا طَیبَه، مَدِینَهٔ مُنَوَّرَه دِیدی لر.

حتی حدیث شریفدا گلب در: **غُبَارُ الْمَدِينَةِ شِفَاءٌ مِنَ الجُذَامِ**. (بحر العمیق۲۷۶/۵). یعنی مدینهٔ منوَّره ننگ تُوذُونِی، اِیجِی کَسَل دن غُطرغُوجی دَرمَان در. بَث پیغمبر علیه السلام نگ برکتندن مدینهٔ منوّره ننگ تُوفرغِی دا اِنگکی یمن یُوقِشق دَردِنگ دَرمانِی بُولب آیلندِی.

و بذنگ فُقهاءلرمِذ هَم اُوذ فتاوی لرندا یذدِی لر: **فَمَا ضَمَّ اَعضَاءَهُ الشَّرِيفَةَ فَهُوَ اَفضَلُ بِقَاعِ الاَرضِ بِالاِجمَاعِ**. (رد المحتار۶۲/۴). یعنی حضرت رسول اکرم ﷺ ننگ مبارک اندام لرنی غاباب دُورن مکان، یَردَاکی ثلنن

اُوی لرنگ اِنگکی اَفضَلِی و غَوثِی در، و شو مسئله دا بِلمِلِی آدم لرنگ بارثی برلشیان درلر. بث غوی لرنگ بولن مکانی و شُولرنگ عبادت اَدَن یَرلری تبرّک در.

حدیث شریف دا گَلِب در: **صَلَّى فِي مَسجِدِ الخَيفِ سَبعُونَ نَبِيًّا مِنهُم مُوسَى**. (البحر العمیق۱/۲۳۸). یعنی مسجد خَیف دا یَدمِش پیغمبر نماز اوقیدی، حضرت موسیعَلَیهِ السَّلَام دا شولردندی. شوجرا تبرک مسجد بُولنشنگ پیغمبرعَلَیهِ السَّلَام آیدِب در: **لَوكُنتُ مِن اَهلِ مَكَّةَ لَاَتَيتُ مَسجِدَ مِنَى كُلَّ سَبتٍ**. (البحر العمیق۱/۲۳۸). یعنی اگر مَن مکه دا یاشیان بُولثدِم، هُوکمان هَر شنبه گُن، منی دا بُولن مسجد خَیف گا گَلَردِم. بَث مسجد خیف کُوب انبیاءلرنگ عبادَت اَدَن جایی بولنشنگ برکتلی و حرمتلی مکان لردن حساب بولدی.

و حضرت رسول اکرمصَلَّى اللهُ عَلَيهِ وَسَلَّم نِی اِسراء گیجاثِندا یُول دا، کُوب یَردا دُشِردِی لر، و صالح آدم لرنگ بُولن مکان لرندا ثقلدِی لر، پیغمبرعَلَیهِ السَّلَام شُول یردا نماز اُوقِیر یالی، مَاشِطَه بِنتُ فِرعَون ننگ مکانندا، و موسیعَلَیهِ السَّلَامننگ طنگری تعالی غا مُنَاجَات اَدیَان یَرِندا، و حضرت عیسیعَلَیهِ السَّلَامننگ اَنَا دَن دُوغَن جایِندا، پیغمبرعَلَیهِ السَّلَام شول موضع لردا دُورِب نماز اوقیدی.

اِنهَا شو آیدلن آیت لردن و حدیث لردن و اَثَرلردن بلّی بُولدِی، طنگری تبارک و تعالی ننگ دوست لرننگ اُوتِرن یَرلری، و عبادت اَدَن جای لری، اَمکِنَۀَ مُشَرَّفَه دَن دِگِی، و شُول مکانی مُشَرَّف بِلِب، شُوندا عبادت ادمَک

لگنگ اُولقان اِمتِیَازِی بارلغی. اُوننگ اُچِن مکّه مکرّمه دا، پیغمبرعَلَیهِ‌السَّلام ننگ انادَن بُولن یری مَولِدِ النَّبیِّ دا برِب، تبرّک اُچِن نماز اُوقیمق مستحب در. جَبَل نُورغا چِقِب، غار حِرَاءدا نماز اُوقیمق مُستَحب در. جَبَل ثَورگا چقب، غَار ثَورگا گِیرب نماز اُوقیمق مُستَحب در. شُوننگ یالی اَصحاب کرام لرنگ مسجدلرندا، و محاریب قدیمه لردا برِب عبادت اَدمَک مستحب در.

اَمَّا وَهَّابی لر بو هیل لی مبارک مکان لری تبرّک ادمک لگی دوغری بِلمَیَارلر، شو هیل لی ایش لری بِدعَت دیب تبلیغ اَدیَارلر، اُوننگ اُچِن اُولر حَرَمَین شَریفَین دا بُولن باستانی آثارلری آرادن آیردی لر، مکه داکی مسجد جِن نی، و مَنِی داکی مسجد خَیف نی، و مزدلفه داکی مشعرالحرام نی، و عرفات داکی مسجد نمره نی، غُلِبْلاب غُویَّارلر، تبرّک اُچِن برِب نماز اوقیجق لرغا آچمَیَارلر. و جبل نُورغا و جبل ثَورگا چقب، غار حراء و غار ثورگا برِب زیارت ادمک لگی و شوندا نماز اُوقِیمق لِغی بِدعَت و اُولقان گُناه حسَاب ادیارلر، اولر بِدعَت ننگ معناثنی بلمیارلر. شَیلا لِک بِلَن اُوذلری آذشِب، خَلق لری دا آذشدِریَارلر، مسلمان لرنگ آرثِنا آغذ آلالق ثِلِب اُولقان فِتنَه اوقلیارلر.

بِدْعَتْ

بدعت اِکی بُولِم بُولیَار.

بِرِنجِی بِدعَت لُغَوِی دِر. موننگ تعریفی شو هیل لی دِر: **اَلْبِدعَةُ مَاکَانَ مُختَرَعاً عَلَی غَیرِمِثَالٍ سَابِقٍ**. (کشاف اصطلاحات الفنون۱/۱۳۳). یعنی بِدعَت دیّانی تازه دُورَدِلَن زاد دِر، هنیذ اُوننگ منگذشی یالی زَاد اُوذُول گچمَدِک، ها عادَت بُولثِن، ها عِبَادَت بُولثِن، بو تعریف عام دِر. تازه کی طفلن اِصطِلاحَات فَنِّی لر، و اَنواع اَقسَام تکنولوژی لر، و هر هِیل لی اِختراعَات و ساخت و سَازلر، بارثِنا شامل دِر، و شُوننگ یالی دین اِسلامنگ تَرثِنا دُورَدِلَن مَرامُ مَسلک لرنگ و آئین اِضلال لرنگ، خدای دن و حقیقت دن دش دُشِریان یُول یُوردالرنگ هَمَّه ثنی غُوجغنا آلیان دِر. لُغت معناثننگ اِعتباری بِلَن، شو آیدن زادلرمذنگ بارثی بدعت دِر.

اِکِنجِی بِدعَت شَرعِی دِر. مُوننگ تعریفی شو هیل لی دِر: **اَلبِدعَةُ هِیَ الزِّیَادَةُ فِی الدِّینِ اَوِ النُّقصَانُ مِنهُ اَلحَادِثَانِ بَعدَ الصَّحَابَةِ وَ التَّابِعِینَ وَ تَابِعِیهِم بِغَیرِ اِذنِ الشَّارِعِ لاَ صَرَاحَةً وَ لاَ دَلاٰلَةً وَ لاَ اِشَارَةً**. (الزوم الاقتصاد/۱۳۳). یعنی بدعت دیّانی، دِین اسلامنگ دستورلرندن، بِر دستورنی آردِّرمق دِر، یا دِین اسلامنگ دستورلرندن، بِر دستورنی کَمَلدمَک دِر. اُول آردّرمق و کملدمک صحابه لردن ثونگرا طفلن، یا صحابه لری گُورَن تابِعین لردن ثونگرا طفلن، یا تابعین لری گُورن، تَبَعُ تَابِعِین لردن ثونگرا طفلن، طنگری تبارک و تعالی دن، یا حضرت رسول اکرمﷺ دَن، شُول دستور اُچِن

آشکار رُخصَت بُولمانی، یا شُول دستورغا دلالت ادیان رُخصت بولمانی، یا شول دستورغا اِشَارَت اَدیَان رُخصَت بُولمانی.

اِنهَا شُو کامِل تعریف دن بَلِّی بُولدی، شَرعِی بُولن بدعت، دِنگا دِین دستورلرننگ آرتِب، یا کَمَلِب، اُیدگمَک لگی در. اَمَّا دُنیا ایش لرننگ هَر هیل لی اُیدگمَک لِگی، شریعتدا بدعت دال در. اُوننگ اُچِن بو زمانداکی هَر دُرلی ایب اچلیان طعام لر، الوان الوان هر تُیثلی گِیلیَان لباس لر، بو گنگ گنگ هَر جُرَا مِنِلیَان آیق اُولغ لر، بو هَر هیل لی نقشه لر بلن ثلنِب اِچِندا یاشَلیان آپارتمان جای لر، بو مِنگ دُرلِی دُشَلیَان دُشک لر، و اَچَرِی اَسباب لر، و اَکَارِنچلِق آلت لری، اِینترنَت لر، ماهواره لر، و حَربِی دستگاه لر، و جنگگی تشکیلات لر، و بولردن بشغادَا مِلیُون هَا اَبزَارِ اطِبَّاء، وَ اَدَوَاتِ صَنعَت وُجُودا گلِب در، بُولرنگ هیچ بیرلرنا شرعی مَعنَی بلن بِدعَت دِیلمَیَار، و شو اَسباب لری طبدرِن آدم لرغا، و شولردن خَیرلَنیان آدم لرغا، مُبتَدِع دِیلمَیَار، چُونکی بو ایش لرنگ بارثِی دُنیا اُوثِّرمِی در، دِین غا باغلشغِی یُوق در.

بِدعَت شرعی، دِین دا آردِّرمق یا کَمَلدمَک دِیشِندَن بَلِّی بُولدِی، دین اسلامنگ دَستوری بُولن بُیرق لرنگ هیچ بیری بدعت دال دِگِی. اَمَّا بر ناچا عِلمِی آذ آدم لر، اُصُول اَدِلَّه دَن خَبرِی یُوق، فُرُوعَات اَحکام غا یَتِک دال، اُوذلرنی طنیمانِی، شریعتنگ بُیرِق اَدَن اِیش لرنی، بِدعَت غا نِسبَت بَریَارلر، حقیقت دا اُول بِدعَت دال در، بَلکا اُول سُنَّت در، شریعت در.

بدعت شرعی صحابه لردن ثونگرا طفلن زاد در دیمک لِگَندَن بلِّی بُولدی، صحابه لرنگ وقت لرندا طفِلِب، و صحابه لردا شُونِی بِلِب، شُونگا اِعتِرَاض اَدمَثالر، اُول ایش ننگ بِدعَت دال دِگِی، اگر اُول اِیش بِدعَت بولثدی هوکمان صحابه لر شونگا اعتراض ادردلر، هیچوقت بدعت دن سُکُوت اَدمَذدِلر.

بِدعَت شرعی تابِعِین لردن ثونگرا طفِلن بُولمِلِی دیمک لِگَندن بلّی بُولدی، تابعین لرنگ وقتندا طفلِب، و تابعین لردا شونی بِلِب اِعتراض ادمثالر، اُول اِیش ننگ بِدعَت دال دِگِی، اگر اُول ایش بدعت بُولثدِی، هُوکمان تابعین لر شُونگا اعتراض اَدَردِلر، هیچوقت بِدعَت دن سُکُوت اَدمَذدِلر.

و بدعت شرعی تَبَعُ تابعین لردن ثونگرا طفلن بولملی دیمک لگندن بلّی بولدی، تبع تابعین لرنگ وقتندا طفلب، تبع تابعین لردا شونی بِلِب شُونگا اعتراض اَدمَثالر، شُول ایش ننگ بدعت دال دِگی، اگر اُول اِیش بدعت بُولثدی، هُوکمان تَبَعُ تابِعِین لرنگ بارثی شُونگا اعتراض اَدَردِلر، هیچوقت دا بِدعَت دن سُکُوت اَدمَذدِلر، لاَل شَیطان بُولمذدِلر.

بِدعَت شرعی طنگری تبارک و تعالی دن، یا حضرت رسول اکرمﷺ دن رُخصَت ثِذ طفِلن ایش بُولملی دیمک لِگَندن بلِّی بُولدِی، اگر شُول ایش نی اَدمَک لگا، الله تعالی ننگ آیت لرندا، یا پیغمبرعَلَیهِ السَّلام ننگ حدیث لرندا، آشکار بُولن رُخصَت بُولثا، یا شُول ایش نی اَدمَک لگا، دلالت اَدیَان رُخصَت

بُولثا، یا شول ایش نی اَدمَک لگا اِشَارَت اَدیَان رُخصَت بُولثا، شُول اِیش ننگ بِدعَت دال دِگی، بَلکا شول اِیش ننگ شریعت لِغی بلّی بولدی.

پیغمبرعَلَیْهِ‌السَّلَامُ ننگ: **كُلُّ بِدْعَةٍ ضَلاَلَةٌ** (تیسیرالوصول/۳۵۷) دیَّان حدیث ننگ عُمُومِیَّتی، شرعی مَعنَاثِننگ اِعتِباری بِلَن در. یعنی هر بر بِدعَت، گُمراه لِک در، و دوغرِی یُول دن آذشمق در، دِیَّان کَفِی ننگ بارچا بِدعَت غا بریانی، بِدعَت ننگ آخرقی تعریف ننگ اعتباری بلن در، یعنی هر بر بِدعَت شریعتنگ تَرثِی در، بو بِدعَت ننگ بارثی ذَمِیمَه در، مُوننگ هیچ حَسَنَه ثی یُوق در، مُوننگ اُچن اِستِثناء یُوق در.

اَمَّا اَوَّلقی معنی ننگ اِعتِبَارِی بِلَن، هر بر بدعت شریعتنگ تَرثِی دال در، اُوننگ اُچِن بَعضِی مُصَنِّف لر بِدعَت نی اِکِی بُولِب درلر، بِدعَةٌ حَسَنَة دیب درلر، شریعت غا مُوَافِق بُولِب طفِلن ایش لرگا، و بِدعَةُ ذَمِیمَة دیب درلر، شریعت غا مُخَالِف بُولِب طفِلن ایش لرگا. بو تَقسِیم اَوَّلقِی مَعنی ننگ اِعتِبَاری بِلَن در، بِدُون اِستِثناء هَر بِر بِدعَت غا ضَلالَت دِیب، آیدب بُولمذ.

حضرت امام بَیهقیرَحِمَهُ‌اللهُ ننگ «مَجمَعُ الزوائد»دا، **كُلُّ بِدْعَةٍ ضَلاَلَةٌ اِلاَّ بِدعَةٌ فِي عِبَادَةٍ** (تیسیر الوصول/۳۵۸) دیب روایت اَدَن حدیثی، شُول اَوَّلقی معنی ننگ اِعتباری بلن در، یعنی هَر بر تازه طبدِرلن یُول یُوردا گُمراه لِک دِر، دُوغری یُول دن آذشمق در، مگر بیک طنگری غا بنده لِک اَدمَک دا، و

شُونگ عبادتنی اُوثدِرمَک دا تأسِیس اَدِلَن مَرَام مَسلَک لر، گُمراه لِک دال در، بَلکا اُول، الله تعالی غا عبادت اَدمَک دا اُوثِّرم در.

اُونگ اُچِن مُصَنِّف لر: **اِنَّ البِدعَةَ الحَسَنَةَ مُتَّفَقٌ عَلَى نَدبِهَا** دیب کتاب لرندا یذدِی لر. یعنی دوغرثی شریعت غا موافق بُولِب طبدرلن زادلرنگ مُستَحب لغنا بارچا عالِم لر بِرلَشیَان دِرلَر، و اُونگ حقندا مُتّفِق درلر.

اَمَّا وهَّابِی لرنگ مراسمِ مولدخوانی لرغا بِدعت و ضلالت دِیمَک لری، بدعت ننگ اِکِی مَعنی ثننگ اِعتباری بلن دا، حقیقت دن آیرلمق در، شریعت ننگ تَرثِنا گَبلَمَک در.

بِدعَت ننگ شرعی مَعناثِنَا غَوِی دُشِنَن آدم هوکمان بِلَر، مَولدخوانی، حضرت رسولنگ و اصحاب کرامنگ، و تابعین و تَبَعُ تابعین لرنگ وقتندا، بُولن ایش دِگنی، آیت لردن و حدیث لردن شونگا دلالت و اشارت باردغنی، و سُنَّتِ سَنِیَّه ننگ جمله ثندن دِگنِی، بِدعَت ننگ لُغوی مَعناثننگ تفصیلندا آیدلن گب لرگا غوِی اُویلنشن آدم غا هُوکمان بلِّی در.

وهَّابی لر پیغمبرعَلَيْهِ السَّلَامُ ننگ گپندَن مُستَثنی نِی طشلاب، دِنگا مُستَثنی مِنهُ نی اُولَّنیَان لِغی، چونکی پیغمبرعَلَيْهِ السَّلَامُ بارچا بدعت ضلالت در، مگر عبادت دا بُولن بدعت، ضلالت دال در دیدی. مولدخوانی دِیَّان لری دا، الله تعالی ننگ اُوذ ذِکرندَن، آیت لر، صلوات لر و دُعَاءلردن قَطع نظر، دِنگا پیغمبرعَلَيْهِ السَّلَامُ ننگ تَوصِیفی و شُونگ گُرّنگی در، پیغمبرعَلَيْهِ السَّلَامُ ننگ گُرّنگی دا عبادت در.

حدیث شریف دا گَلِب در: **ذِكْرُ الاَنبِيَاءِ مِنَ العِبَادَةِ.** (تیسیر الوصول/۲۱۸).
یعنی پیغمبرلرنگ گُرِّنگ نِی اَدمَک دا عبادتدن در. اِنهَا شُو دلیل لردن بلّی بُولدی وهّابِی لر مسلمان لرنگ عبادت لرنا ضلالت دیب، مسلمان لری تکفیر اَدِب، اُولقان فتنه بُولب دُوران فِرقه لغی.

و ینا بِدعت ننگ تَعرِیفِنا غَوِی دُشِنَن آدم لرغا بلّی بُولَن در، وهَّابِی لرنگ، مَذهَب گرایی باطل در، مَذهَب لرنگ بارِثِی بِدعَت در، ضلالَت در، مگر پیغمبرنگ وقتندا، حنفی و شافعی دیّان گُرِنگ بارمی؟ دیب مسلمان خَلق لری فریب برمَک اُچِن آیدیان گَپ لرننگ بی اَسَاس لِغی، شریعتدن دشلِغی.

آیا عقل تصوّر اَدَرمی بِذِنگ مذهب بشِمِذ حضرت امام اعظمؒ، قرآننگ و حدیث ننگ معناثنی بلیان دال در دِیمَک لگی؟ اُوننگ هیثِی بِر حُکمِی آیات و احادیث ننگ تَرثِنَا، و اصحاب کِرَام و سَلَف صالح لرنگ ترثنا؟ اُوذ وقتنداکی مجتهدلرنگ بارِثِی موننگ عِلمنا و اجتهادنا تسلیم بولدی لر، نا عِلمنی تَنقِیص ادِّی لر، نا تقوالغنی تنقیص اَدِّی لر.

و حضرت رسول اکرمﷺ اُوذِننگ صحیح حدیثندا ثُویِب آیدِب در: **خَيرُ النَّاسِ قَرنِي، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُم، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُم.** (الجامع الصغیر۲/۱۳). یعنی آدم لرنگ اِنگکِی غَوِی لری مننگ زمانمدا یاشیان مسلمان صحابه لر در، و اُولردن ثونگرقی غوی لر، شول صحابه لرغا یقین بُولن مسلمان تابِعین لر در، و اُولردن ثونگرقی غَوِی لر، شُول تابِعین لرغا یقین بولن مسلمان تَبَعُ التابعین لر در.

اِنها شو صحیح حدیث دن بلّی بُولدی، پیغمبرﷺنگ غَوِی اُمَّتِم دیب شاهِدلق بَرَن آدم لرندا غَوِی لِق بارلغی، حَقّ هَدَایَتْ شولرنگ یُولِندا هُوکمان لِگی، و شولر بدعت دن و ضلالت دن دش لِغِی.

حضرت امامُ اَعظَم اَبُوحنیفه رحمه‌الله، پیغمبرﷺنگ غوی و خَیر دیب اَوَن آدم لرننگ اِچِنداکی آدم در، یعنی صحابه لری گُورَن تابِعین لردن در. اُوننگ اُچِن اَبُوحَنِیفَه ننگ مَذهَبِی دا حَق در، گِدَن یُولِی دا دوغری یُول در، ابوحنیفه دنگا پیغمبرنگ یولندن گدن در. وَهَّابی لرنگ، مَذهَب بِدعَت در، ابوحنیفه ننگ اِیذِنا دُشملی دال، فقط پیغمبرنگ ایذنا دُشملی دِیَّان گپ لرنا آلدنمَانگ، ثِذلَری مذهبدن آیرجق بُولب، مِنگ جُرَا دُوذق غُریان درلر، خبردار بُولِنگ هلاک بُولامَانگ، اولرنگ دُوذق لرنا دُشَامَانگ.

شخصیتِ ابوحنیفه رحمه‌الله

طنگری تبارک و تعالی اُوذ مُقَدَّس کلامندا فرمایش ادیار: **فَاسْأَلُوْا اَهْلَ الذِّكْرِاِنْ كُنْتُمْ لاَ تَعْلَمُوْنَ**. (النحل/۴۳). ثِذلر اُوذ دیننگذنگ اَحکام لرنی کامِل و بِتَوِی بِلِب بشرمشنگِذ، دین احکام لرنی کامِل بلیَان آدم لردن ثُورَانگ، و دین ننگ اُصُول و فروع لرنا کامِل یَتِک بُولن مُجتَهِدنگ اِیذِنَا دُشِنگ و شوندن تقلید اَدِنگ.

حنفی مذهبندا بُولن مسلمان لرنگ بشدغی، و مَرجَع تقلیدی حضرت امام اعظم ابوحنیفه رحمه‌الله در. ابوحنیفه ننگ مبارک آدِی نُعمان در، و اُونِنگ آتاثِننگ آدِی ثابِت در، قاقاثننگ آدی زُوطِی در، طائفه ثی فارس در. سنۀ هجری قمری ننگ ثَگَثَن لنجی(۸۰) یلندا، عبدالملک بن مروان ننگ خلیفه وقتندا، کوفه دیگن شهردا، اَناثِندَن دُوغِب در. سنۀ هجری قمری ننگ یُذ اَللِی لنجی(۱۵۰) یلندا، خلیفه عباسی منصور دَوَانِقِی ننگ زماننداِ، بغداد دیگن شهردا، یَدمِش(۷۰) یاشِندا دنیادن گچِب در، مبارک مَرقَدِی اَلان بغداد دا، اولقان زیارتگاه در.

ابوحنیفه دیثنگ عالِم، مُتَّقِی، بَتَر عَقل لی، خُدای دن خَوف لی، بلاءلرغا جِدَمْلی و صبرلی در. ابوحنیفه ننگ تعریفی و توصیفی تاریخ دفترلرنی دُولدرن در. ابوحنیفه گیجالرنگ کُوب ثنی قرآن اُوقیب گچریان و آغلیان، حتی ثَثِنِی یانشق لری اَشِدَرمِش. ابوحنیفه عُمرندا یدی منگ (۷۰۰۰) مرتبه قرآنی خَتم اَدِب در، اُوتِذ(۳۰) یِل روزه توتب آغذِنِی آچمانی گَذِب در. غِرق یِل لاَب، یَان نی یثدِغَا بَرمَان در، اَللِی(۵۰) یِل لاَب، یثدِی طهارتی بِلَن اَرتیر نمازنی اُوقِیب در، اَللِی باش(۵۵) مرتبه بَیتُ الله شریف گا حَج اَدِب در، یُذ(۱۰۰) مرتبه طنگری تبارک و تعالی نی دِیشِندا گُورِب در. ابوحنیفه فرشته صِفَت لی، پیغمبر غِلقلی، اُولِی کرامت لی کشی در، اُوذگاکِی عُلماءلر یلدِذلر کَمِین یلقِم اُورثلر، ابوحنیفه غُشلِق ننگ گُنِی یالی عَالَم جَهانا یغتِی لِق ثَچِب دُورن بیک مُجتَهِد در، و اولقان اَولِیَاء در.

حتی حضرت رسول اکرمﷺ ننگ شو حدیث شریفنی علماءلر ابوحنیفه گا حَمل اَدِّی لر. **لَو كَانَ الدِّينُ عِندَ الثُّرَيَّا لَذَهَبَ بِهِ رَجُلٌ مِن فَارِسٍ حَتَّى يَتَنَاوَلَهُ.** (لزوم الاقتصاد/۱۳۷). یعنی اگر دِین اُلکرِنگ یانِندا بُولثدِی، هُوکمان فارس طایفه ثندن بِر آدم شُونگا گِدَردِی و شُونی برِب آلردِی. پیغمبرعليه السلام نگ شو گَپِی دِنگا ابوحنیفه ننگ شَأنِنَا لایِق در. بو طایفه دن ابوحنیفه ننگ اُورنندا بشغا هیچکم یُوق دِر دیدی لر.

پیغمبرعليه السلام ینا بِر حدیثندا فرمایش اَدیَار: **تُرفَعُ زِينَةُ الدُّنيَا سَنَةَ خَمسِينَ وَ مِائَةٍ.** (رد المحتار/۱/۳۶). یعنی یُذ اَللِی لَنجِی(۱۵۰) یِلدا، دُنیانِنگ گُورکی گُوتَرلَر. عالَم جَهَانی اُوذ عِلمی بِلَن مُنَوَّر اَدِب دُورن مُجتَهِد دُنیادن گچر، ابوحنیفه هم شول یلدا دنیادن گچن در، شول یلدا وَفات بُولن عالِم لرنگ هیچ بیری، ابوحنیفه ننگ منزله ثندا دال در، اُوننگ اُچِن سَلَف لرمذ، پیغمبرعليه السلام نگ شو اِکِی حدیثنی، حضرت امام اعظم ابوحنیفهرحمه الله غا حَمل اَدِّی لر. شُول اِکِی یغدی نی دِنگا امام اعظم غا لایِق گُوردِی لر.

و ینا حضرت امام اعظمرحمه الله ننگ حقندا عبدالله ابن مبارک، ابن لَهِیعَه دن شو حدیث نی روایت اَدِب در: **قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ فِي كُلِّ قَرنٍ مِن أُمَّتِي سَابِقُونَ وَ أَبُوحَنِيفَةَ سَابِقٌ فِي زَمَانِهِ.** (مناقب ابي حنيفة ۱/۱۹). یعنی حضرت رسول اکرمﷺ آیدب در: هر بِر قَرن دا مننگ اُمَّتِم دن غَوِی ایش لر

اَدِب، بیک طنگری ننگ رَحمَتنا و جَنَّتِنَا دُوش بُولمق لِغَا اِلَرِی دُشگُوجِی آدم لر بار در، ابوحنیفه اوذ زماننداا الری دُشگوجی آدم در.

و ینا حضرت ابوهُرَیرَه رضی الله عنه حضرت امام اعظم ننگ حقندا شو حدیث شریف نی روایت ادب در: **قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ اِنَّ فِي اُمَّتِي رَجُلاً هُوَ سِرَاجُ اُمَّتِي هُوَ سِرَاجُ اُمَّتِي.** (مناقب ابي حنیفه ۱/۱۶). یعنی حضرت رسول اکرم ﷺ آیدب در: دوغرثی مننگ اُمَّتِم دا بر کِشِی بُولر، شُول آدم مننگ اُمَّتِمِنگ چِرَثِی در، شُول آدم مننگ اُمَّتِمنگ چرثِی در.

و ینا حضرت اَنَس بن مالک رضی الله عنه دن حضرت امام اعظم رحمه الله ننگ حقندا شو حدیث شریف روایت بولب در: **قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: سَيَكُونُ رَجُلٌ يُقَالُ لَهُ النُّعمَانُ بنُ ثَابتٍ وَيُكَنَّى بِاَبِي حَنِيفَةَ يُحيِي دِينَ اللهِ تعالى وَ سُنَّتِي.** (مناقب ابي حنیفه ۱/۱۶).

یعنی بذنگ پیغمبرمذ حضرت رسول اکرم ﷺ آیدِب در: بِثِم بِر آدم دُورَار، شُونگا نُعمَان بن ثابِت دیب آیدرلر، و ابوحنیفه دیب کُنیَت دقرلر، شُول آدم اَلله تعالی ننگ دِینِنِی، و مننگ دا سُنَّتِمِی دِیرَلدَر.

حضرت امام اعظم رحمه الله بر دِیش گُورِب در، دِیشِندا حضرت رسول اکرم ﷺ ننگ قَبرنی آغترب و شُوننگ ثُنک لرنی اُیشرِب، غُرثغنا غِثِب در، شُول یغدی دا، غَتِی هُوفغِب اُوینِب در، شُول گُورَن دِیشِنی، اَبوبکر مُحَمَّدبن

سِیرِین دیگن مُفَسِّر و مُحَدِّث وَ فَقِیه بُولغَن کشی گا یُوردِرمق اُچن بَصرَه شهرنا سفر اَدِب در، ابوبکر محمّدبن سیرین ننگ یاننا برِب گُورَن دِیشِنی آیدن دا، بُو دِیش ثننگ گُورملی دِیشنگ دال در، بو دِیشی دنگا ابوحنیفه دیب آد بَرلَن آدم گُورمَلِی دیب در.

شُوندا حضرت امام اعظمرَحِمَهُ الله مَن ابوحنیفه دیب آیدِب در، بَث شُوندا اُول عَالِم، هنِی آرقانگی چَرما گُورَین دیب در. حضرت امام اعظمرَحِمَهُ الله آرقاثنی چَرمَاب در، شُوندا اُول عالِم، حضرت امام اَعظم ننگ اِکِی گَردَن ننگ آرثِندا بِر خَال (مَنگ) گُورِب در، شُوندا شو حدیث شریف نی آیدِب در:

اَنْتَ اَبُوحَنِیْفَةَ الَّذِی قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ یَخرُجُ فِی اُمَّتِی رَجُلٌ یُقَالُ لَهُ اَبُوحَنِیفَةَ بَیْنَ کَتفَیهِ خَالٌ یُحیِی اللهُ تَعَالی عَلَی یَدَیهِ السُّنَّةَ. (مناقب ابی حنیفة ۱/۲۰).

یعنی: ثَن حَقِیقَتاً ابوحنیفه ثَن، ثَننگ حَقِنگ دا، حضرت رسول اکرمﷺ آیدِب در: مننگ اُمَّتِم دا بِر آدم دُورَار، اُونگا ابوحنیفه دِیَرلر، اِکِی گَردَن ننگ آرثِندا خَال بار در، طنگری تبارک و تعالی شُول آدم ننگ اَلِی بِلَن شریعت نی دِیرِلدَر دِیدِی.

اِنهَا شُو آیدلَن حَدیث لردن بَلِّی بُولدی، حضرت امام اعظم ابوحنیفهرَحِمَهُ الله بشدا طنگری تبارک و تعالی ننگ تَوفِیقنا دُوش بُولن، مُرَادُ مُطلق مُجتَهِد دِگی، و اُوننگ مَذهَبِی حَق مَذهَب دِگی.

حضرت امام اعظم رَحِمَهُ الله آخرقِی حج غا گِدَن دا، مراسم حج نی بتِرَندَن ثونگرا، بیت الله ننگ ثقچِی لرنا، غَفِی ننگ آچَرنی بَرِنگ، مَن بر گِیجا بیت الله دا غَالجق دیب آیدِب در. شُوندا بیتُ الله ننگ ثقجِی لری، ای اِمَام بذ بَیتُ الله ننگ آچَرنِی هِیچکِم گا بَرمَیَارِث، اَمَّا ثِننگ حُرمَتِنگ بَتَر کان بُولنشنگ، چارامِذ یوق، دِنگا ثنگا بَرَیلی دیب بیتُ الله ننگ آچرنی حضرت امام اعظمرَحِمَهُ الله ننگ اَلِی نا بَرِب درلر.

حضرت امام اعظمرَحِمَهُ الله بیت الله شریف ننگ غَفِثِنی آچِب اِچِنَا گِیرِب اُوذِننگ مبارك مَحَاسِنی بلن اِچِنی ثُفرِب آرثَّلاب، اُوندن ثونگرا سُتُون لرننگ آرثِندا دُورِب، اِکِی رکعت نماز اُوقیب در. اَوَّلقی رکعت دا قرآنی بشِندن بشلاب، تا یارثِناچَنلِی اُوقِیب در، اِکِلَنجی رکعت دا، غَالن یارثِنی اوقیب خَتم اَدِب سلام بَرَن دا، دنگ آتب در.

اُوندن ثونگرا زَار وَ تَضَرُّع بلن آغلاب، طنگری تبارك و تعالی ننگ درگاهِندا مناجات اَدِب آیدِب در: **اِلٰهِی مَا عَبَدَکَ هذَا العَبدُ الضَّعِیفُ حَقَّ عِبَادَتِکَ لٰکِن عَرَفَکَ حَقَّ مَعرِفَتکَ فَهَبْ نُقصَانَ خِدمَتِهِ لِکَمَالِ مَعرِفتِهِ.** (مناقب۶۲/۲ –صلوة مسعودی/۱۶). یعنی ای بیك طنگریم، شو عَجِیز بنده ثنگا لایِق عبادت اَدمَگِی اَدِب بشرمدِی، اَمَّا ثَنِی حَق طنِیمق لِغِی طنِیدِی، بَث ثَن اَی بیك طنگریم، شو عجیز بنده ننگ خِدمَتِننگ کَمچِلگنی بغِشلا، ثَنِی کامِل طنِیمق لِغِننگ حَقِی اُچِن.

اُوندن ثونگرا بَیتُ الله شریف ننگ دیوارلرندن شو هیل لی ثَث چَقِب آیدِب در: **یَا اَبَاحَنِیفَةَ قَد عَرَفتَنَا حَق المَعرِفَةِ وَ خَدَمْتَنَا فَاَحسَنتَ الخِدْمَة وَ قَد غَفَرنا لَکَ وَ لِمَن اتَّبَعَکَ وَکَانَ عَلَی مَذهَبِکَ اِلَی یَومِ القِیامَةِ.**

(مناقب۶۲/۲ – صلوة مسعودی/۱۶). یعنی ای ابوحنیفه ثَن بِذِی حَق طنِیمق لِغِی طنِیدِنگ، و ثَن بِذگا غَوِی خدمت اَدمَگِی اَدِّنگ، بِذ ثَنی و ثنگا تابع بُولنِی و تا قیامت غاچنلی، ثننگ مذهبنگ دا بُولن آدم نی بغِشلدِق.

اِنها شو واقعه دَن بَلِّی بُولدِی، حضرت امام اَعظم، بیک طنگری ثندن، بَخشَش بَیرَقنی آلن بیک مُجتَهِد و اُولَقان اَولیاء دِغِی.

اَمَّا وهَّابی لر شو هیل لی زبردست بُولن مُجتهدلرنگ اِیذلرنا دُشمانی شریعتی اُوذِمِذ بلیارث دیب گمراه بُولن آدم لر در. آیاتِ اِلهی ننگ عَمِیق مَعنالرندا، و احادیث نَبَوِی ننگ ضِد و نَقِیض روایت لرندا، سَردَرگُم بُولِب آذشن آدم لر در. اُولردن بِر باش حدیث نی بِلَن، مَن اُوذِم مجتهد دِیگن اِدِّعَاثِی بار در، اُصُول دن و فُرُوع دن هیچ زاد بِلمَیَان لرندن خَبَرِی یُوق در. عبادَات و مُعاملات لرنگ مسائل لرندن، و فقه احکام لرندن ثُورغ اَدِب، هنِی شوننگ حُکمِنی آیت دن و حدیث دن طب دیثنگ؟ جواب طَبمَانی آنگلِب دُوررلر.

حرمتلی مسلمان دوغن لر، اَلله تعالی ننگ کلامنی، و پیغمبر علیه السلام ننگ حدیثنی بِلمَک اُچِن غُویِلن ضَوابِط لر و قانون لر بار در، شول قانون لری بلن

آدم، آیت دن و حدیث دن اَحکام اِستنباط اَدِب بشرر، شُول قانون لردن خبری یوق آدم، آیت حدیث ننگ بحرنا گِیرثا، هُوکمان غَرق بُولِب اُوذِنی هلاک اَدَر.

عزیز مسلمان دوغن لر، اگر ثِذ اُصُول اَحکام غا غَوِی یتک بُولیلِی دیثنگذ، هُوکمان اُچ کتاب نی اُوقینگ، ١.اُصُولُ الشَاشِی. ٢ـ نُورُ الانوار. ٣ـ التوضیح فی حَلِّ غوامض التنقیح. شو کتاب لری اوقیثنگذ اُوذنگذِی طنارثنگذ، مجتهد گرک لِگنِی شُوندا بلرثنگذ.

اگر اُول کتابلری اُوقِیب بشرمثِنگذ، اُوندا گرک مسائل لرنگذی شو کتاب لردن گُوذَّانگ «مختصرالوقایه»، «شرح الوقایه»، «هدایه شریف»، «فتح القدیر»، «بحرالرائق»، «رَدُّ المحتار»، «الفتاوی الهِندِیَّه». و بشغادا شولر یالی مُجتهدلرنگ آیات و احادیث دن استنباط اَدِب یذن فِقه لری. بِذ مُقَلِّدلر اُچِن دِنگا شو کتاب لردا یذِلِن مسائل لر کافِی در، اوننگ دلیلی مجتهدمذنگ یانندا در. اَمَّا وهّابی لر هنِی قرآن دن دَلِیلِنگ بارمی دِیَرلر؟ اگر قرآن دن دلیل بُولمثا اُول هیچ دیَرلر.

وهَّابی لرنگ شو گَب لری اِکِی جهت دن باطل در. اَوَّلقِثی: فُقَهاءلرنگ گَب لرننگ بارثی مُدَلَّل در، هیچ بیری بِدُونِ دلیل حُکم صَادِر ادن دال در، مُنتها دلیل لری اُولرنگ اُوذ یانلرندا در، هر بِر غَرامیق اُونِی بِلِب بشرمذ. اِکِنجثِی: اُولر دلیل نی دِنگا قرآن غا حَصر ادمک لری باطِل در. قرآن دن

دلیل بُولمثا اُول هیچ، دِیَّان ثُوذلری بی اَسَاس در. دلیل دِنگا قرآن دال در، بَلکا دلیل دُورد(۴) در، قرآن و حدیث و اِجماع و قیاس. شولرغا اَدِلَّهٔ اَربَعَه دِیَّارلر.

اَدِلَّه اَربَعَه

اَدِلَّه دیگن کلمه، دَلِیل ننگ جَمعِی در. دَلِیل ننگ لُغَوِی مَعناثِی: یُول ثلغِی بَرگُوجِی در. شَرعِی مَعنَاثی: بیک طنگری ننگ بُیرِق لرنی بِلدِریَان زَاد دِر. اَهلُ السُّنَّة وَالجَمَاعَة ننگ یَانِندا، شریعت ننگ دلیل لری دُورد در.

بِرِنجثی قرآن مَجید در. طنگری تبارک و تعالی اُوذ مُقَدَّس کلامندا فرمایش اَدیَار: **اِنَّ هذَا القُرآنَ یَهْدِی لِلَّتِی هِیَ اَقوَمُ.** (الاسراء/۹). یعنی دوغرثِی شو قرآن مجید، اِنککی دوغری یُول نی ثلغِی بَریَان کتاب در.

بشغا بِر آیت دا آیدِب در: **فَاتَّبِعُوهُ.** (الانعام/۱۵۵). یعنی ثِذ قرآننگ آیدن نِی تُوتنگ، شُوننگ اِیذِنا دُشِنگ. بَث شو آیت دن بَلِّی بُولدِی، قرآن کریم بِذنِگ اُچِن اُولقان راهنمالِغی وَ گُیچ لِی دَلِیل لِگی.

اِکِنجِثی سُنَّت در. سُنَّت دا اُچ بُولِم در: اَوَّلقِثی **سُنَّةٌ قَولِیَّةٌ** در. یعنی پیغمبرعلیه السلام نگ گبلاَن گپی در. اِکِلَنجِثی **سُنَّةٌ فَعلِیَّةٌ** در. یعنی

پیغمبرعلیه‌السلام‌نگ اَدَن اِیشی در. اُچلَنجِثِی **سُنَّةٌ تَقرِيرِيَّةٌ** در. یعنی پیغمبرعلیه‌السلام مسلمان خَلق لرنگ اَدَن ایش لرنی گُورِب، شُوندن سُکُوت اَدِب دُورمغِی در.

طنگری تبارك و تعالی اُوذ مُقَدَّس کلامندا فرمایش اَدیَار: **وَ مَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوْهُ وَ مَا نَهَاكُم عَنْهُ فَانتَهُوْا**. (الحشر/۷). یعنی حضرت رسول اکرم‌صلی‌الله‌علیه‌وسلم ثِذلَرگا ناما دَستُور بَرثا، بَث ثِذلَر شونِی تُوتِنگ، و ناما زاددن ثِذلرِی غَیطرثا، بَث ثِذلَر شوندن چَکلِنگ.

بشغا بِر آیت دا آیدِب در: **وَاتَّبِعُوْهُ**. (الاعراف/۱۵۸). یعنی ثِذ حضرت رسول اکرم‌صلی‌الله‌علیه‌وسلم دَن اِتِّبَاع اَدِنگ و شوننگ اِیذِنَا دُشِنگ. پیغمبرعلیه‌السلام‌نگ اِیذِنا دُشمَک لگا اِتِّبَاعُ النّبیّ دِیَّارلر. اِتِّباعُ النّبیّ، اُمَّت ننگ بُوینِن دا بُولن بُورچ در، ها اِتِّباعُ قَولِی بُولثِن، ها اِتِّباعُ فَعلِی بُولثِن، ها اِتِّباعُ تَقرِیرِی بُولثِن.

اِنهَا شو آیت لردن بلّی بُولدِی، پیغمبر اکرم‌صلی‌الله‌علیه‌وسلم ننگ اُچ یغدیِی دا، اِسلام اَحکام لرنا اُولقَان دَلِیل دِگی.

اُچنجِثِی اِجمَاع در. اِجمَاع ننگ تعریفی شو در: **اِتِّفَاقُ جَمِيعِ المُجتَهِدِينَ مِنْ اُمَّةِ مُحَمَّدٍ صلی‌الله‌علیه‌وسلم فِي عَصْرٍ مِنَ العُصُورِ عَلَى حُكمٍ شَرعِيٍّ**. (لغة الفقهاء/۴۴). یعنی حضرت رسول اکرم صلی‌الله‌علیه‌وسلم ننگ اُمَّتِندَن بولن

مجتهدلرنگ بارثی، زمان لردن بِر زمان دا، شرعِی بُولن حُکم گا بِرلَشمَک لری در.

شول اجماع اکی نوع در: اوّلقثی اِجمَاعُ قَولی در. یعنی هر مجتهد شُول حکم نی آشکار آیدمق لغی در. اِکِنجِثِی اِجمَاعُ سُکُوتِی در. یعنی مجتهدلرنگ بعضی ثی شُول حُکم نی آشکار آیدب، وَ بَیلکی مجتهدلردا اِعتِرَاض اَدمَانِی سُکُوت دُورمق لِغِی در.

طنگری تبارک و تعالی اُوذ مُقَدَّس کلامندا فرمایش اَدِب در: **كُنْتُم خَيرَ اُمَّةٍ**. (آل عمران/۱۱۰). یعنی ای محمَّد ﷺ نگ اُمَّتِی، ثِذ خَیر اُمَّت بُولدِنگذ. خَیرِیَّت شولرنگ بِرلَشَن زَادِندا حَقِّیَّت نی واجِب آیلندریان در. اگر اُولرنگ بِرلَشِگِی حَق بُولمثدِی ضَلاَل بُولردی، چونکی حَق دن بشغا بُولن زادلر، ضلال دن بشغا زاد دال در.

الله تبارک و تعالی اُوذ کلام قدیمندا آیدِب در: **فَمَاذَا بَعدَ الْحَقِّ اِلاَّ الضَّلاَلُ**. (یونس/۳۲). یعنی بَث حَقَّانِیَّت دن، و دُوغرِی لِقدن بشغا ناما زاد بار؟ یعنی دُوغرِی لِقدن اُوذگا هیچ زاد یُوق در، مگر باطِل لِق و آذشمق بار در. حَق بِلَن باطِل ننگ آرثِندا واسطه یُوق در، حَق یُول دن چِقِب باطِل یُول غا گِیرَن آدم لرغا، هیچ وقتدا خَیر اُمَّت دِیلمَذ.

اُوننگ اُچن حضرت رسول اکرمﷺ اُوذِننگ گُهَربَار گپ لری بِلَن آچِقلاب آیدیار: **لاَ تَجْتَمِعُ اُمَّتِی عَلَی الضَّلاَلَةِ.** (التوضیح۲/۵۱۷). یعنی مننگ اُمَّتِم باطِل غا و گُمراهلِك یُول غا بِرلشمَذلر.

و ینا بر حَدِیثندا فرمایش اَدِب در: **مَا رَآهُ الْمُؤمِنُونَ حَسَناً فَهُوَ عِنْدَاللهِ حَسَنٌ.** (التوضیح۲/۵۱۷). یعنی بارچا مسلمان لرنگ بِرلَشِب غَوِی دِیَن زَادلری، بَث شُول زاد، بیك طنگری ننگ دا، ثُویِب غَوِی گُورَن زادلری در.

اِنها شو دلیل لردَن بلِّی بُولدِی، اِجمَاعُ اُمَّت، شریعت اَحکَام لری اُچِن اُولقان دلیل دِگی. اَمّا اُمَّت دَن مُراد اَهل الرأی و اَهل اجتهاد در.

دُوردِنجِی قِیَاس در. قیاس ننگ تعریفی شو: **هُوَ تَعْدِيَةُ الْحُكْمِ مِنَ الاَصْلِ اِلَی الفَرْعِ بِعِلَّة مُتَّحِدَة.** (التوضیح۲/۵۲۷). قیاس دیَّانی: مَقِیس عَلَیهِ دا بُولن حُکم نی، فَرع بُولن مَقِیس غا گچِرمَك در، اَصل بِلَن فرع ننگ آرثِندا مُتَّحِد بُولن عِلَّت بلن.

طنگری تبارك و تعالی اُوذ مُقَدَّس کتابندا فرمایش اَدیَار: **وَ نَزَّلنَا عَلَيكَ الكِتَابَ تِبيَاناً لِكُلِّ شَيءٍ.** (النحل/۸۹). یعنی بِذ ثنگا قرآن آدلِی کتاب نی اِیندَردِك، بارچا زَادنِی شوندا آچِلمق اُچِن.

تِبیان معناثی: بر زادنی معنی حَیثِیَّت دَن دُشنِک بَرمَک در. بَیَان معناثی: بِر زادنی لفظ حَیثِیَّت دَن دُشنِک بَرمَک در. قرآن کریم دا بَیَان دا بار در، تِبیَان دا بار در. اُوننگ اُچِن اَحکام قیاسیه لرنگ بارثی تِبیَان طریقندا دُشنِک بَرلَن حُکم لر در، و اُولرنگ مَقِیس علیه لری بیان طریقندا آیدِلِن حُکم لر در. شو اِکِی جَنبَه ننگ اِعتِباری بلن قرآن کریم بارچا حُکم لری جَمع اَدیَان در.

اُوننگ اُچِن طنگری تبارک و تعالی اُوذ مُقَدَّس کلامندا ثویب آیدیار: **فَاعْتَبِرُوْا يَا أُولِى الاَبْصَارِ** (الحشر/۲). بَث ای عقل اَیَثِی بُولن عالِم لر، ثِذلَر اِعتِبار اَدِنگ.

شو آیت دا الله تبارک و تعالی عالِم لرغا اِعتِبَار بِلَن بُیرِق اَدِّی. اِعتِبَار معناثی شو: **الاِعْتِبَارُ رَدُّ الشَّئ اِلَى نَظِيرِهِ**. (التوضیح۲/۵۳۴). یعنی اِعتِبار دیَّان لری: بِر زادنی اُوذ مَنگذَشنا غَیطرمق در. یعنی مَقِیس علیه دا بولن حُکم نی، مَقِیس علیه ننگ منگذشی بُولن مَقِیس غا هَم گچِرمک در.

بذنگ اُصُول لرمذدا مَذکُور بُولن قَانون کُلِّی شو: **وَالْعِبرَةُ لِعُمُومِ اللَّفْظِ لاَ بِخُصُوصِ السَّبَبِ**. (التوضیح۲/۵۳۴). یعنی اِعتبار، لَفظ ننگ عام بُولمق لغنا در، سَبَب ننگ خاص بُولمغنا دال در.

اُوننگ اُچِن الله تعالی ننگ اعتبار دیَّان گِپی عَام در، هَر بِر گچَن واقعه لردن عِبرَت آلِب توفیق طَبمق لِغادا بریَان در، و هر بِر مَقِیس علیه ننگ حُکم نی مَقِیس غا یَتِشدِرِب حُکم چِقَرمق لِغَادا بَریَان در.

و ینا حضرت رسول اکرمﷺ مُعَاذ بن جَبَل دِیگَن صحابی نی حَاکِم شرع اَدِب یَمَن گا اِیبَرِب در. شوندا پیغمبر﵇ شو حدیث شریف نی فرمایش اَدِب در: **بِمَ تَقْضِي يَا مُعَاذ؟ قَالَ: بِكِتَابِ اللّٰهِ تعالى، قال: فَإِن لَم تَجِد؟ قال بِسُنَّةِ رَسُولِ اللّٰهِ ﷺ، قال: فَإِن لَم تَجِد؟ قال: اَجْتَهِدُ بِرَأيِي، قال: اَلحَمدُ لِلّٰهِ الَّذِي وَفَّقَ رَسُولَ رَسُولِ الله عَلى مَا يُحِبُّ وَ يَرضَاهُ.** (اصول الشاشي ۸۰).

یعنی اَی معاذ مَن ثَنِی حاکم شَرع اَدِب یَمَن گا اِیبریَارِن، ثَن خَلق لرغا هیثِی دلیل بلن حُکم اَدَرثِنگ؟ شوندا مُعاذ﵁ آیدِّی: مَن خلق لرغا طنگری تبارک و تعالی ننگ کتابی بِلَن حُکم اَدَرِن. ینا پیغمبر﵇ ثُوردِی: اگر اَلله تعالی ننگ کتابندن طَبمثنگ ناما اَدَرثِنگ؟ شُوندا مُعَاذ﵁آیدِّی: مَن پیغمبر﵇ننگ سُنَّتِی بَلَن حُکم اَدَرِن. ینا پیغمبر﵇ ثُوردِی: اگر سُنَّت دن طَبمثنگ ناما اَدرثِنگ؟ شُوندا مُعاذ آیدِّی: مَن اِجتِهَاد اَدَرِن، یعنی مَن آیت و حدیث لردا بُولن حُکم لرنگ عِلَّه ثِنی طفِب شولرغا قِیَاس اَدَرِن دِیدِی.

شوندا حضرت رسول اکرمﷺ آیدِّی: حَمد و ثناء، اول بیک طنگری غا بُولثِن، اُول بیک طنگری اُوذ اِیلچِی ثِننگ، اِیلچِی ثِنِی، اُوذِننگ ثُویَّان و راضِی بُولیان یغدینَا غَبَد گَتِردِی.

اِنهَا شو حدیث شریف بلن دا، قیاس ننگ دلیل لگی ثابت بُولیان در.

و بذنگ مُفَسِّرلرمز آیدب درلر: **فَلِلّٰهِ دَرُّ اَبِي حَنِيفَة وَ سَائِرِ المُجتَهِدِينَ حَيثُ اِستَنبَطُوا الاَحكامَ مِن كِتَابِ اللهِ ثُمَّ بِسُنَّةِ رَسُولِ اللهِ ﷺ اَقوَالاً وَاَفعَالاً ثُمَّ بِالاِجمَاعِ ثُمَّ بِقَولِ الصَّحَابَةِ.** (تفسیرات احمدیه/۶۹۲).

یعنی بَث بیک طنگریمز اُچِن در، حضرت امام اعظم ابوحنیفه ننگ و بَیلَکی مُجتَهدلرنگ اَدَن یغشِی لق لری، اُولر الله تعالی ننگ کتابندن، و پیغمبر عليه السلام ننگ گَب لرندن وَ اَدَن اِیش لرندن حُکم لر چِقَردِی لر، اُوندن ثونگرا اِجمَاع بِلَن، اُوندن ثونگرا صحابه لرنگ گَب لری بلن.

اِنها شو آیدلن دلیل لردن بلّی بُولدی، اَدِلَّهٔ اَربَعَه ننگ سَنَدِی، قرآن مجید دگی. بَث هیثِی بر مسلمان اَدِلَّه اَربَعَه بلن عَمَل اَدثَا قرآن بلن عَمَل اَدِّگی در. اُوننگ اُچِن وهَّابِی لرنگ، دلیل دِنگا قرآن در دیَّان گَب لری بی اَسَاس در، حقیقت دَن خارج در.

اُوننگ اُچِن حضرت رسول اکرم ﷺ، شو گُمراه بُولن فِرقه ننگ دُورَجگندن خبر بَرِب اُوذ صحیح حدیثندا آشکار اَدِب آیدِب در: **لا اُلفِيَنَّ اَحَدَكُم مُتَّكِئاً عَلَى اَرِيكَتِهِ يَأتِيهِ الاَمرُ مِن اَمرِي مِمَّا اَمَرتُ بِهِ اَو نَهَيتُ عَنهُ فَيَقُولُ لاَ نَدرِي مَا وَجَدنَا فِي كِتَابِ اللهِ اتَّبَعنَاهُ.** (التاج الجامع للاصول ۱/۴۶).

یعنی مَن ثِذِنگ هیچ بیرینگذدن گُورمَرِن، و اَشِدمَرِن، اُوذ تَختِندا اُوتِرب، مننگ بُیرن بُیرق لرمدن بر بُیرق، یا مننگ اَدمَانگ دیب نَهی اَدَن ایش لرمدن بِر ایش اُوذِنا آیدِلِن دا، بَث اُوننگ شو هیل لی آیدیَان نی: اگر الله تعالی ننگ کِتَابندا بار بُولثا بِذ شُونگا تابِع بُولرث، اگر الله تعالی ننگ کتابندا بُولمثا، بِذ اُونِی اِعتبار اَدمَرث.

اِنها شو یغدی لر، شو وَقت داکی وهّابی لرنگ یغدی لری در. هر بر زاد آیدثنگ شونگا قرآن دن دلیل بارمی؟ دیَّارلر. اگر قرآن دن دلیل بُولمثا، بِذ اُونی قبول اَدجَک دال دیَّارلر. قرآن دن دلیل گترثنگ دا عقیده لرنا مُوَافِق بُولمثا قبول ادمیارلر. و حدیث آیدثنگ دا عقیده لرنا مُوَافِق بُولمثا، اُول حدیث غا آد دقیَارلر، ضعیف دیَّارلر، یا موضوع دیَّارلر، مسلمان آدم بر حُکمِنگ دلیل نی ثُورملی بُولثا، اَدِلَّه اَربَعَه دن ناما دلیل بار دیب ثُورملِی؟ قرآن دن دلیل آیدثادا قبول ادملی، حدیث دن دلیل آیدثادا قبول ادملی، اِجمَاع دن دلیل آیدثادا قبول ادملی، اُوذ شرایط لرنا مقرون بولن قیاس دن دلیل آیدثادا قبول ادملی. مسلمان لرنگ دلیلی ادلّه اربعه در.

ادلّه اربعه نی قبول ادمیان وهَّابی لردن خبردار بُولنگ، اولرنگ فتنه لرنا آلدنمانگ، حدیث لرگا اَدیَان تَوهِین لرنی قبول اَدمَانگ.

حدیث لر درجه لری

حضرت رسول اکرم ﷺ ننگ حدیث لری اُچ درجه بُولیار.

برنجی درجه ثی صحیح در. حدیث، صحیح بُولجق بولثا باش شرط گرکٔ در. اَوَّلقِثی حدیث نی نَقل اَدیَان آدم، عاقِل و بالِغ بُولملِی.

اِکِنجثی ضَابِط بُولملی، یعنی اَشِدَن حدیثنی یادِندن چِقَرمانِی ذِهنِن دا ثقلملِی. شو حَق دا رُخصَت دا بار، عَزِیمَت دا بار. رُخصَت دِنگا یذن یذغثِنَا دینِب روایت اَدمَکٔ لِگی در. اَمَّا عَزِیمَت اَشِدَن وَقتِندن تا اَدَا وقتناچنلی، اُیدگدمَانِی یادِندا ثقلمق لِغِی در.

حضرت امام اعظم رَحِمَهُ اللّٰه شو عَزِیمَت نی اختیار اَدنَثَنگٔ حدیث دا کتاب یذمدِی، و کتابت غا دینِب روایت اَدمَکٔ لِگِی دا جائز بلمَدِی. وهَّابی لر ابوحنیفه ننگٔ تَقَوالِغنِی نظرغا آلمَانِی و اُوننگٔ تَدقِیقَات لرنا دُشِنمانِی، ابوحنیفه حدیث بِلمَیَارمش دیب تَوهین اَدیَارلر.

اُچِنجثی حدیث ننگٔ سَنَدِی مُتَّصِل بُولملی، یعنی رَاوِی لرنگٔ آرثِی اُذلمَانی پیغمبر عَلَیهِ السَّلَام غا یَتِشمَلِی.

دُوردِنجثی شَاذ بُولمَلِی دال، یعنی بو حَق دا پُوختا آدم لرنگٔ روایت لرنا تَرث بُولملی دال.

باشِنجثی مُعَلَّل بُولملی دال، یعنی حدیث ننگٔ صِحَّتِنَا ضَرَر بَریَان سَبَب لر طفلملِی دال. شو باش شرایط بِتَوِی طفلن حدیث، صحیح در.

حدیث ننگٔ اِکِلَنجی درجه ثی حَسن در. یعنی شو آیدلن شرط لرنگٔ بارثی طفِلِب، دِنگا ضَبط دا بِر مِقدَار قُصُور بُولمق لِغِی در.

حدیث ننگ اُچِلَنجی دَرَجَه ثِی ضَعِیف در. یعنی صحیح دا و حَسنَ دا بُولن شرایط لر اُوذِندا جَمع لشمَثِذلگی در. حدیث ننگ ضعیف لگی، کا وقت لردا راوِی لرندا طفِلن ضَعف لر سببلی بُولیار، کا وقت دا بشغا بِر عِلَّت لر جهتلی بُولیار، مِثلِ اِرسَال، و اِنقِطاع، و تَدلِیس یالی. حدیث، ضعیف بُولنی بلن، بارثی درجه اِعتِبَاردن ساقط بُولمیار؛ مَثَلاً مُرسَل دا ضَعِیف حدیث لردن در، بِذ حنفی لرنگ اُصُول لرندا یذِلن قَانُون شُو: **وَمُرسَلُ الصَّحَابِيِّ مَقبُولٌ بِالإِجمَاعِ**. (التوضیح۲/۴۲۸). یعنی صحابه لرنگ اِرسَال بلن آیدن حَدِیثِنی قبول اَدمَک لگا بارچا مُجتهدلر بیرگشیان درلر.

اَمَّا اِکِلنجی و اُچِلَنجِی قَرن ننگ عالم لرننگ اِرسَال بلن آیدن حدیث لری، شافعی لرنگ یانِندا مَقبُول بُولمثادا، بِذ حنفی لرنگ یانندا، و مالکی مَذهب دا مقبول در.

امَّا وهّابی لر اُوذ عقیده لرننگ تَرِث لرنا بِر حَدِیث اَشِدثالر، فَورِی اُول ضعیف در دیب آیدرلر. اَوَّلاً اُولر صحیح بلن ضعیف نی ثیلاب بِلمَیارلر، بر شول حدیث ضعیف بُولثادا، شُول ضعیف ننگ هیثِی نوع دن بُولیان نی بلمیارلر، چونکی ضعیف لرنگ غِرق دُوقِّذ نَوعِی بار، آیا گَلْشرمِی ضعیف دِیب پیغمبرعَلَیهِ السَّلَام ننگ مبارک ثُوذلرنی دُذَا ذِنگمق؟ اوننگ اُچن اُولر بَتَر جَسُور در، اولرنگ گَب لرنا آلدنمانگ و آیدیان لرنا غُلق آثمانگ.

حدیث لر ینا بِر حَیثِیَّت دن اُچ بُولِم بُولیار: اَوَّلقِثی مُتَوَاتِر. یعنی اَوَّلقِی قَرن دا، یلن غا بِرلَشمَگِی تَصَوُّر اَدِلمَیَان کُوب عَادِل لرنگ روایت اَدَن حدیثی در. بو حدیث عِلم یقین نی واجب آیلندریان در گویا قرآن ننگ آیت لری یالی.

اِکِلَنجِثی مَشهُور. یعنی اِکِلَنجِی قرن دا، یلن غا بِرلَشمَگِی تَصَوُّر اَدِلمَیَان کُوب عادِل لرنگ روایت اَدَن حدیثی در. بو حدیث عِلم طُمَأنِینَه نِی واجِب آیلندِریان در، مُوننگ صِدق جِهَتِی رَاجِح در. اُوننگ اُچِن بو حدیث بِلَن، قرآن غا زیاد اَدمَک دا دُوغری در.

اُچِلَنجِثی آحاد. یعنی مُتَواتِردا و مَشهُوردا بُولن شَرط لر اُوذِندا طفِلمانی روایت اَدِلَن حدیث لر در. بو حدیث غَلَبَة الظَنّ نی واجِب آیلندریان در، شو غَلَبة الظن عَمَل ننگ واجِب بُولمق لِغی اُچن کافی در اُوذِندا اِلزَام بُولمدِق زادلردا.

اُوننگ اُچِن بِذِنگ اُصُول لرمذدا مَکتُوب بُولن ثُوذلر شو: **فَلَوشُرِطَتْ فِيهِ الشُّروطَ لَتَعَطَّلَتِ المَصَالِحُ فِى العَالَمِ.** (نور الانوار/۱۸۷). یعنی بَث اگر خبر واحِددا، عدل و عَقل و ضَبط و اِسلام، شو شرط لرنگ بارثِی طفِلمق شَرط اَدِلثَدِی، اُوندا هوکمان جَهَان خلق لرنگ مَصلَحَت لری تعطیل بُولردی، هیچ بِر عَمَل غا اَنجَام بَرِب بولمذدی.

اوننگ اُچن حدیث لرنگ اِصطلاحنی بِلمانی، و طُرق لرنا یَتِک بُولمانِی حدیث لرغا آد دقمَلِی دال در. و اُوذ مَرَامِنگا مُوَافِق بُولمانِی بلن، اُوننگ مَضمُونِنا اِنکار اَدمَلِی دال در.

گچَن زمان لردا بِر کشی شو حدیث غا اِنکار اَدمَک لگی جهتلی، کَلَّثِی اَشَک ننگ کَلَّثِنَا اَورِلِب در: **مَنْ رَفَعَ رَأسَهُ قبلَ الاِمَامِ اَو وَضَعَهُ كَيفَ لاَ يَخَافُ مِن اَن يَصِيرَ رَأسَهُ رَأسَ حِمَارٍ** (روح البیان۲/۲۶۵). هیثِی بر آدم اُوذ کَلَّثِنِی امام دن اَونچا غَلدِرثا، یا غُویثا، اُوذننگ کَلَّثِی اَشک ننگ کَلَّثِی یالی بُولمغِندن ناهیل لی غُورقمَیَانقَا؟ اِنها پیغمبرعَلَيْهِ السَّلَامُ ننگ گپِنَا باوَر اَدمَدِک آدم ننگ جزاثی شو.

وهّابی لر ینا بر یُول بِلَن ثذلری آلدارلر، حدیث لر بیر بیرلرنا تَرث بُولیار، بِر مَفهُوم دا بُولن حدیث نی هَر رَاوِی بِر هِیل لی روایت ادب در، اُولرنگ هیثی بیرننگ دُوغرِدغی بَلّی دال، اوننگ اُچِن هیچ بیرنی دا قبول اَدِب دُورملی دال، دنگا قرآن غا براملِی دیب آیدرلر.

اُولرنگ بو آیدیان گب لری باطِل گب در. حدیث لری ثیغرب بِلمَثالر، و اِختِلافِ طُرُق ننگ حُکمِندَن بش چِقرمثالر، حدیث لرغا بَتَر یَتِک بُولن مُجتهدلرگا تقلید اَدثِن لر، هیچوقت دا حدیث لرغا آد دقمثِن لر.

حضرت مِقداد بن اَسوَد دیگن صحابی ننگ حدیثی بارچا مسلمان لر اُچِن اُولقَان اُلگُو در. اُول صحابی آیدِب در: مَن حضرت اَبُوهَرَیرَه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ننگ یاننا

بَردم، اُول پیغمبرعليه السلامدن شو حدیث نی روایت اَدّی: **تَفَكُّرُ سَاعَةٍ خَيْرٌ مِن عِبَادَةِ سَنَةٍ**. (روح البیان۸/۵۹۳ - نُزهة المجالس۲/۲۳۹). یعنی بِر ساعت فکر اَدمَک لک بِر یلقِی عبادت دن خَیر در.

اُوندن ثونگرا من حضرت ابن عباس رضي الله عنه ننگ یاننا بردِم، اُول پیغمبر عليه السلام دن شُول حدیث نی شُوجِرا روایت ادّی: **تَفَكُّرُ سَاعَةٍ خَيْرٌ مِن عِبَادَةِ سَبْعِ سِنِينَ**. (روح البیان۸/۵۹۳ - نُزهة المجالس۲/۲۳۹). یعنی بر ساعت فکر ادمک لِک یَدِی یلقِی عبادت دن خَیر در.

اُوندن ثونگرا، مَن حضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه ننگ یاننا بردِم، اُول پیغمبرعليه السلامدن شُول حدیث نی شو هیل لی روایت اَدّی: **تَفَكُّرُ سَاعَةٍ خَيْرٌ مِن عِبَادَةِ سَبعِينَ سَنَةٍ**. (روح البیان۸/۵۹۳ - نُزهة المجالس۲/۲۳۹). یعنی بِر ساعت فکر ادمک لک، یَدمِش یِلقی عبادت دن خیر در.

اوندن ثونگرا مَن حضرت رسول اکرمصلى الله عليه وسلم ننگ یانِنَا بردِم، و شولرنگ روایت لرنی خبر بَردِم، شُوندا پیغمبرعليه السلام صَدَقُوا دیب آیدّی. یعنی اولرنگ اُچِثی دا دُوغری آیدِب درلر دیدی.

اُوندن ثونگرا پیغمبرعليه السلام، ثَن شولری چاغِر مَنِنگ یانِما گلثِن لر دیدی. مَن گِدِب اولری پیغمبرعليه السلام نگ یَانِنَا آلِب گلدِم، شوندا پیغمبرعليه السلام ابوهریره دن ثُوردِی، ثِنِنگ تَفَکُّرِنگ ناهیل لی؟ و ناما زادی فکر اَدیَانگ؟

شوندا ابوهریره آیدّی: مَن الله تعالی ننگ **وَ يَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالأَرضِ** (آل عمران/۱۹۱) دیگن کلامنی فکر اَدیَارن دیدی. شُوندا پیغمبر ﷺ ابوهریره گا آیدّی: ثننگ بو تفکّرنگ بِر یلقی عبادت دن غوی در.

اوندن ثونگرا پیغمبر ﷺ ابن عباس دن ثُوردِی، ثننگ تفکّرنگ ناهیللی؟ ابن عباس آیدّی: مننگ تفکّرم **فِي الْمَوتِ وَهَولِ الْمُطَّلَعِ** دا دیدی، یعنی اُولمک دا و اُولِم دن ثونگرقی آلْنِم غا گلجَک اِیش لردا. شوندا پیغمبرﷺ ابن عباس غا آیدّی: ثننگ بو تفکّرنگ یَدِی یلقِی عبادت دن غَوِی در.

اُوندن ثونگرا پیغمبر ﷺ ابوبکر صدیق دن ثُوردِی، ثننگ تفکّرنگ ناهیل لی؟ ابوبکر صدیق آیدّی: مننگ تفکّرم **فِي النَّارِ وَ فِي أَهوَالِهَا** دا دیدی، یعنی مَن اُودنی و اُودننگ خَوف لرنی فکر اَدیَارِن و آیدیارن: اَی بار خدایا قیامت دا مننگ گورَامی بِقَدَر اُولقان اَد، دِنگا مننگ اُوذ گورَام دَوزَخ نِی دُولدِرثِن، ثَن دا وَعدَانگا دُوغرِی بُولر یالی، و محمَّدﷺنگ اُمَّتِنادا عذاب بَرمَذ یالی. شوندا پیغمبرﷺ ابوبکر صدیق غا آیدّی: ثننگ بو تفکّرنگ یَدمِش یلقِی عبادت دن غَوِی در.

اوننگ اُچِن پیغمبرﷺ ابوبکر صدیق رضی الله عنه ننگ حقندا شو حدیث نی آیدب در: **اَرْأَفُ اُمَّتِي بِاُمَّتِي اَبُوبَكر** رضی الله عنه.(الجامع الصغیر۱/۵۹). یعنی مننگ

اُمَّتِم غا انگکی رَحملِی راک اُمّتِم، ابوبکر صدیق در. اُوذِننگ اُودغا ینمغنا راضی بُولیار محمّدﷺنگ امت ننگ نجات طبمق لِغی اُچِن.

الحاصل، حدیثِ تفکّرنگ راوی لری روایت لرندا مختلف بولدی لر، امَّا پیغمبرﷺ اُولرنگ بارثنی تَصدِیقلدِی، هیچ بیرنی تکذیب اَدمَدِی. حدیثنی رَد اَدجَک بُولِب رَاوِی لرغا آد دقمق لِق اُولقان بَدبختی در. اگر اُول حدیث، ثننگ مَرامِنگا تَرث بُولثا، یا دُشِنْمَثَنگ، حدیث حَق در اُونِنگ تأویل نی مُجتَهدِم بلیان در دیب اُوذِنگی راحت اَدمَلِی، هیچوقت دا رَاوِی لری تَنقِیص اَدمَلِی دال، خوف لی بولملی، انصاف لی بُولملی.

ابومحمّد عبدالرحمن بن ابی حاتم دیگن عالم، اُوذِننگ جَرحُ و تَعدِیل اُچِن یذن کتابنی، آدم لرغا اُوقیب دُورن یغدین دا، یوسف بن حُسَین الرازی داخل بُولدِی و شونگا آیدِّی: **كَم مِنْ هٰؤُلاءِ القَومِ قَد حَطُّوا رَوَاحِلَهُم فِي الجَنَّةِ مُنْذُ مِائَةِ سَنَةٍ وَمِائَتَيْ سَنَةٍ وَاَنْتَ تَكْذِبُهُم وَتَغْتَابُهُم؟** (مقدمة ابن الصلاح/۱۹۴).

یعنی ثننگ شو اِنتِقَاد اَدِب دُورن رَاوِی لرنگ دن کُوب آدم لر یُذ یِل و اِکِی یُذ یِل مُوندن اُوذُول، غُوش لرنی اَلتِب جَنَّت دا دُشِردِی لر، اِندِی ثَن اُولرغا یلنچِی دیب، اُولرنگ غِیبَت لرنی اَدِب دُوریامنگ؟ بَث شُوندا ابومحمّد، یوسف الرازی دن شو حقیقت گَپ لری اَشدِب غَتِی متأثر بُولدِی،

اُون اِکِی اَندَام لری لَغشَاب تِترَدِی، حتّی اَلِندَاکِی کتابی یَرگا غَشدِی، شُوندا بَتَر کان آغلدِی.

اِنها عَقل لی و اَنصَاف لی آدم لرنگ یغدیِی شُو، اُوذِننگ خطاثِندن خبر بَرلَن دا، دَررَو قبول اَدِب اَدَن اِیش لرنا اوکِنیارلر. و پیغمبرعَلَیهِ السَّلام اُوذِننگ صحیح حدیثندا ثویب آیدیار: **اللّٰهَ اللّٰهَ فِی اَصْحَابِی لاَ تَتَّخِذُوهُم غَرَضاً بَعدِی**. (الجامع الصغیر١/٩٢). یعنی خُدای دن غُورقنگ، خُدای دن غُورقنگ، مننگ صحابه لرمنگ حقِندا، مَن اُولَم دَن ثونگرا اُولری نشانه قرار بَرمَانگ، یعنی اولری تقبیح اَدِب و تنقیص اَدِب اولرغا دِل دِگِرمانگ، و اولرغا عَیب اَدِب آد دقمانگ.

اِنهَا پیغمبر اکرمصَلَّی اللهُ عَلَیهِ وَسَلَّم ننگ شو مبارک گَب لرندن بَلِّی بُولدی، حدیث لرغا مَوضوع دیب آد دقمق لِق، حقیقت دا اُوننگ رَاوِیثی یلنچی دِیمَک در. مُفَسِّرلرمِذ، مُحَدِّث لرمِذ، فُقَهاءلرمِذ، اُوذ تَصنِیفات لرندا گَترَن حدیث لرنا هیچوقت آد دقملِی دال در. اُولر حدیثنگ عِلمِنی، و هیثی دَرَجَه دا دِگنِی بَتَر غَوِی بِلیان درلر، اُوننگ اُچِن شُولرنگ دینیَان حدیث لری بِذلرگا هم اُولَقان سَنَد در.

اَمَّا وهَّابی لرگا بِر حدیث آیدِلثا، اُول حدیث دا، اُوذلرننگ مَرَام لرنا تَرث بُولثا، فَورِی حدیث غا آد دقرلر، اُول حدیث مَوضُوع در، یا ضَعِیف در، یا صحیح البخاری دا یُوق در دِیَرلر، شو هیل لی گَب لر بلن خَلق لری آلدَارلر.

عزیز مسلمان لر بو مَگّارلرنگ مَکرلَرنا غَوِی دُشِننگ، هیچوقت دا اُوذلرنگذِی آلددمَانگ. پیغمبرعلیه‌السلام‌نگ حدیث لری دِنگا بُخَارِی ننگ کتابنا باغلِی دال در، بَلکا بُخَارِی دن بشغادا، منگ لرچا مُصَنِّف لر پیغمبرعلیه‌السلام‌نگ حدیث لرنی جَمع اَدِب کتاب یذن در.

حدیث کتاب لر

صدر اسلام داکی عالِم لر، حضرت رسول اکرمﷺ ننگ شو گپنا دینِب حدیث نی کتاب غا یذمق دن ثقلندِی لر **لاَ تَكْتُبُوا عَنِّي شَيئاً اِلاَّ القُرآنَ.** (مقدمة ابن الصلاح/۸۸). یعنی ثِذلر من دن هیچ بِر گپِی یذمانگ مگر قرآن بُولثا یذِنگ. اُوننگ اُچن اُولر حدیث لری حِفظ اَدَردِی لر، کتابَت غا گترمذدِی لر. شول یذملی دال دِیَن لر: عمر و ابن مسعود و زید بن ثابت و ابوموسی و ابوسعید الخدری رحمة الله علیهم اجمعین و بشغالر.

حضرت امام اعظم ابوحنیفه‌رحمه‌الله دُورد مِنگ اُستَاددن تعلیم آلِب در، دِنگا جُزوَه عَقِیدَه و وَصِیَّت نامه دن بشغا هیچ بر کتاب یذمَان در. ابوحنیفه ننگ زمانِندن ثونگرا بعضی عالِم لر کُوب حدیث لری یاد تُودثلردا، شُول یاد تُوتن حدیث لرندن بر مقدارلرنی یذِب کتاب اَدِب درلر، ابو شاه یمنی رسول الله دن التماس اَدَن دا اُکتبوا لابی شاهٍ دیب آیدمق لغی جهتلی.

و یذمغی دوغری دِیَن لر: علی واوننگ اوغلی حسن، و انس و عبدالله بن عمر، و عبدالله بن عمرو العاص و بشغا لر.

سنۀ هجری قمری ننگ اِکِی یُذ غِرق بیرلنجی(۲۴۱) یلندا دنیادن غَیدن امام اَحمَدبن حَنبل، بِر ملیون ثگِّذ یُذ(۱۰۰۰۸۰۰) حدیث نی یاد آلِب در، شُول حدیث لردن، یِگرم یَدِی منگ باش یُذ اُون دُوقِّذ(۲۷۵۱۹) حدیث نی، «مُسنَد» آدلی کتابندا یذِب در.

و سنۀ هجری قمری ننگ اِکِی یُذ اَللِی آلتِی لنجی(۲۵۶) یِلندا دنیادن غَیدن امام محمَّدبن اسماعیل بخاری، یَدِی یُذ مِنگ(۷۰۰۰۰۰) حدیث یاد توتب در، شولردن یُذ مِنگ نی(۱۰۰۰۰۰) صحیح دیب در، شول صحیح حدیث لردن یَدِی منگ باش یُذ آلتمِش اُچ(۷۵۶۳) حدیث نی، اُوذِننگ «صحیح البخاری» آدلی کتابندا یذِب در. حدیث لر کتابت غا گچَن دن ثونگرا، حدیث لری حفظ اَدمَک براَ براَ آذلِب در، امام سیوطی ننگ وَقتِناچَنلی، اِکِی یُذ مِنگ(۲۰۰۰۰۰) گا گلِب در.

امام عبدالرحمن اَوزاعی آیدب در: **كَانَ هذَا العِلمُ كَرِيماً يَتَلاَقَّاهُ الرِّجَالُ بَينَهُم فَلَمَّا دَخَلَ فِي الكُتُبِ دَخَلَ فِيهِ غَيرُ اَهلِهِ.** (مقدمة ابن الصلاح/۸۸). یعنی شو حدیث آدلِی علم، ثِیلغ لی و حُرمتلی عِلم دِی، و آدم لر شُول عِلم نی، اُوذ آرلرِندا، بِیر بیرلَرِندَن اَورَنب تَعلِیم آلردِی لر، بَث بو علم

کتاب لرغا گِیرَن زماننداا، بو عِلم غا اُوذ اَهل ننگ غَیرِی گِیردی، نا اهل بُولن اَربَدلرنگ مُوندا دَخل و تَصَرُّفِی بُولدِی.

اُوننگ اُچِن بِر ناچا وهَّابی لرگا بُخارِی ننگ کتابِندن بر حدیث آیدثنگ، اُول حدیث دا عقِیده لرنا مُوَافِق بُولمثا، فِکرلَنمانی اُول حدیث ضعیف در دیب آیدرلر. امام بخاری ننگ حدیث لرنا آد دقمق عِلم ثِذ و اَنصَاف ثِذ بُولمق لِغِنگ علامتی در. اَهلُ السُّنَّة والجماعة عالِم لری قرآن کریم دن ثونگرا، اِنگکی مُعتبر کتاب، «صحیح البخاری» ننگ کتابی بُولمق لِغنَا بِرلَشَن دِرلَر. اَمَّا وَهَّابیَّت بطغثِنا بطن لر تابِع هَوا در، اُولرنگ یانِندا مُقَرَّر بُولن بَلِّی قاعده و قانون یُوق در، طرف مُقَابلنَا غَرشِی بُولر یالی، ناما گَپ یادلرنا دُشثا شُونِی آیدرلر، بِر آیدن گَپ لرنی، اُول بِر آیدن گَپ لری بُوذِب دُورن در. اُوندن خبرلری یُوق در.

اُول وهَّابِی لرنگ بِر ناچالری آیدیارلر: امام بخاری، صحیح حدیث بُولثا بارثنی اُوذ کتابندا یذِب در، شوننگ کتابندا بُولمدِق حدیث ضعیف در یا موضوع در دیَّارلر، اُولرنگ بُو گَپ لری دا اُونگکِی گَپ لری یالی باطِل و بی اساس گَپ در. امام بخاری ننگ بیوگرافی ثنی بِلیان آدم، و اوننگ عَمَلکَردِنا یَتِک آدم، هیچوقت بو گَپ لری آیدمذ، چونکی امام بخاری ننگ صحیح حدیث دن حفظ اَدَن حدیثی یُذ منگ حدیث در، شُول یُذ مِنگ دن، کتابِ «صحیح البخاری» دا یذن حدیث لری دنگا، یَدِی مِنگ باش یُذ آلتمِش اُچ(۷۵۶۳) حدیث در، هنِی تُوغثن اِکِی مِنگ دُورد یُذ اُوتذ یَدِی

ثی(۹۲۴۳۷). بَث دِنگا شُول کتابندا بُولثا، صحیح، اگر اُوندا بُولمثا ضعیف دیَّان گَب لری بی مَعنا گَب در.

اُول وهَّابی لرنگ ینا بِر گُمراهلِك لری و یلنگِش لری، حدیث ضعیف بُولثا اُونگا اعتبار یُوق در، اُول حدیث درجۀ اعتباردن ساقط در دیب آیدمق لری در. ضعیف ننگ غِرق دُوقِّذ نَوعِی بار در، شُوننگ هیثِی نَوع دن بُولیان نِی بلمَانِی گَبلَمَك اُولقان اَحمَق لِقدِر. ضعیف حدیث لردن مجتهدلرنگ بارثِی برلَشِب قَبُول اَدیَان حدیث لری دا بار در، و بر ناچا مُجتهدلر قبول اَدِب، اُول بِر ناچالرننگ قبول اَدمَیَان لری دا بار در. و اُوننگ ضَعف لرنی کَثرةُ الطُّرُق جُبران اَدِب، گُویَا صحیح لرنگ اُورنِن دا حساب اَدلِیَان لری دا بار در، مُطلقا ضعیف نی دُذا ذِنگملی دِیَّان گَب لری، شریعتنگ تَرثِی بُولن باطِل گَب در.

و اُول وهَّابِی لرنگ بِر ناچالرنا ضعیف حدیث لر بلن دا عمَل اَدمَك لگنگ دُوغری بُولیان لِغنی ثابت اَدثنگ، ضعیف دِیمَك دن آیرلشیارلر، اُول حدیث مَوضُوع دیب بشلیَارلر، یعنی اُول یلن گَب دِر اُوننگ هیچ بِر حقیقتی یُوق در دیَّارلر، هر بِر طبیعتنگا تَرث بُولن حدیث غا موضوع دیمَك لِك، اولقان جسارت در، و کَمَال بِی اَنصَافی در. چونکی حدیث ننگ موضُوع دِغنِی وَاضِع ننگ اِقرار اَدمَك لگی بِلَن بِلنَر، یا اِقرارننگ اُورنِندا بُولن یغدی لر بِلَن دُشِنلَر، گاهَا رَاوی ننگ حالنداقی، یا مَروِی ننگ حالنداقی قَرینه لر بِلَن دُیلر. الحاصل موضوع و غَیرُ موضُوع نی ثیلمق هَر آدمنگ ایشی دال در، اُول دِنگا شو اُوغِردَاقِی جَهَابِذَة عالم لرنگ ایشی در.

و بر ناچا حدیث لر موضُوع الَّلفظ، صحیح المعنی دا بُولیان در. پیغمبرعلیه‌السلام شُول لَفظ بِلَن گبلان بُولمثادا، شُوننگ مَعناثندا بولن بشغا حدیث لر بار در، بَث هَر بِر حَدیث نِی موضوع دیب دُذَا ذِنگاملی دال.

بذنگ اُصُول فقه لرمِذدا یذلِب در: **انَّ النَّقلَ بِالمَعنَی کَانَ مُستَفِیضاً فِیهِم.** (التوضیح۴۲۱/۲). یعنی حدیث شریف ننگ مَعناثنی نقل اَدمَک، مُحَدِّث لرنگ آرثندا مشهور بُولن ایش در.

و ینا عبدالله بن سلیمان بن اکثم اللیثی دیگن صحابی پیغمبرعلیه‌السلامغا آیدب در: یا رسول الله دوغرثی مَن ثَن دن بِر حدیث نی اَشِدیان، و ثَندن اَشِدشِم یالی شُول حدیث نی روایت اَدمَک لگی بشرمیان، شوندن بِر حَرف نی زیاد اَدیَارِن یا کم اَدیَارِن، بَث شوندا پیغمبرعلیه‌السلام آیدِب در: **اِذا لَم تُحِلُّوا حَرَاماً، وَ لَم تُحرِمُوا حَلالاً وَ اَصَبتُمُ المَعنیٰ فَلاَ بَأسَ.** (اتحاف السادة ۱۸/۱). یعنی ثِذلر حرام نی حلال آیلندِرمثنگذ، و حلال نی حرام آیلندِرمثنگذ، و دوغری معناثنی روایت ادثنگذ، لفظ ننگ اُیدگمک لگننگ زیانی یُوق در.

اِنها شو حدیث شریف دَن بلّی بُولدی، مَعنی ثنی روایت اَدِلب آیدلن حدیثنگ مُعتَبَرلگی، بَث بِر ناچا مَوضُوع دِیلیان حدیث لردا معنی اعتباری بِلَن روایت اَدِلَن حدیث لر در، اُولرنگ دا اِعتبارلری محفوظ در.

و ینا وهّابی لرنگ بر ناچالرننگ مکرلری، خَلق لرنگ رأینی کُوب حدیث لردن غیطرمق اُچِن تبلیغ ادیارلر: حدیث دا، دِنگا بخاری ننگ کتابی

مِلاک در، اُوندن بشغَثِنا اِعتبار یُوق در دیب آیدیارلر. اُولرنگ بو آیدیان گَپ لری دا دُیبندَن باطِل در، هیچ بِر اَسَاسِی یُوق در. مُحَدِّث لرنگ کتاب لرننگ بارثی مُعتَبَر در.

سنه هجری قمری ننگ بِر یُذ یَدمِش دُوقّذلنجی (۱۷۹) یلندا دنیا دَن غیدن مُجتهد حضرت امام مالکرَحِمَهُ‌الله، «مُوَطَّأ» آدلِی کتابندا، بِر منگ ثکّذ یُذ اُوتِذ آلتی(۱۸۳۶) حدیث یذِب در، و شول کتابنی مدینۀ منوره ننگ فقیه لرندن یَدمِش عالم غا کُوکَذِب در، بارثی تأیید اَدِب، تحسین آیدِب درلر. حتی امام شافعیرَحِمَهُ‌الله آیدِب در: **مَا بَعدَ کتابِ الله اَصَحَّ مِنَ المُوَطَّأ.** (اتحاف۱/۲۰۴).

یعنی قرآن دن ثونگرا، «مُوَطَّأ»دن آنگردا اَصَحِّ کتاب یُوقدِر.

حتی هَارُون الرشید پادشاه، امام مالک گا مَن «مُوَطَّأ»نی خَلق لرغا تَحمِیل اَدجَک، خَلق لر دنگا شُول کتابنی اُوقِیثِن لر دِیَندا، امام مالک اجازه برمان در و آیدِب در: **اِنَّ اصحابَ رَسُولِ الله** ﷺ **اِفتَرَقُوا بَعدَهُ فِی الاَمصَارِ فَحَدَّثُوا فَعِندَ کُلِّ اَهلِ مِصرٍ عِلمٌ.** (اتحاف۱/۲۰۴). یعنی دوغرثی پیغمبرعَلَیهِ‌السَّلَام ننگ صحابه لری، پیغمبر عَلَیهِ‌السَّلَام دنیادن گچَن دن ثونگرا شهرلرگا پِتردِی لر، بَث اولر پیغمبرعَلَیهِ‌السَّلَامننگ حدیث لرنی خَلق لرغا اَورَدِّی لر، اوننگ اُچِن هر شهرننگ خَلق لرندا بِر هِیل لی عِلم بار در، و پیغمبرعَلَیهِ‌السَّلَام دا **اِختِلاَفُ اُمَّتِی**

رَحمَةٌ (اتحاف۱/۲۰۴) دیب در، یعنی مننگ اُمَّتِم ننگ مجتهدلرننگ نظرلری بِیر بیرلرندن بشغا بُولمق لری، اُمَّتِم اُچِن رَحمَت در و بافید در.

اِنها امام مالک ننگ شو گپندن، و پیغمبرعَلَیْهِ السَّلَام ننگ دا شو حدیثندن بلّی بُولدِی، حدیث دا اِعتِماد دِنگا بِر کتاب غا دال دِگی، و حدیث لرنگ بیر بیرلرنا تَرث بُولمق لری حدیث دن اعتبارنی آیرمیان لغی، پیغمبرعَلَیْهِ السَّلَام ننگ حدیث لرنی اُیشرِب کتاب اَدَن علماءلر بَتَر کان در.

سنهٔ هجری قمری ننگ اِکِی یُذ اُون بِیرلنجی (۲۱۱) یلندا دُنیادن غَیدن، امام حافظ ابوبکر عَبدُ الرَّزَّاقِ بن هُمَام بن نافع الصنعانی، اُوذِننگ «مُصَنَّف» آدلِی کتابندا یگرم بِیر مِنگ بِر یُذ تُوغثن دُوقِّذ(۲۱۱۹۹) حدیث یذِب در.

و ینا سنهٔ هجری قمری ننگ اِکی یُذ آلتمش بیرلنجی (۲۶۱) یلندا دنیادن غیدن امام مسلم بن الحجاج اُوذننگ «صحیح المسلم» آدلِی کتابندا، آلتی منگ باش یُذ یَدمِش بیر (۶۵۷۱) حدیث یذِب در.

و ینا سنهٔ هجری قمری ننگ اِکِی یُذ یَدمِش اُچ لنجی (۲۷۳) یلندا دنیادن غَیدن، مُحَمَّدبن یزید قَزوینی اُوذِننگ، «سُنَن اِبن مَاجَه» آدلی کتابندا، دُورد مِنگ، اُچ یُذ غِرق بِیر (۴۳۴۱) حدیث یذِب در.

و ینا سنۀ هجری قمری ننگ اِکِی یُذ یَدمِش باش لنجی (۲۷۵) یلندا دنیادن غیدن سُلیمان بن اشعث ابوداود سجستانی، اُوذِننگ «سُنَن ابِی دَاوُد» آدلی کتابندا، باش منگ اِکِی یُذ آلتمِش باش (۵۲۶۵) حدیث یذِب در.

و ینا سنۀ هجری قمری ننگ، اِکِی یُذ یَدمِش دُوقّذلنجی (۲۷۹) یلندا دنیادن غیدن مُحمَّدبن عیسی التِّرمِذِی، اُوذِننگ «جامِعُ التِّرمِذِی» آدلی کتابندا، دُورد مِنگ اَللی بیر(۴۰۵۱) حدیث یذِب در.

و ینا سنه هجری قمری ننگ اُچ یُذ اُچ لنجی (۳۰۳) یلندا دنیادن غَیدن اَحمدبن علی نَسَائِی، اُوذننگ «سُنَن النَّسَائِی» آدلی کتابندا، باش منگ یَدِی یُذ یَدمِش دُورد (۵۷۷۴) حدیث یذِب در.

و ینا سنه هجری قمری ننگ اُچ یُذ یَدِی لنجی (۳۰۷) یلندا دنیادن غَیدن اَحمَدُبن علی مُوصِلی، اُوذِننگ «مُسنَد ابِی یَعلی» آدلی کتابندا، یَدِی منگ باش یُذ اُون یدِی (۷۵۱۷) حدیث یذِب در.

و ینا سنه هجری قمری ننگ اُچ یُذ آلتمش لنجی (۳۶۰) یلندا دنیادن غیدن، ابوالقاسم سُلَیمان بن اَحمَد طبرانی، اُوذِننگ «جامع الاحادیث» آدلی کتابندا، یِگرِم مِنگ بِر یُذ غِرق اُچ (۲۰۱۴۳) حدیث یذِب در. و ینا «اَلمُعجَمُ الکبیر» آدلی کتابندا، اُون اُچ منگ آلتی یُذ اَللِی باش (۱۳۶۵۵) حدیث یذب در.

و ینا سنه هجری قمری ننگ، اُچ یُذ ثَکْثَن باش لنجی (۳۸۵) یلندا دنیادن غَیدن علی بن عمر الدارقطنی، اُوذِننگ «سُنَنُ الدَّار قُطنی» آدلی کتابندا، دُورد مِنگ ثکِّذ یُذ تُوغثن ثکّذ (۴۸۹۸) حدیث یذِب در.

و ینا سنه هجری قمری ننگ دُورد یُذ اَللِی ثکّذلنجی (۴۵۸) یلندا دنیادن غَیدن ابوبکر اَحمَد بن الحسین البَیهَقِی اُوذِننگ «شُعَبُ الایمان» آدلی کتابندا، اُون بِیرمنگ اِکِی یُذ آلتمش دُوقّذ (۱۱۲۶۹) حدیث یذِب در.

و ینا سنه هجری قمری ننگ آلتی یُذ آلتی لنجی (۶۰۶) یلندا دنیادن غَیدن مبارک بن محمَّد ابن الاثیر الجزری، اُوذِننگ «جامِعُ الاُصُول من احادیث الرسول» آدلی کتابندا، دُورد مِنگ دُوقّذ یُذ ثکْثَن اُچ (۴۹۸۳) حدیث یذِب در.

و ینا سنه هجری قمری ننگ آلتی یُذ تُوغثن دُوردلنجی (۶۹۴) یلندا دنیادن غیدن، مُحِبُّ الدین اَحمَد بن عبدالله الطبری، اُوذِننگ «غَایَةُ الاِحکَام فی اَحَادِیثُ الاَحکَامِ» آدلی کتابندا، اُون اُچ مِنگ اِکی یُذ آلتمش باش (۱۳۲۶۵) حدیث یذِب در.

و ینا سنه هجری قمری ننگ یَدِی یُذ غِرق اِکِلنجی (۷۴۲) یلندا دنیادن غَیدن حافظ ابوالحجاج یوسف بن عبدالرحمن المُزِّی «تُحفَةُ الاَشرَافِ بِمَعرِفَةِ

الاَطرافِ» آدلی کتابندا، اُون دُوقِّذ مِنگ آلتی یُذ یِگرم آلتِی (۱۹۶۲۶) حدیث یذِب در.

و ینا سنه هجری قمری ننگ ثکِّذ یُذ اَللِی اِکلنجی (۸۵۲) یلندا دنیادن غیدن اَحمَد بن علی ابن حَجَر عسقلانی اُوذِننگ «تلخیص الحبیر فی تخریج احادیث الرافعی الکبیر» آدلِی کتابندا، اِکِی منگ بِر یُذ آلتمش بیر (۲۱۶۱) حدیث یذِب در. و ینا اُوذننگ «المطالب العالیة بِزَوائد المسانید الثمانیة» آدلِی کتابندا، دُورد منگ، آلتی یُذ غِرق بیر (۴۶۴۱) حدیث یذِب در.

و ینا سنه هجری قمری ننگ دُوقِّذ یُذ اُون بیرلنجی (۹۱۱) یلندا دُنیادن غَیدن، حافظ جلال الدین عبدالرحمن ابن ابی بکر السیوطی اُوذننگ «الجامعُ الصغیر مِن احادیث البَشِیر النَّذیر» آدلی کتابندا، اُون مِنگ اُوتِذ بیر (۱۰۰۳۱) حدیث یذب در. و ینا اُوذِننگ «جَمعُ الجَوَامِع» آدلی کتابندا، اُون باش مِنگ اُچ یُذ اُچ (۱۵۳۰۳) حدیث یذِب در.

و ینا سنه هجری قمری ننگ دُوقِّذ یُذ یَدمِش باش لنجی (۹۷۵) یلندا دنیادن غیدن علاءالدین علی المتقی بن حسام الدین الهندی، اُوذِننگ «کَنزُ العُمَّال فی سُنَنِ الاَقوَال والاَفعَال» آدلی کتابندا، غِرق آلتِی منگ، آلتِی یُذ یگرم دُورد (۴۶۶۲۴) حدیث یذِب در.

و ينا سنه هجری قمری ننگ بِر منگ اُوتذ بیرلنجی (۱۰۳۱) یلندا دنیادن غیدن شیخ عبدالرؤف المناوی اوذننگ «کُنُوز الدَّقائِق فی حدیث خیر الخلائق» آدلی کتابندا، اون منگ اُچ یُذ آلتمش ثکّذ (۱۰۳۶۸) حدیث یذِب در.

و ینا سنه هجری قمری ننگ بِر مِنگ اُچ یُذ یَدمِش بیر دن (۱۳۷۱) ثونگرا دنیادن غیدن الشیخ منصور علی ناصف اوذننگ «التاج الجامع للاصول فی احادیث الرسول» آدلی کتابندا، باش منگ ثکّذ یُذ ثگثن یَدِی (۵۸۸۷) حدیث یذِب در. شو کتابنی اُوذ حوزه مِذدا تدریس اَدیَارث.

و بولردن بشغادا منگ لرچا عالِم لر حدیث لر اُیشرِب کتاب لر یذِب درلر، بارثندن بیک طنگریمذ راضی بُولثن. بَث بر ناچا وهّابی لرنگ بارچا کَتابی اَتبَرملی، دنگا بخاری بلن عَمَل ادملی دِیَّان گَب لری باطِل در، و شریعتدن چِقِب آذشمق در.

خُداینگ غَیرِندن کُمَک اِثلَمَک

بیک طنگری ننگ یردن مخلوق لرندن کُمَک اِثلَمَک دُوغری بولیان در، گویا اُوذ ذات مُقَدَّسِندن کُمَک اِثلَمَک دُوغرِی بُولشِی یالی. چونکی بیک طنگری ننگ مَخلوق لرندا بولن قُدرَت لرنگ بارثنی، دِنگا بیک طنگری ننگ اُوذِی خَلق اَدیَان در.

طنگری تبارک و تعالی بِر ناچا بنده لرنی قُدرت مادّی بِلَن بَای اَدِب ثَروَت بَرِب در، و اُول بِر ناچا بنده لرنی غریب اَدِب شُول بای لرغا مُحتَاج آیلندِرِب در. بِعَینی شُو اُسلُوب دا، بِر ناچا بنده لرنی قُدرَت مَعنَوی بِلَن بای اَدِب، عرفان دن اُولِی پای بَرِب در، و اُول بِر ناچا بنده لرنی مَعنَوِیَّات دن مَحرُوم اَدِب، شُول عارف لرنگ مُحتَاجِی آیلندِرِب در.

شوننگ یالی، بیک طنگری ننگ بارچا بنده لری مُختَلِفُ الدَّرَجَات در، پَث لر، بُلندلرگا مُحتاج در، بینوالر اَغنیاءلرغا مُحتَاج در، سَقِیم لر، سالم لرغا محتاج در، نادَان لر، دانالرغا مُحتَاج در، مَحرُوم لر، مُقتَدِرلرغا مُحتاج در، هر بِر انسان، اُول بِر انسان غا بِر جَهَت دن احتیاجی بار در، بِر جَنبه دن ذِی قُدرَت بُولثادا، اُول بِر جَنبه دَن ذِی عَجز در. اُوننگ اُچِن طنگری تبارک و تعالی بارچا بنده لرنا تکلیف اَدِب، اُوذ مُقَدَّس کتابندا دستور برب آیدّی: **تَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقوىٰ** (المائده/۲). یعنی ثِذلَر بیر بیرلرنگذگا کُمَک بَرِنگ یغشِی لغا، و تَقوی لِغا.

اَمَّا وهّابی لر، بو اسرارلردن بی خبر بُولنثنگ، کُمَک دنگا خدای دن در، خُدَای دن بشغا یَردَن کُمَک اِثلَثنگ مُشرِک بُولرثنگ دیب، مسلمان لری تکفیر اَدیَارلر. آیا قرآن کریم حضرت عیسیعَلَیهِ‌السَّلَامنگ اُوذ اُمَّتندن کُمَک اِثلَیشِنِی خبر بَرمَیَارمی؟ **مَن اَنصَارِی اِلَى اللهِ** (آل عمران/۵۲). یعنی اَی اُمَّت لرم بیک طنگری ننگ یُولِندا، منگا کُمَک بَرجَک ثِذلَردَن کِم بار؟ آیا

عیسیعَلَیهِ‌السَّلام خُدَای دن غَیرِی دن کُمَک اِثلَدِی دیب، مُشرِک بُولِب در دیجک می؟.

و ینا قرآن کریم حضرت اسکندر ذُوالقرنین ننگ گُن دُوغرنگ خَلق لرندن کُمَک اِثلَیشِندَن خبر بَرِب آیدیار: **فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ**. (الکهف/۹۵). یعنی بَث ثِذلر منگا اُوذ اِمکانات لرنگذ بِلَن کُمَک بَرِنگ. آیا حضرت اسکندر ذوالقرنین کی اُوذِننگ نبی لِگِندا اختلاف بُولثادا، وَلِی لِگِندا اِتّفاق بُولنن کِشِینی، شُو گِپِی بِلَن مُشرِک بُولِب در دِیَاجقمِی؟.

آیا طنگری تبارک و تعالی ننگ اُوذِی، مُقَدَّس کلامندا بذلرگا **وَإِنِ اسْتَنصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ** (الانفال/۷۲) دیب تکلیف اَدمَدِمِی؟ یعنی اگر ثِذلردن مسلمان دوغن لرنگذ، کُمَک اِثلَثالر، بَث ثِذلرنگ بُوینِنگِذغا بُورچ در شولرغا کُمَک بَرمَک. اگر شول کُمَک اِثلَیَان لر مشرک بُولیَان بُولثا، خُدَای تعالی شُول مُشرِک لرگا کُمَک بَرِنگ دِیجَکمِی؟

و حضرت رسول اکرمصَلَّی‌اللهُ‌عَلَیهِ‌وَسَلَّم دا، اُوذِی صحیح حدیثندا ثُوِیب آیدِب در: **اللّٰهُ فِي عَونِ العَبدِ مَا كَانَ العَبدُ فِي عَونِ اَخِيهِ**. (التاج الجامع للاصول ۶۲/۱). یعنی بیک طنگری اُوذ بنده ثننگ کُمَگِندا در، اگر بنده اُوذ مسلمان دُوغَن ننگ کُمَگِندا بُولثا.

و ینا بر حدیثندا، پیغمبرﷺ طَبشِرغِی بَریَار: **اَعِینُوا اَولاَدَکُم عَلَی البِرِّ**
(الجامع الصغیر۱/۷۸). یعنی ثِذلر اُوذ اُوغل غِیذلرنگذغا کُمَک بَرِنگ و یغشِلق اَدِنگ.

انها شو آیدلن آیت لردن و حدیث لردن بَلِّی بُولدِی، وهَّابی لرنگ خُدَای دن بشغا یَردا کُمَک بُولمذ، کُمَک دِنگا خُدَای دن در، دیَّان گَب لری باطِل در، شریعت ننگ تَرثِی در، و اُولقان گُمراه لِک در. اولرغا شو دلیل لری گَترِب اَوندَا غُویثنگ، اُوغرِن تُوکَدِب آیدرلر: بنده لرنگ عادت دا اُوذ بشریان ایش لرندا بِیر بِیرلرندن کُمَک طَلب ادمک لری دُوغرِی بُولر، امَّا عادَت دا بشرِلمَیَان اِیش لردا بِیر بِیرلرندن کُمَک طلب ادثلر، مُشرِک بُولر، دِین دن چِقر دیب آیدرلر. اُول وهَّابی لرنگ بو گَب لری دا، اُونگکی گَب لری یالی باطِل و بی اساس گَب در، آیت لرنگ و حدیث لرنگ، تَرث لری در.

طنگری تبارک و تعالی اُوذ مُقَدَّس کلامندا، حضرت سلیمانعليه السلامنگ، اُوذ قَوم لرندن اِکِی آی لِق یُول دا بُولن، سَبَا یُوردِننگ پادشاه ثننگ تَختِنی بثِم گَترِمَک لِک اُچن، اُوذ قَوم لرندن کُمَک اِثلَیشِنی خَبَر برب آیدِّی: **یَا اَیُّهَا المَلأُ اَیُّکُم یَأتِینِی بِعَرشِهَا قَبلَ اَن یَأتُونِی مُسلِمِینَ، قَالَ عِفرِیتٌ مِنَ الجِنِّ اَنَا اتِیکَ بِهِ قَبلَ اَن تَقُومَ مِن مَقَامِکَ وَ اِنِّی عَلَیهِ لَقَوِیٌّ اَمِینٌ**

قَالَ الَّذِی عِندَهُ عِلمٌ مِنَ الکِتَابِ اَنَا اتِیکَ بِهِ قَبلَ اَن یَرتَدَّ اِلَیکَ طَرفُکَ، فَلَمَّا رَآهُ مُستَقِراً قَالَ هذَا مِن فَضلِ رَبِّی لِیَبلُوَنِی اَاَشکُرُ اَم اَکفُرُ.

(النمل/۴۰/۳۹/۳۸).

یعنی حضرت سلیمانعلیه‌السلام اُوذ قوم لرنی اُیشرب شولرغا آیدِّی: اَی قوم لرم، ثِذنگ هیثی بیرینگذ سَبَا مَلِکَه ثِننگ، جواهرلر بِلَن بَذَلَن بیک تَختنی منگا گَترِب بَرَرثِنگِذ، شُول مَلِکه سَبَا، اُوذ قوم لری بلن، مننگ یَانِما گلب یدمَذلرندن اَونچا؟ شُوندا جِن لردن بِر غُلدِرننگ بیری آیدِّی: ای سُلَیمان ثَن محاکَمه مَجلسندن تُورمذِنگ دن اَونچا، مَن گَترَین دیدی.

حضرت سلیمان علیه‌السلام مُحَاکَمَه مَجلِسِندا یَارِم گُن اُوترردِی، بُو جِن شُول تخت نی یارِم گُن دا آلِب گلمَک لِگا مننگ گُیجم یَتیَار دیدی و اُوذِم دا شُونگا اَمِین درن، شُول تخت ننگ لَعل و جواهرلرنا اَل اُورمرِن و هیچ بِر زادلرنی اُیدگدمانی آلِب گلَرِن دیدی. حضرت سلیمان علیه‌السلام یارِم گُنلاب انتظار چَکِب دورمغی بَتَر اُوذق گُوردِی، اُوندن بثِم راق آلِب گلجَنگذ یُوقمِی؟ دِیگن دا، کتاب الهی دن، اُوذِننگ یانِندا عِلم بُولغَن آصِف بن برخِیَا تُورِب مَن شُول تخت نی بِر گُوذ یُومِب آچرلی مُدَّت دا گَترَین دیدی. سلیمان علیه‌السلام گَتِر دیب گُوذِن آچدِی، اَورلب یُومیَانچا آصِف، شو لحظه دا تخت نی گترب سلیمانعلیه‌السلامنگ اَوندا غُویدی. حضرت سلیمانعلیه‌السلام، شُول عظمتلی تخت نی گُورَن زماننداٰ، بُو ثِیلغ، بیک طنگریمنگ مَنِی ثِینمق اُچِن

منگا بَرَن آرتِقمچ پایِی در دیدی، آیا مَن شُول ثِیلغ ننگ قَدرنِی بِلیَانمِی؟ یا بِلمَیَانمِی؟.

اِنها الله تعالی ننگ شو آیت لرننگ مَفهوم لرنی غَوِی دَرک اَدَن بُولثنگِذ، هوکمان بِلرثنگذ، اکی آی لِق یُول داقی عَظَمت تَخت نِی بِر گُوذ یُومِب آچر یالی مُدَّت دا آلب گلمک، عادت دا آدم لرنگ اونگرمیان ایشی دگنی. آیا شو یردا سُلیمان، عادت دا، خلق لرنگ بشرمیان ایش لرندا، خَلق لردن کُمَک اِثلَدِی دیب، سلیمان پیغمبرغا مُشرِک بُولدِی، دِین دن چِقدِی دِیجَک می؟ نعوذُ بالله، وهَّابِی لرنگ آیدیان گَب لری، هَم قرآن غا تِرث در و هَم حدیث غا تَرث در.

بِر گُن رَبِیعَه بن کَعبِ الاَسلَمِی دیگن صحابی پیغمبر نگ یَانِنا گَلِب خدمتنی اَدِّی، طهارت ثُونِی، و مسوَاک نی، و نمازلِقنی تَیَّارلاب بَردِی، و پیغمبر شُول صحابی غا، ثَن من دن ناما اِثلَگِنگ بُولثا آید دِیدی؟ شوندا رَبِیعه بن کعب شو گَب نی آیدِّی: **اَسأَلُکَ مُرَافَقَتَکَ فِی الْجَنَّةِ**. (التاج الجامع للاصول ۱۳۶/۱). یعنی مننگ ثَن دَن اِثلَیَان زادِم، جَنَّت دا، ثَن بلن بِلا بُولمق در دیدی. پیغمبر ربیعه دن ینا ثُوردی، بشغا ناما اِثلَگنگ بار؟ ربیعه آیدِّی: دنگا اِثلَگِم شُول دِر. شوندا پیغمبر، نمازی کَان اوقیب اُوذِنگ دا منگا کُمَک بَر دیدی.

اِنها شو صحیح حدیث دن بلِّی بُولدی، عادت دا آدم لرنگ اَلندَن گلمَیَان ایش لری دا، الله تعالی ننگ غَیرِندن دِلَمَک لِگَنِگ دُوغرِی لغی. چونکی

پیغمبرﷺ جنَّت دا مَن بلن بُولمق لغی دِنگا خُدای دَن دِلَمَلِی در، مَن دَن دِلَثنگ مُشرِک بُولرثنگ دِیمَدِی.

و ینا حضرت ابوهریره رضی الله عنه بر گُن پیغمبرﷺغا گلب اُوذ یغدینِی عَرض اَدِّی و آیدِّی: یا رسول الله من ثَن دَن کُوب حدیث لری اَشِدیَان، و شُول اَشِدَن حدیث لرمی اُوندِب یاددن چِقَریَارِن دیدی. شوندا پیغمبرﷺ **اُبْسُط رِدَاءَکَ** (صحیح البخاری۴۲/۱) دیدی. یعنی ای ابوهریره چِقَر گیمِنگ نی یذ دیدی. بث ابوهریره چِقَرِب گیمنی یذدِی، پیغمبر ﷺ مبارک اَکِی غشَوچ لری بلن غَشَوِچلاب گیم گا غُیدِی، اوندن ثونگرا دُیرلا دیدی، ابوهریره دُیرلدی، اُوندن ثونگرا پیغمبرﷺدن اَشِدَن حدیثی حِفظ بُولدی، هیچ اُونِدمدِی.

انها ابوهریره اُوذ اَربَد یغدی نی برِب پیغمبرغا عرض اَدِّی، پیغمبردن کُمَک اِثلدی، خدایا عَرض اَدمَدِی، اِنسان غا حفظ بَرمَک دا انساننگ بشریان ایش لرندن دال در، اُونّدا پیغمبرﷺ ابوهریره غا مُشرِک بُولدنگ دِیمَدِی، ثَن بو ایشنگ نی خدایا عرض اَد دِیمَدِی، بَلکا اُوننگ اِثلَگنا اُوذِی اَنجام بَردِی.

و ینا سَواد بن قَارِب السَّدُوسِی دیگَن صحابی، بر گَن مسجددا صحابه لر اُیشملنگدا پیغمبرﷺنگ حضورنا گَلِب، پیغمبرﷺغا غُوشغِی غُوشِب کُوب شِعرلر آیدِّی و پیغمبرﷺ نی توصیف اَدِّی. شول شعرلرننگ اِچندا شو بیت دا باردی:

وَكُن لِي شَفِيعاً يَومَ لاَ ذُو شَفَاعَةٍ   سِوَاكَ بِمُغنٍ عَن سَوَادِ بنِ قَارِبِ

(المعجم الكبیر۷/۹۵). یعنی ای مننگ پیغمبرم، ثَن منگا شفاعت اَد، ثَن دَن بشغا شفاعت اَیثِی، سَوَاد بن قَارِب غا نجات بَرِب بشرمیان گُنِن دا. سوادبن قارِب دن، شو شعرنی اَشِدَن لرندا، پیغمبرعلیه‌السلام و بارچا صحابه لر آنگربش بَگنشِب شادِمَان بُولدِی لر. اِنها شو یردا، سواد بن قارِب پیغمبرعلیه‌السلام‌دن کمک اِثلَدِی، ثَندَن بشغا مننگ دادِم غا یَدجَک یُوق دیدی. پیغمبرعلیه‌السلام اُونگا ثَن مُشرِک بُولدنگ دیمدی، بَلکا اُونگا بَگندِی.

وهَّابِی لرنگ خُدَای دن غیرِی دن کمک اِثلَمَک شرک در دیَّان اَصل لرنی، شو صحیح حدیث باطِل آیلندریَان در: **اِنَّ الشَّمْسَ تَدنُو يَومَ القِيَامَةِ حَتَّى يَبلُغَ العَرَقُ نِصْفَ الأُذُنِ فَبَينَما هُم كَذلِكَ اِستَغَاثُوا بِآدَمَ ثُمَّ بِمُوسى ثُمَّ بِمُحَمَّدٍ** صلی الله علیه وسلم.(صحیح البخاری/۳۵۹). یعنی دوغرثی آسمان داکی گُن، قیامت دا آدم لرنگ دَفَلَرنا بِر میل یقین گلر، آدم لرنگ دَرلَرِی دَریَا بُولِب تا غُلق لرناچنلی اُولری غَرق اَدَر. بَث آدم لر شَیلا بُولِب دُورن یغدی لرندا، حضرت آدم دن کُمَک اِثلاَرلر، اُوندن مَقصدلری بِدمَانِی، حضرت موسی دن کُمَک اِثلارلر، و اوندن دا مقصدلری حاصِل بولمانی مُحمَّدعلیه‌السلام دن کُمَک اِثلارلر.

شو حدیث ننگ دُنباله ثِندا پیغمبرعَلیه‌السّلام آیدیار: **فَأُخْرِجُهُم مِنَ النَّارِ وَ أُدْخِلُهُم الجَنَّةَ**. (التاج الجامع للاصول ۳۸۹/۵). یعنی بَث مَن آدم لری عذاب دن نجات بَرَرِن، و اُولری اُچماخ غا ثلرِن.

حرمتلی مسلمان دوغن لر غَوِی فکر اَدِنگ و یغشِی اُویلنشِنگ، بارچا مالِکِیَّت و اَربَابِیَّت بیک طنگری ننگ اُوذِنا حَصر بُولن گُنِی قیامت گُن، شُول گُن دا، خُدَای دن غَیرِی دن کُمَک اِثلاَن لر مُشرِک بُولمیان بُولثا، بو دنیاکی دَارُ التَّعَاوُن، یعنی بیر بیرلرمِذگا کُمَک برملی سَرای، شو دنیادا بیر بیرلرندن کُمَک اِثلاَن لرگا ناما دیب مُشرِک دِیملی؟ بَث وهَّابِی لرنگ یُول نی هیچ بر عَقل و نَقل قبول اَدمَذ.

شو دلیل لرگا جواب طبمانی اوغِرلرنی توکدِب، پیغمبرنگ حضورندا، پیغمبردن کُمَک طَلَب اَدمَک بُولیار، اَمَّا غیابِندا، پیغمبردن کُمَک طَلَب اَدَن مشرک در دیَّارلر، اُولرنگ بو گَب لری دا، اُونگکی گَب لری یالی بی اَسَاس و بی معنا در، و هیچ بیری اُچِن دُوغرِی دلیل یُوق در.

غایِب دن کُمَک اِثلَمَکْ

بیک طنگری دن بشغا خالِق، و شوندن بشغا قُدْرَتِ مستقله یُوق دِغنِی بِلَنگدن ثونگرا، اُوذِندن اُوذگا بارچا مَوجُودات شوننگ قبضه ثِندا دیب اِقرار اَدَنگدَن ثونگرا، شُول بیک طنگری ننگ ثُویَن بنده لرنا ثِغنِب شولری

چاغرمق لِق، شُول بیک طنگری نی اُوللدمق در، و شُوننگ عَظَمَتِنا اُولقان بها بَرمَک در. اُوننگ اُچن صحابه لر یَمَامَه ننگ جنگندا، یا محمَّداه، یا محمَّداه، دیب شعار بَردِی لر، و خالدبن ولید دا مُسَیلَمَةَ الکذَّاب نی اُولدِرَندا، شعاری یا محمَّداه دِی. بَث اصحاب کرام لرنگ، محمَّدعَلَیْهِ‌السَّلَام‌ننگ مبارک آدی بلَن شعار بَرمَک لرندن مَقصَدلری، پیغمبرعَلَیْهِ‌السَّلَام‌ننگ رُوحَانِیَّتِندن کُمَک طَلب اَدمَک در، اُوننگ اُچِن شُول شعَار بلن جنگ یَمَامَه دا، یَنگِش غذندِی لر.

اِنها شو واقعه دن بَلِّی بُولدِی، غایِب نی چاغرِب، غایِب دن کُمَک اِثلَمَک لگَنگ دُوغری لِغنا صحابه لردن اِجمَاع واضِح باردِغی.

و ینا بر دلیل حضرت ابن عمرننگ آیغِی مُرشِب یذِلماندا، یا محمَّداه دیب، پیغمبرعَلَیْهِ‌السَّلَام‌ننگ آدِن تُوتِب چاغِرندا، آیغِی یذِلِب غَوِی بُولِب در. بَث غایب نی چاغرب کُمَک اِثلان مُشرِک بُولیان بُولثا، اُوندا خالدبن ولید، و ابن عمر رضی الله عنهما و یمامه ورِشِندا حاضِر بُولن صحابه لر، بارثی مُشرِک بُولملی بُولیار. اوننگ اُچِن وهَّابِی لرنگ عقیده لری خراب در، و یُول لری دا باطل در.

و ینا بر دلیل، بر گَن بر آدم بر مُشکل ایشی دَرَکلی حضرت عثمان بن عفَّان‌رَضِیَ‌اللهُ‌عَنْهُ ننگ یاننا گَلِب در، اُونگا غَوِی محل بولماندر، اوندن ثونگرا اُول آدم عثمان بن حُنیف گا ثطشِب، اُوذِننگ اِندَلْمَیشِنی شونگا گُرِّنگ بَرِب در. عثمان بن حُنَیف مُونگا آیدِب در: ثَن حَوض غا بَرِب طهارت آل، اُوندن ثونگرا، مسجدگا گِیرب اِکِی رکعت نماز اُوقی، اُوندن ثونگرا شو دُعَانی

اُوقی: **اَللّٰهُمَّ اِنِّی اَسأَلُک وَ اَتَوَجَّهُ اِلَیکَ بِنَبِیِّنَا مُحَمَّدٍ صَلَّی اللّٰه عَلَیهِ وَ سَلَّم نَبِیِّ الرَّحمَةِ، یَا مُحَمَّدُ اِنِّی اَتَوَجَّهُ بِکَ اِلی رَبِّی فَیَقْضِی حَاجتِی**. (الترغیب و الترهیب ۱/۴۷۶).

یعنی ای مننگ بیک طنگریم، دوغرثی مَن ثَن دن اِثلیارن، و رحمتنگ پیغمبری بولن محمّدﷺ بِلَن ثنگا بقیارِن، ای مُحمَّدﷺ، مَن دوغرثی ثننگ بِلَن اُوذ بیک طنگریم غا بقیارِن، بَث شول طنگری مننگ اِثلَگمِی بترَر یالی، عثمان بن حنیف شُول آدم غا آیدِّی: ثَن شُو دُعَاننگ اِیذِندن اُوذ حاجتنگ دا دِلاگِل، اُوندن ثونگرا مننگ یانِما گل، مَن اُوذِم ثَن بِلَن خلیفه ننگ یاننا گِدَین دیدی.

اُول آدم عثمان بن حُنیف ننگ آیدن ایش لرنی آیدشی یالی بتِرَندن ثونگرا، عثمان بن حُنَیف ننگ یاننا گلمانی دِنگا بر اُوذِی حضرت عثمان ننگ یاننا گدِّی، شُول وقت دا نگهبان لر موننگ اَلِندَن توتب مونی حضرت عثمانرضي الله عنه ننگ یاننا آلِب بردِی لر، حضرت عثمان مُونِی اُوذ اُوتریان هَالچِثننگ اُثتندا اُوذ یانِندا اُوترِدِّی، و اوندن ثونگرا مونگا ناما اِثلگنگ بار دیدی؟ بو کشی دا اُوذ اِثلگنی آیدِّی: حضرت عثمان رضي الله عنه موننگ اثلگنی بتِردی، اوندن ثونگرا آیدِّی: مَن شو وقت غاچنلی ثننگ حاجتنگ بترماندِرِن، ثَن هر وقت حاجتنگ بُولثا دوغری منگا گل دیدی، اوندن ثونگرا شُول آدم حضرت عثمان بن عفان ننگ یاننان چِقِب گِدِّی.

اوندن ثونگرا عثمان بن حنیف ننگ یانِنا برِب ثطشدِی، بیک طنگری ثنگا خیر جزاء بَرثِن، تا ثَن مَن دَرَکلی خلیفه بلن آغِذ بآغِذ گُرِّنگ اَدیانچانگ منگا محل بَرلمَدِی دیدی، بو آدم عثمان بن حُنَیف هوکمان حضرت عثمان غا برِب اُوذِنی طبشرِن در خیال اَدِب، بو گَب لری آیدِّی. شوندا عثمان بن حُنیف، الله تعالی ننگ آدِی بِلَن آنت اِچیَارِن، ثننگ حقندا مَن حضرت عثمان بلن گبلَشَمَاق دیدی، و لیکن بِر گُن حضرت رسول اکرمﷺ ننگ یانِندا اُوتِیردم، بر کُور آدم گلب اوذننگ کُورلگندن شکایت اَدِّی، و آیدِّی: یا رسولَ الله مننگ اِیدَر یالی آدمِیم یُوق، کُورلک دا منگا بَتَر مشَقَّت بُولیار دیدی، شوندا پیغمبرعليه السلام شول کُورگا ثَن حوض غا برِب طهارت قِلِب اکی رکعت نماز اُوقیب شو آیدلن دعاءلری اَد، اوندن ثونگرا حاجتنگ دِلا دیب دستور بردی. بِذدا حضرت رسول اکرمﷺ ننگ یانندن تُورمانِی اُوتِر بَردِک، بِر ناچا مُدَّت دن ثونگرا شول آدم اَوِرلب گلدی: **كَأَنَّهُ لَمْ يَكُن بِهِ ضُرٌّ قَطُّ.** (الترغیب والترهیب۱/۴۷۴). یعنی هرگیذ شول آدم ننگ گُوذی عیبلمدِق یالی، سالم گوذلِی بُولب اَوِرلِب گلدی. مَن شول یغدی نی اُوذ گوذم بلن گُورَنثم، حضرت رسول اکرم ﷺ ننگ شول بَرَن دستورلرنی ثنگا دستور بردم دیدی.

اِنها شو صحیح حدیث دن بَلِّی بُولدِی هر بِر مُشکل ایش لردا، خدای تعالی ننگ دوست لرنی چاغرب شولردن کُمَک اِثلَمَک لگنگ دوغری لِغی.

اگر غایبی چاغِرب کُمَک اِثلَمَک شرک بُولثدِی هرگیذ پیغمبرعلیه السلام اُول کُورگا دستور برمَذدِی، چونکی اُول کُورنگ چاغریان یَرندا پیغمبرعلیه السلام نگ گُورَثی یُوق در، پیغمبرعلیه السلام نگ گورثی اُول یردن غایب دِر و عثمان بن حنیف دا، اُول مُشکل دار کشینی، غایب نی چاغرمق لغا راهنمالق اَدمَذدِی.

و ینا حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اُوذِننگ گُهَربَار گَب لری بلن آچقلاب آیدیار: **اِذا ضَلَّ اَحَدُکُم شَیْئاً اَو اَرَادَ غَوثاً وَ هُوَ بِاَرضٍ لَیسَ بِهَا اَنِیْسٌ فَلیَقُل یَا عِبَادَاللهِ اَغِیثُونِی یا عِبَادَاللهِ اَغِیثُونِی فَاِنَّ للهِ عِبَاداً لاَ یَرَاهُم.** (کنزالعمال۶/۷۰۶). یعنی هر وقت ثِذِنگ بیرینگذ بِر زادندن آذشثا، یا کُمَک اِثلَثا، و اُوذِی دا، اِیل اُنس ثِذ چُول یَردا بُولثا، شُوندا اَی بیک طنگری ننگ بنده لری ثِذ منگا کُمَک بَرِنگ، اَی بیک طنگری ننگ بنده لری ثِذ منگا کُمَک بَرِنگ دیب چاغرثِن، بَث دوغرثی طنگری تبارک و تعالی اُچِن بنده لر بار در، اُول کشی شولری گُوریان دال در.

اِنها شو حدیث شریف غایب دن کُمَک اِثلانگ دیب بُیریار، اگر غایب نی چاغِرمق و شوندن کمک اثلمک شِرک بولثدِی، هرگیذ پیغمبرعلیه السلام غایبی چاغرنگ دیب دستور بَرمَذدِی، بَلکا اُونِی نَهی اَدَردِی.

و شول حدیث شریف، بشغا طُرُق لردا، شو هیل لی روایت بولب گَلب در: **اِذا انفَلَتَتْ دابَّةُ اَحَدِکُم بِاَرضٍ فَلاَةٍ فَلیُنَادِ یَا عِبَادَاللهِ اَحْبِسُوا عَلَیَّ**

دَابَّتِي فَاِنَّ للّٰهِ فِي الاَرْضِ حَاضِراً سَيَحْبِسُهُ عَلَيكُم. (الجامع الصغیر۱/۳۴). یعنی هر وقت چول میدان دا ثِذِنگ بیرینگذنگ اَلِندَن آیق اُولغِی بُوشنِب غَچثا، بث شُول اُولغِی بُوشنن آدم، ای بیک طنگری ننگ بنده لری ثِذ مننگ آیق اُولغمِی ثقلانگ دیب غِیغِرثِن، بَث دوغرثی بیک طنگری ننگ یَردا تَیَّار اَدَن خَلقی بار در، شول بثِم ثِذِنگ آیق اُولغنگذِی ثقلار. اُول تَیَّارلنن خَلق لر، ممکن در انسان بولثن، ممکن در جِن بولثن، ممکن در فرشته بولثن.

بو حدیث ینا بر روایت دا بو هیل لی گلب در: **اِن اَرَادَ عَوْناً فَلْيَقُل يَا عِبَادَاللّٰهِ اَعِينُونِي، يَا عِبَادَاللّٰه اَعِينُونِي، يَا عِبَادَاللّٰه اَعِينُونِي وَ قَد جُرِّبَ ذٰلِكَ.** (حصن الحصین/۱۳۳). اگر بر کشی کُمَک اِثلَثا، بث شو کشی آیدثِن: اَی بیک طنگری ننگ بنده لری ثِذ منگا کُمَک بَرِنگ، اَی بیک طنگری ننگ بنده لری ثِذ منگا کُمَک بَرِنگ، اَی بیک طنگری ننگ بنده لری ثِذ منگا کُمَک بَرِنگ، و حدیث ننگ راوی ثی شوننگ اِیذِندا آیدب در، شُونی تجربه اَدِب گُورلدِی، هوکمان شول آیدلن حَق بُولب چقدی، هیچ تخلّفی بُولمدی.

انها شو حدیث شریف لردن بلّی بُولدی خُدای دن غیری، خدای تعالی ننگ شرافتلی یردن ذات لرندن کُمَک اِثلمک لِگَنگ دوغری لغی، ها اُوی دا بُول، ها چول دا بُول، ها حاضردن کمک اِثلثا، ها غایب دن کُمَک اِثلَثا، ها یقِینی چاغِر، ها دشِی چاغِر، ها دِیرینی چاغر، ها اُولِینی چاغِر. اُوننگ اُچن بر

مشکل گا دوچار بولن بنده لر، بیک طنگری ننگ عِزَّت بَرب اُوللدن بنده لرندن کُمَک اِثلیان درلر، یا یَدِی وَلِی، غِرق چِهَل تَن، دُورد چهاریار، اُون اکی امام، دیب چاغِریان درلر، یا بَهَاءَالدین بخاری، یا خواجه احمد یَسَوِی، یا غَوث گیلانی، یا امام رَبَّانی، شولر یالی اُولقان اولیاءلردن کُمَک اِثلَیَان درلر، طنگری تبارک و تعالی شُول ثِیلغلِی بنده لرننگ خاطِرنا، بو چاغِرغُوجی لرنگ مُشکِل نِی آسان اَدِب، خَیر مَقصدلرنا یَتِریان در، بو اولیاءلرنگ اُولی لِگی بِلن دِیرِی لِگی دَث دَنگ در، هیچ فَرقِی یُوق در. بیک طنگری بولرغا دِیرِی وقت لرندا بهاء بَرشِی یالی، بولرغا اُولِی وقت لرندا خاطرلرنی اِثلَیَان در.

اُوننگ اُچِن حضرت حجة الاسلام امام محمَّد غزالی قدّس سره فرمایش اَدِب در: **مَن يُستَمَدُّ فِي حَيَاتِهِ يُستَمَدُّ بَعدَ مَمَاتِهِ.** (لمعات١/٦٣٣). یعنی هیثی بِر آدم دِیرِی وقتندا شُوندن کُمَک اِثلَنیان بُولثا، اُولَندَن ثونگرادا شُوندن کُمَک اثلنر.

حدیث شریف دا گَلِب در: **إذا تَحَيَّرتُم فِي الأُمُورِ فَاستَعِينُوا مِن اَهْلِ القُبُورِ.** (روح البیان ٥/١٧٨). یعنی ثِذلر بر ناچا ایش لرنگذدا مُشکِل گا دُشِب سرگردان بُولثنگذ، هیچ بر گدرگا اُوغِر طبمثنگذ، اُولِب گِدَن اُولقان اولیاءلرنگذدن کُمَک اثلانگ شولرنگ خاطرنا الله تعالی ایش لرنگذی آنگثاد ادر.

بیک عارفمذ حضرت مخدوم قلی فراغی دا، هتَّا حالندا، دردنا دَرمَان اِثلاب، خُداینگ دوست لرنی چاغِرب شو غُوشغی لرنی آیدِب در:

اُون اِکی اِمام بیری بیرندن سَروَر یَدِی ولی یاران بُولِب مدد بَر

مَشهَد، غـرا بابا، یا شیث پیغمبر حَسَن حُسَین شاه مردان شفا بر

نـوح پیغمبر نظر اَیلا بِر نفس عُمرم نی بیهـودا گچـردم عَبَث

زکریا پیغمبر، یا حضر الیاس غَوث غیاث موسی عمران شفا بر

ابراهیمنگ جانندن آیرِلدِی تابی کعبه برن حاجی طفـر ثَوابی

چوپان آتا، عالِم بابا، یا خالدنبی گُوذلِی آتا، حُبِّی سُلطان شفا بر

اِنها شولر یالی گچَن اولقان مقام لی آدم لرنگ، مجتهدلرنگ، عارف لرنگ تاریخ لرنی آخترثنگ شولرنگ بارثِی اُوذندن اوذولقی گچَن اولیاءلرغا ثِغِنب، شولردن کُمَک اِثلاب گچب درلر.

امَّا وهَّابی لرنگ یانندا شُول اولیاءلردن کُمَک اِثلان لرنگ بارثی مُشرک در، آیا عِقل لر، وجدان لر، قَبول ادَرمی، شُول سَروَرلرگا مُشرک دیمک لگی، شولردا دِین یُوق دِیمک لگی؟ شولر هیچ زادی بِلَنَاق دیمک لگی؟ اُوننگ اُچن بو وهَّابی توپرلری حق دینی یِقمق اُچِن، و مسلمان لرنگ آرثِنَا فتنه اُوقلاب، اولری بیر بیرلرنا دُشمَان اَدمَک اُچِن، کافرلرنگ یثان گُروه لری در، خبردار بولنگ اُولرنگ غذن گُرب لرنا غچامانگ و غورن دُوذق لرنا

دُشَامانگ، شو زمان دا مسلمان لرنگ اولقان مصیبتی در، اُولرنگ کج یُول لرنا رواج برمک اُچن مِلیَارد مِلیارد سرمایه لر صرف ادلیان در.

غَوِی ننگ حقی اُچِن دیمک

بیک طنگری ننگ بارا گتِرَن بنده لرندا، اُوذ اَیَثنِی طِنیب، بنده لک بُورجنی بتِرب، پرهیزکار بُولن بنده لر بَتر کان در، و شول پرهیزکار بنده لرنگ مقام مرتبه ثی بیک طنگری ننگ یاننداِ بتَر اولقان در. اوننگ اُچِن حضرت رسول اکرم ﷺ اُوذِننگ گُهَربار گپ لری بلن آچقلاب بو مطلب نی ثویب آیدیار: **تَوَسَّلُوْا بِجَاهِی فَاِنَّ جَاهِی عِنْدَ اللّٰهِ عَظِيمٌ**. (نور الایضاح/۱۰۹ - حاشیة الطحطاوی/۱۰). یعنی ثِذ طنگری تبارک و تعالی غا دِلَگِنگذ بُولثا، مننگ مقام و مَرتَبام نی آراثِلب دِلانگ، بَث مننگ درجه و مَقامِم بیک طنگری ننگ یانندا، بَتَر اولقان در. کافرلر محمّدعليه‌السلام‌نی تحقیر اَدِب، الله تعالی دن دِلَدِی لر و آیدِّی لر: اگر محمَّدنگ یُولِی و گترَن قرآنی، ثِننگ اُوذ یاننگدَن گلَن لگی حَق بُولثا، بَث ثن بِذِنگ اُتِمذگا داش یغدِر، و بِذِی اُولقان عذاب لر بِلَن هُورلا دیدی لر. شُوندا طنگری تبارک و تعالی شو آیۀ شریفه نی نَازِل اَدِّی: **وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ**. (الانفال/۳۳). یعنی طنگری تبارک و تعالی اُول کافرلرغا عذاب بریان بُولمدی، ثَن اولرنگ آراثندا بُولن یغدینگ دا.

اِنها شو آیت دن بلّی بولدی طنگری تبارک و تعالی پیغمبرعلیه‌السلام‌نگ خاطری اُچن، کافرلری دا، شو دنیاننگ عذابندن نجات بَریانمش، اُوذ ثُویَن بنده ثننگ حُرمتی اُچن کافرلرغا حَمَایَت اَدیَان خُدَای، اُوذننگ مسلمان بنده ثِنَا کُمَک بَرمَجَکْمِی؟ و شولردن حمایت ادمجکمی؟.

حدیث شریف دا گلب در: **لَولاَ شَبَابٌ خُشَّعٌ وَ بَهَائِمُ رُتَّعُ، وَ شُيُوخٌ رُكَّعٌ، وَ اَطفَالٌ رُضَّعٌ لَصُبَّ عَلَيكُمُ العَذَابُ صَبّاً.** (رد المحتار۱/۷۹۲). یعنی بیک طنگری ننگ عظمتندن غُورقغُوجی یِگت لر بُولمثدی، و دُذلردا اُوتلیغُوجی حیوان لر بُولمثدِی، و بیل لری اِکِی بُکِدِب اَبلَنَن غَرِّی لر بُولمثدِی، و ثلّنچق لرداقی ثُید اَمگُوجی چاغالر بُولمثدِی، ثذلرنگ اُثتِنگذدَن، عذاب لر غُیلمق غُیلردِی.

انها شو حدیث شریف دن بلّی بُولدِی، طنگری تبارک و تعالی اُوذ یردن مَخلُوق لرننگ بر ناچثننگ خاطری اُچِن کُوب بلالری اول بر مخلوق لرندن دفع اَدیَان لِگی. بث دُعَادا شُول ثِیلغلِی بنده لرنگ آدلرِنی تُوتِب، شولری واسطه قَرار بَرِب، شولرنگ حقی اُچِن مننگ حاجتم بِتِر دیمَک لِک، تَوَسُّل ننگ حقیقی اَدَبِی در، گچن سَلف لرمذنگ دا غُوین داب لری در.

اَمَّا کَج فکرلی وهَّابی لر، پیغمبرنگ حقی اُچِن، یا وَلِی ننگ حَقِی اُچِن، یا بَیتُ الله ننگ حقی اُچِن، یا مَشعَرالحرام ننگ حقی اُچِن، دیمک لگی دوغری بِلمَیَارلر، هیچ بِر مخلوق ننگ خدای تعالی دا حقی یُوق در دِیَّارلر.

اولرنگ بو عقیده لری آیت لرنگ و حدیث لرنگ تَرثِی در. طنگری تبارک و تعالی اُوذ مقدس کتابندا آچقلاب آیدیار: **وَ كَانَ حَقًّا عَلَيۡنَا نَصۡرُ الۡمُؤۡمِنِينَ**.(الروم/۴۷). یعنی بذنگ بُوینمذدا بُولن بُورچ در، مسلمان بنده لرم گا کُمَک بَرمَک لِگمِذ.

اِنها طنگری تبارک و تعالی ننگ اُوذ فَضل و کَرَمِی بِلَن، مسلمان بنده لرنی ذِی حَق اَدِب ثِیلیشِی. و حضرت علی کَرم اللهُ وجهه ننگ اَجَثی فاطمه بِنت اَسَد اُولن وقتندا پیغمبر عليه السلام قبرنا گِیرِب شو دِلَگ لری اَدِّی: **اَللّٰهُمَّ بِحَقِّي وَحَقِّ الاَنبِيَآءِ مِن قَبلِي اِغْفِر لِاُمِّي بَعدَ اُمِّي**. (الموسوعة اليوسفية/۱۱۱). یعنی اَی مننگ بیک طنگریم، مننگ اُوذ حَقِم اُچِن، و مندن اُوذُولقِی گچَن پیغمبرلرنگ حَقِی اُچِن، اُوذ اَنَم دَن ثونگرا، منگا اَنَا بولب خدمت اَدَن اِکِلَنجی اَنَم ننگ گُنَاثِنِی گچ، و شُونگا مَغفِرَت اَد.

و شو اُوغِردا گلَن بشغادا آیت و حدیث لر کُوب در؛ اُوننگ اُچن وهَّابِی لرنگ آیدیَان گپ لری و گِدَن یُول لری باطِل و بی اَسَاس در، هیچوقت اولرنگ گپ لرنا باوَر اَدمانگ، و آلدنمانگ.

احتیاط الظهر

بدعت یُولِن تُوتن وهابی لر المدام اِیش لری مسلمان لرغا غَرشِی چِقمق در، فُرصَت طبثلر، دُوغری یُول ننگ تَرثِنَا تُوررلر، همیشه خَلق لرغا عَیب

ادرلر، دِنگا اوذلرنا مسلمان دِیرلر، حقیقی مسلمان لری مُشرِک حساب اَدَرلر. اولرنگ اولقان آونِیان زادلری، جمعه اُوقِلیان یرلردا، آدم لرنگ احتیاط ظهر نمازلرنی اُوقیمق لری در. اِحتِیاط فَرضی و اِحتِیَاط سُنَّتی اُوقِیمق لِق دُوغری دال دِیَّارلر، اولرنگ بو عقیده لری عامۀ فقهاءلرغا و صحیح حدیث لرغا تَرث در.

سَروَر کائنات، و اَشرَف مَخلُوقَات، حضرت رسول اکرمﷺ اُوذِننگ صحیح حدیثندا فرمایش ادب در: **دَعْ مَا یَرِیْبُکَ اِلَی مَا لاَ یَرِیبُکَ.** (الجامع الصغیر۲/۲۳). یعنی ثَن شَک گا دُشَن زَادِنگ دن آیرِل، شَک بُولمدِق زَادغا گل. بَث بِذ مسلمان حنفی لرنگ عَمَلی شو صحیح حدیث غا مُطَابِق در.

جمعه اُوقِلمق اُچِن کُوب شرایط لر بار در، شُول شرط لرنگ بیری جمعه اُوقِلیان یر مصر بُولملی. مصر بُولمق دا مجتهدلرمذنگ اختلاف نظرلری بار در. بعضی لری مصر بولجق بولثا، شُول شهردا قاضِی و مُفتِی بُولملی و شریعتنگ بارچا حکم لری یُوردِلملی، و حَدلر بالفعل کامل قائم اَدِلمَلِی، و بعضی مجتهدلر اِقامة الحُدُود بالفعل یُوردِلْمگِی شرط دال بَلکا بالقوّه اِمکانات بولثا کافِی در دیَّارلر. و اوَّلقی شَرط نی اعتبار ادمَک بلن هیچ یَرگا جمعه دُشمَیَار. امَّا اکلنجی شرط گا گورا کُوب شهرلرگا دُشیَار.

امَّا بعضی مجتهدلر، هیثِی بر مَحَل ننگ مسجدلرننگ اولقانی، شوننگ اهل لرنی ثِغدِرمثا شونگا مصر دیدی لر. اونگا گورا بِذ حنفی لرنگ کتاب

لرندا **وَ عَلَیهِ فَتْوی اَکثَرُ الفُقَهَاء** (عمدة الرعایة/۲۴۰)، دیب یذلدِی. یعنی کُوب فقیه لرنگ فَتوی ثی شو آخرقی روایت گا در. اوننگ اُچِن کُوب اُوبالردا جمعه اُوقِیمق لِق فرض بُولیان در. و بر ناچا مجتهدلر جمعه ننگ بر محل دا، ها شَهر بولثن، ها اوبا بُولثن، تَعَدُّد بُولمثِذلغنی شَرط اَدِّی لر، اگر تَعَدُّد بولثا دِنگا اوَّلقی اداَء اَدِلَن جمعه بولر اوندن ثونگرقی جمعه بولمذ، بلکا نفل بولر دیدی لر. شو اختلاف لردن چِقمق اُچِن اِحتیاطاً، جمعه ننگ فرضی اُوقِلندن ثونگرا اُویلاننگ فَرضِنِی اُوقلیار، حتّی حَرَمین شَرِیفَین دا بارچا شرایط لر طفلیان در دیب حساب اَدِلثادا، تعدُّددن خالی بُولملی دیَّان شرطی طفلمیار، حَرَمَین ننگ بارچا مسجدلرندا جمعه اُوقِلیار.

اوننگ اُچِن جمعه ننگ بارچا شرائط لرننگ بارثنی نظرغا آلثنگ، جمعه ننگ دُشیَان لِگِندا شک واقِع بولیار، پیغمبرعَلیهِ السَّلام ننگ شک دَن آیرِل، شَک بُولمدق زَادغا گَل دِیَّان حَدِیثِنَا گُورَا عَمَل اَدمَک اُچِن، هم جمعه نی اوقلیار، و هَم دا اُویلانی اُوقلیار. بعضی مجتهدلرنگ نظرنا گورا جمعه لازِم بُولدی دیب جمعه اُوقلیار. و بعضی مجتهدلرنگ نظرنا گورا جمعه لازم بولمانی اویلا لازم بولدی دیب اویلا اوقلیار. اگر دِنگا جمعه اُوقیب دا اُویلا اُوقِلمثا، حقیقتا بُوینِمِذدا بُولن بُورچ، شو جمعه بولب شوننگ بلن ثولدِمِقَا، یا بُوینِمِذدا بُولن بُورچ اُویلا بُولب، بُوینِمِذ دا غالدِمِقَا دیگن شک واقع بُولیار.

اگر دِنگا اُویلا اُوقِیب دا جمعه اُوقِلمثا، حقیقتا بذنگ بُوینِمِذغا فرض بُولن شو اُویلا بُولب، شوننگ بلن بذنگ بُوینِمِذدن فرض ثولدِمِقَا، یا بُوینِمِذغا

جمعه فرض بولِب اُول بُوینِمِذدا غالدِمقَا، دیگَن شک گلیار، شُول شَک دن چِقمق اُچِن هَم جمعه و هَم دا اُویلا اُوقلیار. شو اِکِی بُیرِق ننگ هیثِی بیری بُوینگا بُورچ بُولن دا بُولثا، ثَن حقیقتا بُورجنگَنی اَدَا ادِّنگ، پیغمبرعلیه‌السلام‌نگ شَک و شُبهه دن چِقِنگ دیَّان بُیرِقنا بُوین غُویدِنگ.

اِحتِیَاطُ الظُّهر اُوقِیمق لغنگ مَثَلی بِعَینِی اُچ آدم ننگ مَثَلِی در، اُچ آدم بُولِب بِر پادشاه ننگ حضورنا گِدمَکچِی بُولیارلر، و بُولر پادشاه غا ناما سوغات اَدثَک یغشِی بُولرقا دیب دورن یغدی لرندا بر مَحْرَمِ رازی گَلِب، پادشاه عسل دَن خوشی گلیار دیب آیدیار، شوننگ بلن بو اُچ ننگ بیری سوغات اُچِن عَسَل آلیار، ثونگرا بشغا بِر مَحْرَمِی گَلِب، پادشاه خَاوِیَاردن بَتَر خوشی گلیان در دیب آیدیار، شُوننگ جهتلی اُول بیری دا، سوغات اُچِن خاویار آلیار، و اُول بیری دا، سوغات اُچِن هَم عَسَل و هَم دا خَاویار آلیار، عَسَل سوغات آلِب بریَاِننگ فکرنا گلیار، اگر پادشاه ننگ ثُویَّانِی خاویار بولثا مننگ حرمتم بُولجق دال دیب غیغی اَدیَار، خاویار سوغات آلب بریاننگ فکرنا گلیار اگر پادشاه ننگ ثویّانی عسل بولثا مننگ حرمتم بولجق دال دیب غیغی ادیار، اُول عَسَل و خَاوِیَار اِکِثِنی دا آلب بریاننگ فکرنا غیغی گلمانی بیخیال بُولب بریَار، عسلی ثُویثادا حرمتم بار، خَاوِیَاری ثویثادا حُرمتم بار دیب غَیغِی ثِذ بریَار. بعینی شولرنگقی یالی، بیک طنگریمذ بِذلردن جمعه نی اِثلَیَان بُولثا جمعه ثنی اُوقیارث، اگر بِذلَردَن اُویلاَنِی اِثلَیَان بُولثا، اُویلاثنی اُوقیارث.

بَث وهّابی لرنگ احتیاط ظهر اوقیملی دال دیَّان گپ لری عَقلی و نقلی دلیل لرنگ تَرثِی در، و بارچا فقهاءلر و مصنِّف لر اُوذلرننگ یذن کتاب لرندا احتیاط ظهرنی اوقیمق لغی هوکمان بِلْدِی لر.

اوننگ اُچِن حنفی لرنگ بیک فقیه ثی حضرت علامه علی القاری اُوذِننگ «مختصرالوقایه» گا یذن شَرحندا شو هیل لی آیدب در: **یَنبَغِی اَن یُصَلِّیَ بَعدَ الْجُمُعَةِ اَربَعَ رَکَعاتٍ اِحتِیَاطاً وَ لَو بِالْحَرَمَینِ الشَّرِیفَینِ.** (شرح النقایه۱/۲۳۵). یعنی جمعه نمازنگ اِکی رکعت فرضنی اوقاندن ثونگرا، احتیاط جهتلی شُول گُن ننگ دورد رکعت فرضنی اُوقِیمق لِق لازِم دِر، گرچا شُول آدم مکّه و مدینه دا مُقِیم بولثادا. شو عبارت داکی **یَنبَغِی** کَلمَه نی، عُلَمَاءلر **یَجِبُ** معناثندا دیب آیدِّی لر.

و احتیاط ظهر اوقیملی دیَّان کتاب لر بَتَر کان در، «رَدُّ المحتار علی الدُّرُّ المختار»ننگ برلنجی دفترننگ باش یُذ قرق اکلنجی(۵۴۲) صفحه ثندا ، و «جامع الرموز»ننگ برلنجی دفترننگ اکی یُذ آلتمش بیرلنجی(۲۶۱) صفحه ثندا، و «حلیة الناجی علی الحلبی»ننگ اکی یُذ آلتمش دوردلنجی(۲۶۴) صفحه ثندا، و «فتح باب العنایة»ننگ برلنجی دفترننگ اکی یُذ تُوغثن باشلنجی(۲۹۵) صفحه ثندا، و «مجموعة الفتاوی»ننگ برلنجی دفترننگ یُذ

قرق ثگّذلنجی(۱۴۸) صفحه ثندا، و «عمدة الرعاية»ننگ برلنجی دفترننگ اکی یُذ قرق اُچلنجی(۲۴۳) صفحه ثندا، و «الفقه علی المذاهب الاربعة»ننگ برلنجی دفترننگ اُچ یُذ یدمش باشلنجی(۳۷۵) صفحه ثندا، و «مرقاة المفاتیح»ننگ اکلنجی دفترننگ(۲۳۸) صفحه ثندا، و «جواهر الفتاوی»ننگ برلنجی دفترننگ یُذ قرق اکلنجی(۱۴۲) صفحه ثندا، و «شرح النقایه»ننگ برلنجی دفترننگ اکی یُذ اُتذ باشلنجی(۲۳۵) صفحه ثندا، و «حاشیة علی کتاب تحفة المحتاج»ننگ اکلنجی دفترننگ دورد یُذ یگرم ثگّذلنجی(۴۲۸) صفحه ثندا، و «هامش اِعانَة الطالبین»ننگ اکلنجی دفترننگ اللی ثگّذلنجی(۵۸) صفحه ثندا، و «ایقاظ الحواس»ننگ یُذ اُتذ باشلنجی(۱۳۵) صفحه ثندا، و بولردن بشغادا یُذلرچا کتاب لردا یذلن در، اُوذِندا اِیمان بولن آدم لر اُچِن شو آیدلن کتاب لر کافِی وَ وَافِی در.

زِیَارَةُ القُبور

بِدعت لاینا بطن وهَّابی لر، مسلمان لرنگ قبرلرغا زیارت اَدمَک لگنی دوغری بِلمَیَارلر، قبرلر دنگا تُومِّق غوم لر در، شُوندن بشغا زاد دال در، هیچ بِر قبردن انسان غا پیدا یُوق دِر دیَّارلر. اُوذلرنا زیارت اَدِلیان قَبرلری بُت لرنگ

اُورِننِدا گُوریَارلر، و اُولرغا زیارت اَدیَان مسلمان لری قبر پرست دیب تُهمَتِ شِرک وِریارلر. اُول وهّابی لرنگ یول لری آیت و حدیث لرنگ خلافی در، و شریعت دستورلرننگ دا ترثی در.

طنگری تبارک و تعالی اُوذ مُقَدَّس کلامندا فرمایش ادبدر: **وَ لاَ تَقُوْلُوا لِمَن یُقتَلُ فِی سَبِیلِ اللهِ اَموَاتٌ بَل اَحیَآءٌ وَ لکِن لاَ تَشعُرُونَ.** (البقره/۱۵۴). یعنی ثِذلر بیک طنگری ننگ یُولِندا اُولدِرلَن مسلمان لری، اُولِی لر در دِیمانگ، بَلکا اُولر دِیرِی لر در، و لیکن ثِذ اُولرنگ دِیری لِک لرنی بلمَیانگِذ.

اِنها شو آیه شریفه دَن بلّی بُولدی، بیک طنگری ننگ یُولِندا جان نی فدا اَدَن مسلمان لر، اُولِی دال لِگی بَلکا اولرنگ دیری لگی، خُدای تعالی نی طنیب محمّدعَلَیهِ‌السَّلام‌غا اِیمان گترِب گچن مسلمان لرنگ بارثِی دِیرِی در، شولرنگ بارثندا حیات بَرزَخِی بار در.

اُوننگ اُچِن حضرت رسول اکرم ﷺ اُوذِننگ گُهَربار گپ لری بلن آچِقلاب آیدِب در: **مَا مِن اَحَدٍ یَمُرُّ بِقَبرِ اَخِیهِ کَانَ یَعْرِفُهُ فِی الدُّنیا فَیُسَلِّمُ عَلَیهِ اِلاَّ عَرِفَهُ وَ رَدَّ علیه السَّلامَ.** (الموسوعة الیوسفیة۱/۳۱۶). یعنی هیچ بِر آدم، دُنیادا اُوذننگ طنِیَّان مسلمان دوغن ننگ قبرنا برِب، زیارت اَدِب شونگا سلام بَریان بُولمذ، مگر شُول قبرداکی مسلمان شُول زیارت اَدگُوجی نی طنیب و شوننگ سلامنی آلِب، وَ عَلَیکُمُ السلام دیب آیدر.

اُونگ اُچن پیغمبرعلیه‌السلام شو خبیث لرنگ دُورَجَگِندَن آگاه بُولِب اُوذ اُمَّت لرنا طبشرغی بَرِب آیدِب در: **زُوْرُوْا الْقُبُوْرَ وَ لاَ تَقُوْلُوا هُجْراً.** (الجامع الصغیر۲/۴۵). یعنی ثِذ مسلمان لرنگ قبرلرنی زیارت اَدِنگ، و اُول قبرلری تحقیر اَدِب اُونگا فاحِشَه گَب آیدمانگ.

و ینا حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اُوذننگ صحیح حدیثندا زیارت القبورننگ پیداثنی دُشنِک بَرِب آیدِب در: **زُوْرُوا الْقُبُوْرَ فَاِنَّهَا تُذَكِّرُكُم الآخِرَةَ.** (الجامع الصغیر۲/۴۵). یعنی ثِذلر مسلمان لرنگ قبرلرنی زیارت اَدِنگ، بَث شُول قبرلری زیارت اَدمَک لِک ثِذلرگا، آخرت گُن نی یادِنگِذغا دُشِرَر.

و اُولی لرگا زیارت اَدمَک لگنگ پیداثی حَقدا شو حدیث شریف روایت بُولِب در: **مَنْ مَرَّ عَلَى الْمَقَابِرِ فَقَرَأَ فِيهَا اِحْدٰى عَشَرَةَ مَرَّةً قُل هُوَ اللهُ اَحَدٌ ثُمَّ وَهَبَ اَجرَهُ الاَموَاتَ اُعْطِيَ مِنَ الاَجرِ بِعَدَدِ الاَموَاتِ.** (کنز العمال۱۵/ ۶۵۵).

یعنی هیثِی بِر آدم قبرستان غا برِب، شُوندا اُون بیر مرتبه قُل هُوَ الله اَحَد سوره ثنی اُوقِیثا، اوندن ثونگرا شُوننگ ثوابنی اُولِی لرگا بغشلثا، شُول آدم ننگ اُوذنا اُولِی لرنگ ثَانِی یالی ثواب بَرلَر.

مسلمان لرنگ قبرلرنی زیارت ادمک دا کُوب پیدا بُولنثنگ، بِذِنگ حَنفِی فُقَهاءلرمذ اُوذلرننگ فتاوی لرندا، و فقه کتاب لردا شو هیل لی یذدِی لر: **زِيَارَةُ القُبُورِ مُستَحَبَّةٌ لِلرِّجَالِ وَكَذَا لِلنِّسَاءِ عَلَى الاَصَحِّ.** (جامع الرموز۱/۲۸۹).

یعنی مسلمان لرنگ قبرلرنی زیارت اَدمَک لِک، اَرککَ آدم لر اُچِن مستحب در، قَبرلری زیارت اَدمَک لِک ارککَ آدم لرغا مُستَحب بُولشِی یالی خاتون لر اُچِن دا مستحب در، اِنگکی دُوغری قَول غا گُورا. بِر ناچا روایت لردا خاتون لرنگ زیارت ادمک لری اَربَد دیب آیدلب در، اُولر اُوذ یقین لرننگ قَبرلرنا برن لرندا، آغلاب دَاد و فریاد اَدِب، بی صَبر و بی طاقت بُولِب، زیارت ننگ اَدَب لرنا رعایت اَدمَیان لِگی جهتلی در، یادا زیارت القبورغا رخصت برلمذندن اونچا گلن بولمغی جهتندن در، زیارت ننگ اَدَب لرنا رعایت اَدِلمثا، اَرککَ لر اُچِن دا دوغری دال در.

حنفی مَذهَبِندا، خاتون لرنگ قبرلرغا زیارت اَدمَک لری مستحب دیَّان کتاب لر و فتاوی لر: «حاشیة الطحطاوی/۳۴۱» و «در المنتقی/۱۸۷» و «رد المحتار۱/۶۰۴» و «البحرالرائق۲/۲۱۰» و «نور الایضاح/۱۳۱» و «مراقی الفلاح/۲۴۰» و «جامع الرموز۱/۲۸۹» و «فتاوی وَاحدی/۲۶۵» و «بَدرعینی ننگ بُخارِی غا یذن شرحی» و بُولردن بشغادا کتاب لر کُوب در.

چون حضرت فاطمه ﵂ هَر جمعه دا، حضرت حَمزه ﵁ ننگ زیارتی اُچِن اُحَدغا گدَرمش، و حضرت اُمُّ المؤمنین اَنمِذ، عائشه ﵂، اُوذِننگ اَرککَ دُوغَنِی عبدالرحمن بن ابوبکر رضیَ الله عنهما ننگ زیارتی اُچن مکَّه گا گِدَرمِش، اوننگ اُچن زیارت ارککَ آدم لرغا مستحب بُولشِی یالی خاتون لر اُچِن دا مستحب در.

و حضرت رسول اکرمﷺ ننگ شو حدیث شریفنداکی خطاب ننگ عُمومِیَّتی بار در: **نَهَيْتُكُم عَن زِيَارَةِ القُبُورِ فَزُوْرُوهَا**. (الموسوعة الیوسفیة۱/۳۱۵). یعنی ای اُمَّت لرم مَن ثِذلری بر ناچا وقت قبرلرغا زیارت اَدمَک دن غَیطردِم، بَث اِندِی ثذلرگا رُخصَت اَدیَارِن، اِندِی ثِذلَر قبرلرغا زیارت اَدِنگ.

اِنها پیغمبرعليه السلام ننگ شو بُیرِغی زنان و مَردَان اُمَّت لرننگ بارثنا شامل در، دِنگا ارکک لرگا اِختصاصی یُوق در.

و ینا اَنَمِذ حضرت عائشه رضي الله عنها پیغمبرعليه السلامدن ثُوراب در، مَن قبرستان غا برم دا ناما آیدِین دیب؟ شوندا پیغمبرعليه السلام شو حدیث شریف نی فرمایش اَدِب در: **قُوْلِى اَلسَّلامُ عَلَى اَهلِ الدِّيَارِ مِنَ المُؤمِنِيْنَ وَ المُسلِمِينَ، وَ يَرحَمُ اللهُ المُستَقدِمِينَ مِنكُم وَ مِنَّا وَ المُستأخِرِينَ، وَاِنَّا اِن شَاء اللهُ تَعالى بِكُم لَلاَحِقُونَ**. (الموسوعة الیوسفیة۱/۳۲۱). یعنی سلام بُولثِن گورستان دا دُینَان اِیمَان لی مُسلمان لرغا، و طنگری تبارک و تعالی رَحم اَیلَثِن ثِذلردن وَ بِذلردن اَوِرْتِلان لرگا، و ثُونگرقی لرغا، و بِذلَردا اگر بیک طنگری اِثلَثا هُوکمان ثذلرگا تِرکَلَرث.

انها شو حدیث شریف دَن بلّی بُولدِی خاتون لرنگ دا زیارت اَدمَک لرننگ مَشرُوع لِغی. حاصل کلام مسلمان لرنگ قبرلرنی زیارت اَدمَک لک

شریعت اسلام دا مُستَحب آیلندرلن حکم در، دلیلی صحیح حدیث لر بلن اِجمَاع در.

حضرت امام احمدبن حنبل رَحِمَهُ الله دن قبرلرغا برب زیارت ادمک لک افضل می؟ یا ترک اَدمَک افضل می؟ دیب ثُورلن دا، **زِيَارَتُها اَفضَلُ** (الموسوعة الیوسفیة۳۱۸/۱) دیب جواب بَرِب در. یعنی قبرلرغا زیارت اَدمک لک بَتَر غَوِی دیب آیدب در.

و ینا حدیث شریف دا گلِب در: **عِنْدَ ذِكرِ الصَّالِحِينَ تَنْزِلُ الرَّحمَةُ**. (تذکرة الاولیاء/۵). یعنی غَوِی آدم لرنگ گُرِّنگ نی ادمک دا، طنگری تبارک و تعالی ننگ رحمتی یغر، بَث شولرنگ گُرِّنگ لرنی اَدمَک دا، الله تعالی ننگ رحمتی یغیَان بُولثا، اُولرنگ دُنیادن گُوتَرلِب اُوذ بیک پروردگارلرنا غَرشِی یُذلَنب، بارثننگ مبارک گُورَه لری اُیشَن مکان لرندا، رَحمَت الهی ننگ، مدام یغِب دُورجَغنادا گُمان بولرمی؟.

اوننگ اُچن سنه هجری قمری ننگ بِر منگ اِکِی یُذ، ثگثن یَدلِنجی (۱۲۸۷) یلندا دنیادن غیدن امام سید محمَّد بهاءالدین الرُّوَّاس آیدِب در: **بُويِعْتُ عَلَى زِيَارَةِ القُبُورِ وَالدُّعَاءِ لِاَمْوَاتِ المُسلِمِينَ، وَالدُّعَاءِ عِندَ مَقَابِرِهِم، فَاِنَّ الدُّعَاءَ عِندَ مَقَابِرِ المُسلِمِينَ مُستَجَابٌ لِاَنَّهَا مَحَلُّ الرَّحَمَاتِ.** (الموسوعة الیوسفیة۳۱۹/۱). یعنی منگا عَهد و پیمان بَرِلدی، قبرلرغا زیارت ادمک

لگا، و مسلمان لرنگ اُولَن لرنا دُعاء اَدمَک لگا، و شولرنگ قبرلرنا برِب دُعَاء اَدمَک لگا، بَث دُوغِرثی، مسلمان لرنگ قبرلرننگ یاننداا برِب اَدلَن دُعَاء، طنگری تبارک و تعالی ننگ درگاهندا مَقبُول بولن دُعَاء در.

و حضرت رسول اکرم ﷺ اُوذِننگ گُهَربار ثوذلری بِلَن ثویب آیدِب در:

مَن زَارَ قَبْرِی وَجَبَتْ لَهُ شَفَاعَتِی. (الموسوعة الیوسفیة١/٣٢٩). یعنی هیثِی بِر اُمَّتِم، گَلِب مننگ قَبرِم غا زیارت اَدثا، مننگ شُونگا شفاعت اَدمَک لِگِم هُوکمان در.

و حضرت رسول اکرم ﷺ ینا بر حدیثندا شو هیل لی عبارت لر بلن گبلاَب در: **مَنْ زَارَنِی بَعْدَ مَمَاتِی فَکَأَنَّمَا زَارَنِی فِی حَیَاتِی.** (الموسوعة الیوسفیة١/٣٣٠). یعنی مننگ اُمّتم دن هیثِی بر آدم، مَن اُولَم دن ثونگرا گَلِب، مننگ قَبرِم غا زیارت اَدثَا، بَث شُول آدم گُویا مَنِی دیری وقتم دا زیارت اَدَن یالی در.

اِنها شو آیدلن دلیل لردن بلِّی بُولدِی، وهّابی لرنگ زیارة القبور حق دا آیدیان گب لرننگ باطِل لغی، و قبرلرغا زیارت اَدمَک دا هیچ بر پیدا یُوق در، قبر دیَّان لری دِنگا اُیشِب دُورن تُومِّق غُوم لر در دیب، تحقیرآمیز ثُوذلری، شرع شریف ننگ تَرثِی در.

طنگری تبارک و تعالی اولرنگ فَهم لرنی کُند اَدِب، و قَلب لرنی کُور اَدَنثنگ، اولر غُشلِق ننگ گُنِی یالی یغتِی یُول دن آذشِب، بِدعَت قرنگقی لِغنا

گِیردی لر، اولرغا شیطان لرننگ دنگا بَرَن معلومات لری شو در: اُولِی دِیَّان لری نابُود بُولِب آردن آیرلن زاد در، اُولردا هیچ بِر دُیغِی یُوق در، اُولر ثِذِنگ برنگِذی دا بِلمَذ، و ثِذِنگ گَب لرنگذی اَشِدمَذ، بَث اُولِی لردن پیدا گورجك بولب قبرلرغا آیلنِب یُورمَگ خرافات در دیارلر.

اِنها بِدعَت یُول غا دُشِب وهّابی بُولن بَدبخت لرنگ اِیده لری. نَعُوذُ بِاللهِ مِن ذلِكَ. اُولر الله تعالی ننگ کلامی قرآن بلن دا محکوم در، و پیغمبرعَلَیهِ السَّلَام ننگ ثُوذِی حدیث بِلَن دا محکوم در، و بارچا مجتهدلرنگ اِجمَاعِی بلن دا محکوم در.

اُولِی ننگ اَشِدیان لِگی

بِدعت بَحرِنا غَرق بُولن وهّابی لر آیدیارلر: اُولِب دُنیادَن چِقَن آدم لردا هیچ بِر دُیغِی بُولمذ، و اولر هیچ بِر زادی بِلمَذ، و اولر جان ثِذ جَمَاد بُولن جَسَدلر در دیَّارلر.

اُولرنگ بو عقیده لری شریعت ننگ تَرثی در. طنگری تبارك و تعالی اُوذ مقدس کلامی قرآن مجیددا فرمایش ادیار: **يُثَبِّتُ اللهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنيا وَفِي الآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللهُ الظَّالِمِينَ**. (ابراهیم/۲۷).

یعنی طنگری تبارك و تعالی ایمانلی آدم لری، ثابت و پُوغتا گَب لری بِلَن بَرقَرَار اَدَر و غَایِمْلَشْدِرر، دُنیادا و هَم آخِرَت دا، اَمَّا الله ثِنِی طنِیمیان ظالم

لری، طنگری تبارک و تعالی آذشدِرر، و اُولرِی اِکِی جهان گُمراثی اَدِب اَلمِدَام سَرگردان آیلندِرر.

طنگری تبارک و تعالی ننگ اَلقَولُ الثَّابِتُ دیَّانی کلمۀ شهادت دِر، کلمه شهادت اَلمِدام مُؤمِن لرنگ دِلِندا جاری دِر، مُؤمن لر دِیرِی وَقتندا دا کلمه شهادت نی آیدرلر و اُولندن ثونگرا دا کلمه شهادت نی آیدرلر، یعنی قبرلرندا.

حضرت العلامه ابی البرکات النسفی المفسر المشهور اُوذِننگ «مدارک التنزیل» آدلِی تفسیرندا شو آیت ننگ بیانندا آیدب در: **اَلْجُمهُورُ عَلَى اَنَّ المُرَادَ بِهِ فِي القَبرِ بِتَلْقِينَ الجَوَابِ وَتَمكِينَ الصَّوَابِ.** (مدارک التنزیل۳/۷۷).

یعنی کُوب مُفسِّرلرنگ قَول ثابِت دن اراده اَدَن معناثی، قبردا مُنکر و نَکِیرننگ سؤال لرننگ دُوغری جوابی دِر. مُنکِر و نَکِیرننگ ثُورغ لری شو: ۱ـ ثَیننگ رَبِّنگ کِم؟ ۲ ـ و دِیننگ ناما؟ ۳ ـ و پیغمبرنگ کِم؟ شو ثُورغ لرنگ دُوغرِی جوابی: ۱ـ مننگ رَبِّم اللهُ تبارک و تعالی، ۲ ـ مننگ دینِم اِسلام، ۳ـ مننگ پیغمبرم مُحَمَّد عَلَیْهِ السَّلَام.

اِنها ایمانلی آدم لر، مُنکَر و نَکیرنگ هیبتِندن بثِلمَانِی بَرجَک جَوابِی شُو، دُوغرِی جواب دا شُو، قَول ثابت دا شُو. اَمَّا طنگرثِنِی طنیمیان بَدبَخت لر، مُنکر و نَکِیرنگ هیبت لرندن دِل لری تُوتِلب لال بُولرلر، اُولرنگ ثُورغ لرنا

دُوغرِی جواب طَبمذلر. اُوننگ اُچِن اُول ظالِم لر مُنکر و نکیرنگ غَضَب لرنا دوش بُولِب، شِکَنجه ثِنِی اِیَرلَر، و عذابنی چِکَرلَر.

و حضرت رسول اکرم ﷺ ننگ بَراء بن عازِب دیگَن صحابی ثی شو حدیث شریف نی روایت ادب در: **سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: اِنَّ المُسلِمَ اِذَا سُئِلَ فِی القَبرِ يَشهَدُ اَن لاَ الهَ الاَّ اللّٰهُ وَ اَنَّ مُحَمَّداً رَسُولُ اللهِ فذلِکَ قَولُهُ يُثَبِّتُ اللهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالقَولِ الثَّابِتِ فی الْحَيَاةِ الدُّنيَا وَ فی الآخِرَةِ، قالَ نزلت فی عَذَابِ القَبرِ.** (تفسیرخازن۳/۷۷).

یعنی مَن حضرت رسول اکرم ﷺ دن اَشِدِّم اُول آیدیاردی: دُوغِرثی مسلمان آدم قبردا اُوذِندن ثُورغ اَدِلَن دا، هیچ مَعبُود بحق یُوق در بر الله تعالی دن غیری، دنگا بر الله تعالی بار در، و حضرت محمّد علیه‌السلام دا شُول بیک طنگری ننگ اِیبَرَن پیغمبری در دیب شاهدلق بَرَر. شو هیل لی شاهدلِق بَرمَک لِک، بیک طنگری ننگ «ایمانلی آدم لری، ثابت و پُوغتا گَب لر بلَن غَایِمْلشدِررث، دنیادا و هم آخرت دا» دیَّان گَپِی شو در، و شو آیت دا قبر عذاب حقندا اِینَن در، دیدی.

اِنها الله تعالی ننگ شو آیه ثِندن، و پیغمبرعلیه‌السلام ننگ شو حَدِیثِندن آلملِی نتیجه شو بُولدِی، اُولِب قبرغا گِیرَن آدم لر اُچِن دا اَنواع دُیغِی لر بار در، شُول دُیغِی لر بلن راحَت لِقدن هُوذِیرلَنرلر و عذاب دن دا اَنتِیرلَر.

حاصل کلام انسان اُچن دُورد هیل لِی دُیغِی لر بار در. شُول دُیغِی لرغا عَرَب دِلِندا حَیات دیَّارلر، ترکمان دِلِندا دِیرِلک دیَّارلر. شُول دُیغِی لرنگ بِرنجثی: انسان اناثننگ غَرِنِن دا بُولن یغدی دا، جَسَدِنَا جان گِیرِب، ذِی رُوح بُولِب دُورمق لِغی در. شُول دیرلگا حَیَات رَحمِیَّه دِیَّارلر.

اِکِنجِثِی: اناثندن دُوغِب تا اُولیَانچا یاشمق لِغی در، شُول یاشیش غا حَیَات دُنیَوِیَّه دیَّارلر.

اُچِنجثی: اُولَندن ثونگرا تا قیامت غاچَنلِی گُذَرَان گچِرمَک لِگی در، شُول گُذَرَاننگ وَقتنا، حَیَات بَرزَخِیَّه دِیَّارلر.

دُوردِنجثی: قِیَامَت قایم بُولندن ثُونگرقی یاشمق لغی در، شُول یاشیش غا حَیَات اَبَدِیَّه دِیَّارلر.

شو دورد حَیَات ننگ اَوَّلقثِندن اِکِلَنجِی گُیچلی در، اِکِلَنجِی دن اُچِلَنجِی گُیچلی در، اُچِلَنجِی دن دُوردِلنجی گُیچلی در. مَقصد کلام حَیَات دُنیَوِی دن حَیَات بَرزَخِی گُیچلی در.

حضرت رسول اکرمﷺ اُوذننگ گُهربار گَب لری بلن بو حق دا ثُویب آیدیار: **اَلنَّاسُ نِيَامٌ فَإِذَا مَاتُوْا اِنتَبَهُوا.** (کشف الظنون۲/۱۰۴۳). یعنی آدم لرنگ بارثی اُوقِدا درلر، بَث اولر اُولثالر شُوندا اُوینرلر. انساننگ دُنیاداکی دِیرلک لری، بَرزَخِی دِیرلک لرنا نِسبَتاً گویا اُوقِی وقت لرنداکی دِیرلک لری یالی در، اُویا وقتنداقی دیرلک لرنا نسبتاً. دُنیَوِی دیرلک لری، بَرزَخِی دِیرلک لرنگ مُقابلندا بَتَر ضعیف در.

طنگری تبارک و تعالی، تَلَکا آدم لرنگ، اُولَندَن ثونگرا، اُولر اُوذ اَدَن اِیش لرنا پشیمان بُولِب، آیدن گب لرنی اُوذ مُقَدَّس کلامِندا خَبَر بردی، و غَوِی آچِقلاب دُشِندِردی: **حَتَّى إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحاً فِيمَا تَرَكْتُ كَلاَّ إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا.** (المؤمنون/۹۹).

یعنی هر وقت دا اُول تلکا آدم لرنگ بیرنا آجل گَلِب اُولثا، و اُوذِنا بَرِلجک عذاب لری گُوذی بلن گورثا، شوندا آیدر: اَی مننگ بیک پروردگارم، مَنِی اِیذم غا غَیطر، مَن اَدَن اربد اِیش لرمنگ مُقابلندا غوِی ایش ادر یالی، طنگری تبارک و تعالی آیدیار: اُوننگ اُول گب لری پیدا ثِذ گب در، هرگیذ اُونی اِیذنا غَیطرلمذ.

اِنها شو دلیل لردن بلِّی بولدی وهَّابی لرنگ عقیده لرننگ باطِل لغی، و شریعتِ اسلام غا تَرث لگی، و اُولرنگ اُولِی لر نَابُود بولب آردن گِدَن اِنسَان لر دِر، و اُولردا هیچ بِر دُیغِی بُولمذ، و اُولر هیچ بِر گَپی اَشِدمذ دیَّان گب لری بکُلِّی بی اساس لغی، اُوننگ اُچن اُولرنگ سُوءِ تبلیغ لرنا آلدنمانگ، اُولِی لردن ثِذگا پیدا یُوقدر، اُولِی هیچ زادی بِلیان دال در، اُولر چُیرِیب غُوم بُولن تُوفرق لر در، اولردا هیچ بر دُیغِی بُولمذ دیَّان گب لرندن فریب اِیمانگ، اُولِی لرنگ دُیغِی لری، دیری لرنگ دُیغی لرندن گُیچلی در، اُولی لر اُچِن دُیغِی بارلغنا، و اُولِی لر خلق لرنگ گب لرنی اَشِدیان لگنا کُوب دلیل لر بار در.

سمَاعُ المَوتی اَهلُ السُّنَّت والجماعَت ننگ یانندا اَدِلَّهٔ اَربَعَه بلن ثابت در، یعنی آیت بلن، حدیث بلن، اجماع اُمَّت بلن، قیاس مجتهد بلن. اَمَّا اُول وهَّابی لر، ثِذلری اِکِی آیت ننگ ظاهری بلن آلدارلر، بِذ قرآن دن آیدیارث، الله ننگ کلامنی آیدیارث دیرلر، شُوندن خبردار بُولِنگ هیچ آلدنمانگ.

اُول آیت لرنگ برنجثی شو آیه: **فَإِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتَىٰ**. (الروم/۵۲). و

اول آیت لرنگ اکنجثی شو آیه: **وَمَا أَنْتَ بِمُسْمِعٍ مَنْ فِي الْقُبُورِ**. (فاطر/۲۲).

دثلابقی آیت ننگ معناثی: تحقیق ثن، اُولِی لرگا بِر زادنِی اَشِدِّرب بشرمرثِنگ. اکِلنجی آیت ننگ مَعناثِی: ثَن قبردا بُولن آدم لرغا، بِر زادنی اَشِّدِرب بِلیَان دالثِنگ.

اِنها شو آیت لرنگ تَحتُ اللَّفظِی معنالری بِلَن خَلق لری گُمراه اَدیارلر، بو آیت لرنگ دُوغری معنالرنا دُشِنجَک آدم، گرک بُولری بارچا جَنبَه دن بَررَسِی اَدملی، غَوِی تحقیق اَدمَلِی، تفسیرلر گُوذَّمَلِی.

برنجی بِلمَلِی زاد: آیهٔ شریفه لردا گَلَن تُسْمِعُ کلمه ثی، و مُسْمِع کلمه ثی مزید باب دن در، یعنی باب اِفعال دن در، مَصدری اِسمَاع گَلَر. اِسمَاع معناثی اَشِدِّرمک در. اَمَّا سَمَاع دیَّان مَصدَر مُجَرَّددن گلیان در، یعنی کَسرَه فَتحَه باب دن، اُوننگ معناثی اَشِدمَک در.

آیۀ شریفه ننگ مُخاطَب دن اِسماع نِی نَفی اَدمَک لگندن، اُولِی لردَن سَمَاع نِی نَفی ادمک لگی لازِم بُولمیار، چونکی عَدَم اِسماع بِلَن عَدَمِ سَماع ننگ آرثِندا مُلازَمَت یُوقدر.

اُوننگ اُچِن علماءلر آیدِب درلر: **اِنَّ فِي الآيَةِ نَفيَ الإِسمَاعِ وَ لاَ يَلزَمُ مِنهُ نَفيُ السَّماعِ لاَ بِنَفسِهِ وَ لاَ عَلى قَاعِدَةِ المُطَاوَعَةِ.** (البصائر/۱۶). دوغرثی شو آیت دا، دِنگا اِسمَاع نی نَفِی ادمک بار در، شُول اِسمَاع نی نفی ادمک دن، سَمَاع نی نَفی اَدمک لازم بُولیان دال در، نفسِ سَمَاع ننگ اُوذِنِی نَفی ادمک دا یُوق در و مُطَاوَعَت طریقه ثندا نَفی ادمک دا یُوق در.

مُطَاوَعَت دیَّان لری، بِر مُتَعَدِّی فِعل اُوذِننگ مَفعول نا بَرخورد اَدَن دا دُوریان اَثَرِی در. مثلاً: جَمَعْتُهُ فَاجْتَمَعَ یالی، یعنی اُیشردم بَث اُیشدی، اُول طریق دا هَم سَمَاع ننگ نَفِی ثِی ثابت بُولیان دال در.

الحاصل اِسماع معناثی بِر گب آیدِب شوندن جوابنگی آلمق در، جواب بُولمانی بِلَن اَشِدمیار دیب بُولمیار. گُورمیانگمی لال لر اُوذلرنا آیدلن گب لری اشدیارلر، وَلِی جواب برمک لگا قادر بُولمیارلر، بَث لال لردا جواب یُوق، اُونگا گورا، اُولردا اَشِدمَک دا یُوق دیب بلمَرثِنگ، لال لر جواب دن عاجز بُولثالردا، اَشِدمَک دن عاجز دال درلر، گُویا شوننگ یالی، اُولِی لردن جواب بُولمانی بِلَن، اُولرنگ اَشِدمَک لری یُوق دیب بُولمذ.

اِکلنجی بلملی زاد: آیه شریفه داکی اَشِدِّرمک دن مَقصَد، قبول اَدِّرمک در، و شولردن جواب مُوَافق آلمق در، عَرَب لر سَمَاع کلمه ثنی قبولنگ یرندا اِیشلَیَارلر، همچنانیکه حضرت عمر رضی الله عنه ننگ حدیثندا گلشی یالی: **لاَ خَیْرَ فِیکُم مَا لَم تَقُولُوا وَ لاَ خَیرَ لِی مَا لَم اَسْمَع.** (اصول پزدوی ۱۵/ – اصول سرخسی ۱/۲۷۷). ثذلردا خَیر بُولمذ، مادامیکه ثِذلر حق نی آیدمثنگِذ، مَندا دا خَیر بُولمذ مادامیکه مَن حَق نی اَشِدمَثَم، یعنی حَق نی قَبول اَدمَثَم.

اِنها شو حدیث دا حضرت عمر رضی الله عنه سَمَاع نی قبول ننگ یَرندا اِیشلَدِی. بذنگ اُوذ اَنا دِلمِذدا، اَشِدمَک نی، قَبُول اَدمک یَرندا اِیشلَنیار. مَثلاً بر آدم غا کَان تَولاً و نصیحت اَدِلثا، اُودا نصیحتی تُودمثا، تَوَلاًنِی آلمثا شونگا بو آدم هیچکم ننگ گپنی اَشِدنَاق و هیچکم مونگا گپ اَشدِرِب بِلَناق دیب آیدلیار.

بَث آیت داکی اِسماع، قبول اَدِّرمَک دن عبارت در. و آیت داکی مَوتی کلمه، مَیت ننگ جَمعِی در، مَیت ننگ معناثی اُولِی دِیمَک در، اَمَّا بو یردا نادَان کافِردن عبارت در، مَیت دیب اُولِی گا آیدِلشی یالی، نادَان اَحمق غا دا آیدِلیان در.

عرب اَدِیب لرننگ گپ لرندا گَلِب در: **لاَ تَعْجَبَنَّ لِجَهُولٍ مَاسَ فِی حُلَلٍ فَاِنَّهُ مَیّتٌ وَ ثَوبُهُ کَفَن.** (شیخ زاده علی البیضاوی ۴/۱۰۴). یعنی ثَن

آودن لباس لر گیِب غابریان نادان غا گَنگ غَالما، دُوغِرثی اُول اُولِی در، اُوننگ اَگنِنداکی لباسی هَم کفنی در.

بَث نادان لرغا مَوتی دِیلیان بُولثا، کافِرلر آنگربش نادان لر در. اُونگا گورا الله تعالی ننگ ثَن اُولِی لرگا اَشِدِّرب بِلمَرثنگ دیَّانِی، ثَن کافرلرغا گپِنگ نی قَبُول اَدِّرب بِلمَرثِنگ دیدگی در.

شو آیت ننگ اِیذنداکی آیت، مننگ شو آیدیان گب لرمِی بَتَر آچقلیان در: اِنْ تُسْمِعُ اِلاَّ مَن یُؤْمِنُ بِآیَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ. (الروم/٥٣). یعنی ثَن گپِنگ نی هیچکم گا اَشِدِّرب بشرمرثِنگ مَگر بِذنگ آیت لرمِذغا ایمان گتِرَن آدم غا اَشِدِّرَرثنگ. بَث ثننگ گپنگ نی اَشِدجك لر دنگا مُسلمان لر در، کافرلر ثننگ گپنگی اَشِدمَذلر.

انها شو آیت دن بلّی بُولدی، اَشِدمَك و اَشِدِّرمَك دن مُراد، قبول اَدمَك، و قبول اَدِّرمَك لگی، غُلق ننگ اَشِدمَك لگی دال دگی. اگر غُلق ننگ اَشِدمَك لگی مُراد بُولثدی، الله تعالی ننگ دنگا مسلمان لر اَشِدَرلر، کافرلر اَشِدمَذلر دیَّان گپِی لغو بُولردی، چونکی کافرلرنگ دا غُلق لری اَشِدیارلر. اُولر کافر بولمق لری بِلَن دا، غُلق لری کَرِی دال در، غُلق لری آچِق در.

اُچِلَنجِی بِلمَلِی زاد: طنگری تبارك و تعالی پیغمبرعَلَیهِ السَّلام بلَن بَرخورد اَدیَان دِیرِی کافرلری، اُولِب گِدَن کافرلرغا مَنگذَدِّی، پیغمبرعَلَیهِ السَّلام‌نگ نصیحت لرندن پیدا آلمثِذلِغِندا، و پیغمبرعَلَیهِ السَّلام‌نگ دَعوَتِی بلن هَدَایَت غا دُشمَثِذلِگِندا.

چونکی آیت ننگ ابتداثی بلدریار: **اِنَّ اللّٰهَ يُسْمِعُ مَن يَشَآءُ وَ مَا اَنتَ بِمُسْمِعٍ مَّن فِي الْقُبُورِ** (فاطر/۲۲).

یعنی تحقیق طنگری تبارک و تعالی اُوذ هالان آدمثنی، ثننگ دعوتنگا اِجَابَت اَدِّرَر، اَمَّا یُرک لرنا کُفر پَچَاتِی بِثِلِب، ایمان دن محروم اَدِلب، قبرلرغا گُومِلَن کافرلری، دَعوَتِنگا اِجَابَت آدِّرب بِلمَرِثنگ. یعنی شُول اُولَن کافرلردن دَعوَتنگا اجابت ادمک دن اُمِیدنگ اُذِلشِی یالی، بو کافرلردندا اُمِیدنگ اُذِلثِن. ثَن بولری یُول غا ثِلب بِلمَرِثنگ، ثَن دنگا تبلیغنگ اَدِب گچ.

شو مَفهُوم، ایذنداقی آیت دن دا بَلِّی بُولیَار: **اِن اَنْتَ اِلاَّ نَذِيرٌ** (فاطر/۲۳). یعنی ثَن هیچ زاد دالثنگ مگر اُولری غُورقِذغُوجی پیغمبر ثنگ. اُولرنگ هدایتنی خَلق اَدمک لگا ثننگ یغدِینگ یُوقدِر.

بَث آیت لرنگ مَفهومی شَیلا بُولثا، بو آیت لردن، اُولِی لر دِیرِی لرنگ گَب لرنی اَشِدیَان دال در دِیب دُشِنمَک لِک یلنگِش در. اُولِی لر، دیری لرنگ ثَث لرنی، سَمَاعِ بَرزَخِی بِلَن اَشِدیان لِک لری، اَهلُ السُّنَّه وَالجماعه عالِم لرننگ یَان لرندا، اَدِلَّهٔ اَربَعَه بِلَن ثابت در.

سِماع گا دلالت ادیان آیت لر

اُولِی لرنگ دُیغِی لرنی ثابت ادیَان آیت لر کُوب در؛ طنگری تبارک و تعالی اُوذ کلام قدیمندا خبر بَرِب آیدِب در: **فَاَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَاَصْبَحُوا فِي**

دَارِهِم جَاثِمِينَ فَتَوَلَّى عَنهُم وَ قَالَ يَا قَومِ لَقَدْ اَبلَغتُكُم رِسَالَةَ رَبِّي وَ نَصَحْتُ لَكُم وَلكِن لاَّ تُحِبُّونَ النَّاصِحِينَ. (الاعراف/۷۸-۷۹).

یعنی بَث ثَمُود قَوم نی، یردن غَتِی زَلزَلَه بُولِب، و آسمان دن غَتِی ثَث گَلِب هَلاك اَدِّی، بَث اُولر اُوذ اُوی لرندا دِیذلرنا چوکِب، اُولِب غَالدِی لر، حضرت صالحعَلَیهِالسَّلَامُ اُولردن یُذ اَوردِی، و اُولرغا آیدِّی: اَی مننگ قَوم لرم مَن ثِذلرگا اُوذ پَروردگارم ننگ حُکمنِی یَتِشدِردِم، و ثِذلَرگا نصیحت اَدِّم، و لیکن ثِذلر نصیحت قِلغُوجِی لری ثُویمَدِنگِذ.

اِنها شو یردا حضرت صالحعَلَیهِالسَّلَامُ اُولِب جان ثذ غالن جسدلرگا خبر آدِّی، و اُولرغا گُرِّنگ بَردِی، اگر اُولِی لر اَشِدمَیان بُولثدِی، حضرت صالحعَلَیهِالسَّلَامُنگ اولرغا خبر آدمغِی و اولرغا گُرِّنگ بَرمَگی عَبَث بُولردی، بیك طنگری ننگ پیغمبرلرنا عبث ایش ادمك لِك گَلِشمَذ، اولرنگ بارچا اَدَن ایش لری حِکمَت در، و خلق لر اُچِن اولقان عِبرَت در.

و طنگری تبارك و تعالی ینا بِر آیت دا فرمایش اَدیار: **قِيلَ ادخُلِ الجَنَّةَ، قَالَ يَا لَيْتَ قَومِي يَعلَمُونَ بِمَا غَفَرَلِي رَبِّي وَ جَعَلَنِي مِنَ المُكرَمِينَ.** (یس/۲۶-۲۷). یعنی گچن اُمَّت لردا حبیب النجار آدلِی کشینی، کافرلر شهید اَدِب اُولدِرَن وقت لرندا، شونگا ثَن اِندِی جَنَّت گا گیر دیب

آیدلِدِی، شُوندا حبیب النجار کاشکی مننگ قَومِم بِلتَلَردِی بیک طنگری منی یلقاب، و منی ثیلغلی و حرمتلی بنده لردن آیلندرن نی.

و مُعاصِر مُفَسِّرلردن الشیخ العلاّمه محمَّد علی الصابونی شو آیت ننگ تفسیرندا آیدب در: **قَالَ ابنُ عَبَّاسٍ نَصَحَ قَومَهُ فِي حَيَاتِهِ وَ نَصَحَهُم بَعدَ مَمَاتِهِ**. (صفوة التفاسیر۴۹/۱۳). یعنی حضرت ابن عباس رضی الله عنهما آیدِّی: حبیبُ النجّار اُوذ قَومِنَا دیری وقتندا نصیحت اَدِّی، و اُولَندَن ثونگرادا اُوذ قَوم لرنا نصیحت اَدِّی. حضرت ابن عباس رضی الله عنهماننگ شو گپندن بَلِّی بُولدِی، اِنسان اُولمَک لِگی بلن دا اِیذِنداَقِی غالن لرننگ یغدیندن خبردار بُولیَان لِغِی، اگر اُولِی لردا اَشِدمَک لِک بُولمثدِی هیچ بر دُیغِی بُولمذدِی.

و ینا طنگری تبارک و تعالی اُوذ کلام قَدِیمندا فرمایش اَدِب آیدِب در: **وَسئَل مَن اَرسَلنَا مِن قَبلِكَ مِن رُّسُلِنا اَجَعَلْنَا مِن دُّونِ الرَّحمنِ الِهَةً يُّعبَدُونَ**. (الزخرف/۴۵). یعنی ای محمّد ﷺ، ثَن بذنگ، ثَن دن اُوذُولقِی اِیبَرن پیغمبرلرمذدن ثُورا، هَی بِذ رَحمن آدلِی بیک طنگری دن بشغا اُوذِنا عبادت اَدلِیَان آلِهَة لر آیلندِردِقمِی؟ بِذ بیک طنگری دن غَیرِی غا عبادت اَدلِثِن دیب هیچ بر پیغمبر اِیبَرَن دالدرث.

انها طنگری تبارک و تعالی ننگ نچا منگ یل اُوذندن اُوذلقی گچن پیغمبرلردن ثُورا دِیمک لگی دلالت ادیار، اُولر هوکمان پیغمبر ﷺ ننگ

گپنِی اَشِدیان لگنا. اگر اَشِدمیان بُولثدِی، الله تعالی ننگ، ثَن اولردن ثُورا دِیمَک لگی عَبَث بولردی. نَعُوذُ بالله، عَبَث گبلَمَک لِک الله تعالی غا یرشمذ.

و ینا طنگری تبارک و تعالی اُوذِننگ مُقَدَّس کتابندا شو هیل لی فرمایش ادِب آیدِب در: **اَلنَّارُ يُعرَضُونَ عَلَيهَا غُدُوّاً وَعَشِيّاً**. (غافر/۴۶). یعنی اَرتِیردا و آغشم دا، اُول تَلَکا گچن آدم لرغا تَمُوغ اُودِنِی گُورکَذلر.

علاّمه مُحمَّد علی صابونی شو آیت ننگ تفسیرندا آیدِب در: **قال المفسرون: المراد بالنّار هُنا نَارُ القَبرِ و عذابُهُم فی القبور**. (صفوة التفاسیر۸۲/۱۴). یعنی قرآن کریم نی تفسیر ادیان بیک عالم لر آیدِب درلر: شو آیت داقی اُوددن مُراد، قبرداقی اُود در، و اولرنگ قبردا اُودغا ینِب عذاب چکمَک لری در.

حضرت العلامه بدرالدین ابومحمّد العینی رحمه الله آیدب در: **قال ابوالطیب: اتفق المسلمون علی انّه لاَ غُدُوَّ وَ لاَ عَشِیَّ فی الآخرة و انّما هو فی الدنیا فهم مُعرَضُونَ بعد مماتهم علی النَّار**. (عمدة القاری۲۰۹/۸). یعنی ابوالطیب آیدّی: مسلمان لرنگ بارثی بِرلَشدِی لر، آخرت گُنِن دا ارتیر و آغشم یُوق لغنا و دوغرثی ارتیر و آغشم دِنگا دنیادا در، بَث شول تَلکا آدم لرغا، اُولَن لرندن ثونگرا، شو دُنیادا اَرتِیر آغشم دَوزَخ اُودِی بلن عذاب برلیان در.

طنگری تبارک و تعالی ینا بِر آیت دا فرمایش ادب آیدیار: **وَ لاَ تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللهِ اَموَاتاً بَل اَحيَآءٌ عِندَ رَبِّهِم يُرزَقُونَ فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللهُ مِن فَضلِهِ وَ يَستَبشِرُونَ بِالَّذِينَ لَم يَلحَقُوا بِهِم مِن خَلفِهِم اَلاَّ خَوفٌ عَلَيهِم وَ لاَ هُم يَحزَنُونَ.** (آل عمران/۱۶۹-۱۷۰). یعنی ثِذلر بیک طنگری ننگ یُولندا اُولدِرلَن کشی لری، اُولِی لر حساب ادمانگ، بلکا اُولر اُوذ بیک پروردگارلرننگ یانندا دِیری درلر، و شولرغا جَنَّت ننگ میوه لرندن رزق برلیان در، و شولر بیک طنگری ننگ فضل و کَرَمندن جُوشِب بَرَن زادلرنا بَگَنج دا بُولن یغدی لرندا، و شولر اُوذلرننگ، اِیذلرندا غالن دوغن لرننگ یغدی لرنادا یتک بُولِب بَگَنرلر، اولر اُچِن هیچ زاددن غُورقی یوق لِغنا، و شولر هیچ بر زاد اُچِن غَیغِی و غَم چکمیان لگنا.

انها شو آیه شریفه دن بلّی بولدی. بیک طنگری ننگ دوست لری، اُولَندَن ثونگرادا، اِیذِندا غالَن لرنگ یغدی لرنی دُیب دُوریَان لغی.

حضرت العارف الشیخ اَحمَد الصاوی، شو آیت ننگ تفسیرندا آیدِب در: **هذه الحياةُ ليست كحياة الدنيا بل هي اَعلي و اَجَلُّ منها لانهم يسرحون حيث شاءت اَروَاحُهُم.** (حاشية الصاوي ۱/۱۹۰). یعنی شو عالَم برزخ داکی دیری لِک، دنیاداکی دیری لِک یالی دال در، بلکا شو بَرزَخِی دیری لِک، دنیاداکی

دِیری لک دن بَتَر یُوقری در و بَتَر اولقان در. دُوغرثی عالَم بَرزَخ داکی دِیرِی کشی لر اُوذ رُوح لرننگ هالان یَرلَرنا گِدب سَیر اَدیَان دِرلَر.

انها شو آیدلن گب لرندن بلّی بولدی، بَرزَخ دُیغثِی دُنیا دُیغِثندن گُیچلی دِگِی. اُونگا گورا اُولِی لرنگ اَشِدمَک لگی دا، دنیاداکی آدم لرنگ اَشِدمک لگندن گُیچلی راک در. بَث وهّابی لرنگ اُولِی زاد اشِدمَذ دیَّان گب لری غَلَط و باطِل گب در، اولرنگ مقصدلری دنگا خلق لری اولیاءلرنگ زیارتندن غیطرمق در، و مسلمان لری خدای تعالی ننگ دوست لرندن دش اَدمَک در، بِدعت اولرنگ یانلرندا سُنَّت در، و سُنَّت اولرنگ یان لرندا خرافات در، اسلامی درغدمق اُچِن کافرلرنگ طبدِرن توپرلری در، خبردار بُولنگ اُولرنگ مکرلرنا آلدنِب آذشامانگ.

سماع گا دلالت ادیان حدیث لر

اُولن آدم لر، دیری آدم لرنگ، ثَث لرنی اشدیان لگنا دلالت ادیان حدیث لر کان در. برنجثی ابوطلحه دن روایت بولن شو صحیح حدیث در: **عَن ابِی طلحة** رضي الله عنه: **اَنَّ نَبِیَّ اللّٰهِ** ﷺ **اَمَرَ یَومَ بَدرٍ بِاَربَعَةٍ وَعِشرِینَ رَجُلاً مِن صَنَادِیدِ قُرَیشٍ فَقُذِفُوا فِی طَوِیٍّ مِن اَطوَاءِ بَدرٍ خَبِیثٍ مُخبَّثٍ وَ کَانَ اِذا ظَهَرَ علی قَومٍ اَقَام بِالعَرصَةِ ثَلاَثَ لَیَالٍ فَلَمَّا کانَ بِبَدرٍ اَلیَومَ**

الثَّالِثَ اَمَرَ بِرَاحِلَتِهِ فَشُدَّ عَلَيها رَحلُهَا ثُمَّ مَشَى وَ تَبِعَهُ اَصحَابُهُ وَ قَالُوا: مَا يَنطَلِقُ اِلاَّ لِبَعضِ حَاجَتِهِ حَتَّى قَامَ عَلَى شَفَةِ الرَّكِيِّ فَجَعَلَ يُنَادِيهِم بِاَسمَائِهِم وَ اَسمَاءِ آبَائِهِم يَا فُلاَنُ ابنَ فُلاَنٍ يَا فُلاَنُ ابنَ فُلاَنٍ اَيَسُرُّكُم اَنَّكُم اَطَعتُمُ اللهَ وَ رَسُولَهُ فَاِنَّا قَد وَجَدنا مَا وَعَدَنا رَبُّنَا حَقّاً، فَهَل وَجَدتُم مَا وَعَدَ رَبُّكُم حَقّاً؟ فَقَالَ عُمَرُ: يَا رَسُولَ اللهِ مَا تُكَلِّمُ مِن اَجسَادٍ لاَ اَروَاحَ لَهَا؟ فَقَالَ: وَالَّذِى نَفسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ مَا اَنتُم بِاَسمَعَ لِمَا اَقُولُ مِنهُم. (التاج الجامع للاصول ۴۰۹/۴).

یعنی حضرت ابی طلحه دن روایت اَدِلدِی اُول آیدّی: دوغرثی بیک طنگری ننگ ایلچثی بولن پیغمبرعلیه‌السلام، بدر گُنِن دا، یعنی بدرنگ ورشی تمام بولندا، قریش کافرلرننگ بشدق لرندن یگرم دُورد (۲۴) آدم ننگ مثِلق لرنی گترنگ دیب امر اَدِّی، شول مثِلق لری بدرننگ غُی لرندن بنی النجارننگ داش بِلَن اُورَن بِر تلکا بولغن غُی ثِنا و تلکا آیلندِرغوجی بُولغن غُی غا طشلندِی، و حضرت رسول اکرمﷺ هر وقت بِر ایلات گا اُثَم چِقَندا شُوننگ میدانندا اُچ گیجا غالردی، بدرننگ ورشِندا اُچِلَنجِی گُن بُولن زمانندا، دُیَانِی گترنگ دیب بُیردی، دُیَانِی گترب یُگُنِی اُثتنا یُکلَندِی، اُوندن ثونگرا پیغمبرعلیه‌السلام یُورِیدِی و صحابه لردا اِیذِنا دُشدِی لر، و صحابه لر آیدّی

لر بذنگ گمان لرمذگا گلمَذدی مگر پیغمبرعَلَیهِالسَّلام نگ بِر ناچا ایشی بار در شُوننگ اُچن بریان در دیب گُمَانمذگا گلردی، شیلالِک بلن پیغمبرعَلَیهِالسَّلام یُوریب گِدبِردی، تا شُول مثلِق لر اُوقلنن غُی ننگ کنارنا بریانچا، شُول غُی ننگ کنارنا برن دا دُوردِی، شُوندا شُول قریش کافرلرنگ بشدق لرنی اُوذ آدلری بلن و اولرنگ آتالرننگ آدلری بلن غِیغرماغا دُوردِی، اَی ربیعه اوغلی عتبه، ای ربیعه اوغلی شیبه، ای خَلَف اوغلی اُمَیَّه، ای هشام اوغلی ابوجهل، ای فلانی ننگ اوغلی فلانی، ای فلانی ننگ اوغلی فلانی، آیا ثِذلری خوش اَدیارمی بُونقِی گُن دا، طنگری تبارک و تعالی غا، و طنگری تبارک و تعالی ننگ پیغمبرنا مُطِیع بُولمق لغنگذ؟ دوغرثی بِذلر طنگری تبارک و تعالی ننگ بِذلَرگا وعده بَرَن زادنی حَق طبدق، آیا ثِذلر الله تعالی ننگ ثِذلرگا وعده بَرَن زادنی حَق طَبدِنگذمی؟ شوندا حضرت عمررَضِیَاللهُعَنه آیدِّی: ای الله تعالی ننگ پیغمبری، ثَن، اِچندا جانی یوق جسدلر بلن ناما گُرِّنگ اَدیَانگ؟ دیدی، شوندا حضرت رسول اکرمصَلَّیاللهُعَلَیهِوَسَلَّم آیدِّی: مننگ جانم اُوذِننگ ارکن دا بولن بیک طنگریم بلن آنت اِچِیَارن، شو مننگ آیدیان گَب لرمی، ثِذ اُولردن بَتَر اشِدگوجی راک دالثنگذ، یعنی اُولِی لر ثِذ دیری لردن غَوِی راق اَشِدیان در.

اِنها پیغمبرعَلَیهِالسَّلام نگ حضرت عمررَضِیَاللهُعَنه غا، ثِذ مننگ گَپم نی اُولردن بَتَر اَشِدگوجی راک دالثنگذ دیشندن بلّی بُولدی، اُولِی لرنگ اَشِدگِرلگی، دیری لرنگ اَشِدگرلِگِندن اُوکدا راک لِگی، اوننگ اُچن وهّابی لرنگ فکرلری فاسِد و عَقل لری عَیب لی در، هیچ دوغری زادغا دُشِنمَذلر. اگر اُولرنگ

دُشِم لری بار بولثا، حضرت الامام شیخ المحدثین ابو عبدالله محمّد بن اسماعیل البخاری، اُولی لر دیری لردن بَتَر اَشِدگوجی راک دیَّان حدیثی نی کُوب یَردا گترب در. کتاب الجنائزننگ ثَگَثَن آلتِلنجِی باب ننگ اِکِلنجی حدیثندا گِترب در. و کتاب المغازی ننگ ثکّذلنجی باب ننگ اُون دُوقِّذلنجی و یگرم لنجی حدیثندا گترب در.

و شیخ العلاّمه بدرالدین ابی محمّد محمود بن احمد العینی شو حدیث شریف ننگ شرحندا آیدب در: **قوله و لكن لا يجيبون ای لا يقدرون على الجواب فعلم ان فی القبر حياةً فيصلح العذاب فيه**. (عمدة القاری۴/۲۰۱).

یعنی پیغمبرعَلَیْهِ السَّلَامُ ننگ لیکن اولر جواب بَرمیارلر دیَّان گپی، اولر جواب بَرمَک لگا قدرت لری یَدمَیار دیدگی در. بَث شو گب دن بلِّی بُولدی، دُوغِرثی قبردا بِر دیری لِک بار، بَث شُول دیری لک اولرنگ قبردا عذاب چَکمَک لرنا یریَار.

و ینا اُولِی لرنگ اَشِدگرلگی دیری لردن گُیچلی راک دیَّان حدیث نی حضرت امام ابی عبدالرحمن احمد بن شعیب النسائی اُوذننگ «سنن النسائی» آدلی کتاب ننگ اِکی مِنگ یدمِش یَدِلنجی (۲۰۷۷) حدیثندا گترب در.

و ینا حضرت الامام احمد بن علی الموصلیرَحِمَهُ اللهُ شول حدیث نی اُوذِننگ «مسند ابی یعلی» آدلی کتاب ننگ اُچ مِنگ یَدی یُذ تُوغثن آلتلنجی (۳۷۹۶) حدیثندا گترب در.

و ینا حضرت الامام احمد بن محمّد بن حنبل شول حدیث نی انس دن روایت ادب اوذننگ «مُسنَد» آدلی کتاب ننگ اون بیر منگ دُوقِّذ یُذ اللی دوقِّذلنجی (۱۱۹۵۹) حدیثندا گترب در. و ینا اُون اکی منگ ثگِّذ یُذ ثگذلنجی (۱۲۸۰۸) حدیثندا دا گترب در. و ینا اون اُچ منگ اکی یُذ یگرم دوقّذلنجی (۱۳۲۲۹) حدیثندا دا گترب در. و ینا اون اُچ منگ یدی یُذ ثگّذلنجی(۱۳۷۰۸) حدیثندا دا گترب در. و حضرت ابی طلحه دن شول حدیث نی روایت اَدِب، اون آلتی منگ اُچ یُذ ثگِّذلنجی (۱۶۳۰۸) حدیثندا دا گترب در.

و ینا حضرت شیخ الاسلام ذکریا الانصاری رحمه الله شول حدیث نی ابن شهاب دن روایت ادب اوذننگ «تحفة الباری» آدلی کتاب ننگ دُورد منگ یگرم آلتلنجی (۴۰۲۶) حدیثندا گترب در.

و ینا حضرت الحافظ جلال الدین السیوطی اُوذِننگ «الجامع الصغیر» آدلِی کتاب ننگ اُچ منگ ثگثن دُوقِّذلنجی(۳۰۸۹) حدیثنی حضرت انس رضی الله عنه دن روایت ادب شو هیل لی آیدب در: **اَلاَنبِیآءُ اَحیَاءٌ فِی قُبُورِهِم یُصَلُّونَ.** (الجامع الصغیر۱/۲۱۲). یعنی حضرات پیغمبرلر (علیهم السلام) اُوذ قبرلرندا دیری درلر، و نماز اُوقِیَّان درلر. بَث جانلی بُولِب دا نماز اوقیان لردا اَشِدمَک بُولمجق می؟.

شو حدیث شریف نی علامه الشیخ عبدالرؤف المناوی اُوذِننگ «کُنُوز الحقائق فی حدیث خیر الخلائق» آدلِی کتاب ننگ اللی بیرلنجی (۵۱) صفحه ثندا دا یذِب در، و بشغادا کُوب کتاب لردا یذِلب در.

و محدث عبدالرزاق اُوذِننگ «مُصَنَّف» آدلِی کتاب ننگ آلتی منگ یَدِی یُذ یگرم دُوردلنجی (۶۷۲۴) حدیثندا، شو حدیث شریف نی گترب در:

اِنَّ ابن عمر رضي الله عنه كان اذا قدم من سفر اتى القبر النبى ﷺ فقال: السلام عليكَ يا رسولَ اللهِ، السلام عليك يا ابابكر، السلام عليك يا ابتاه. (مصنف عبدالرزاق۳/۵۷۶). یعنی دوغرثی حضرت ابن عمر رضي الله عنه مسافرت دن گلَن دا، دَثلاب پیغمبر علیه السلام ننگ زیارتنا گلردی، بَث شوندا آیدردِی: سلام ثنگا بُولثن ای بیک طنگری ننگ پیغمبری، سلام ثنگا بُولثن ای ابوبکر صدیق، سلام ثنگا بُولثن ای مننگ آتام.

اِنها شو حدیث شریف دن بلی بولدی اُولِی لر اشِدیان لگی، اگر اشدمیان بولثا صحابه لر بو هِیلّی تکلّف گا غالمذدی لر.

و ینا حضرت امام احمد بن حنبل رحمه الله اُوذ «مُسند»ندا و حضرت امام هیثمی اوذ «مجمع الزوائد»ندا، و حاکم اُوذ «مُستدرک»ندا شو حدیث شریف نی روایت ادب گترب درلر: **انّ ام المؤمنين سيدتنا عائشة رضي الله عنها قالت:**

كُنتُ ادخل بيتى الّذى فيه رسول الله ﷺ واضع ثيابى و اقول انما هو زوجى و ابى، فلما دفن عمر معهما فَو الله ما دخلتُ اِلاّ و انَّا مشدودة حياءً مِن عُمَرَ. يعنى دوغرثى بارچا مسلمان لرنگ اَناثى، و اُوذ انا بايرمذ، حضرت عائشه ﵂ آيدب در: مَن پيغمبر﵇ ننگ جايلنن اُويى، اُوذ اُيم گا، اَگِن اَشِگمِى غُويب گِيرَردِم و مَن اُوذِم، اُوذِم گا آيدردِم، دُوغرثِى بو اُوى دا، هيچ بِر كَثَكِى يوق، دنگا اُوذ ارِم و آتام بار، بولر اُچِن منگا بُرَنمَك لازم دال دِيَردِم.

بَث حضرت عمر﵁ شولرنگ يانِنا جايلنن دن ثونگرا، بَث مَن بيك طنگرى ننگ آدِى بلن آنت اچيارن هيچ وقت دا شول اُوى گا گِيرمَدِم مگر حضرت عمر﵁ دن اُوطنجما بارچا اگن اَشِگمى گِيب بُرَنب گِيردِم.

اِنها بذنگ مجتهده انامِذ شولرى ديرى يغدى دا گُورب شولرنگ زيارتنا برن دا، اَدَن حركات لرى. اگر شولر ديرى بُولمثدِى و حضرت عايشه شولرنگ حال لرندن بى خبر بُولثدِى بو هيل لى تكلّف گا غالمذدى.

حضرت عائشه ﵂ عادى آدم دال، حضرت رسول اكرم ﷺ ننگ **خُذُوا شَطْرَ دِينِكُم مِنَ الحُمَيراء** (النهايه۱/۴۳۸) ديگن آدمثى در. يعنى ثِذلر اُوذ دِيننگذنگ يارثِنى شُول غذلجا خاتون دن تحويل آلنگ ديب حضرت عائشه ﵂ نى عنوان ادب آيدب در.

و ینا حضرت رسول اکرمﷺ اُوذِننگ صحیح حدیثندا ثویب آیدب در: **تُعْرَضُ عَلَیَّ اَعْمالُکُم فَاِن رَأَیتُ خَیراً حَمِدتُ اللّهَ وَ اِن رَأیتُ شَرّاً اسْتَغفَرتُ لَکُم.** (الجامع الصغیر۱/۲۵۶). یعنی ثِذلرنگ ادیان ایش لرنگذنگ بارثنی منگا گترلب گورکذلیار، بَث من شُول عمل لرنگ اچندا غَوِی عمل نی گُورثم بیک طنگری غا حَمد آیدیارن، و اگر تلکا عمل نی گُورثم، ثذنگ اُچن طنگری تبارک و تعالی دن اوتِنج دِلَیارِن.

بَث شو حدیث، صریح در پیغمبرعلیه‌السلام اُوذ امتی اُچِن عالَم برزخ دا مَغفِرت طلب ادیان لگنا.

و حضرت رسول اکرمﷺ ینا بر صحیح حدیث دا فرمایش ادب آیدب در: **اِذَا وَلِیَ اَحَدُکُم اَخَاهُ فَلیُحَسِّن کَفَنَهُ فَاِنَّهُم یَتَزاوَرُونَ فِی قُبُورِهِم.** (ترمذی۹۹۴ - ابن ماجه۱۴۷). یعنی هر وقت ثذنگ بیرینگذ اُوذ مسلمان دوغن ننگ تکفین و تجهیزننگ مَسئُولِیَّتِنَا اَیا بُولثا، بَث شُول دوغن ننگ کَفَن نی غَوِی اَدثِن، بَث دوغرثی شُول اُولِی لر، اُوذ قبرندا بِیر بیرلرنی زیارت اَدیَان درلر.

و ینا امام طبرانی اُوذ «المعجم الکبیر»ندا، و علی الهندی اوذ «کنزالعُمَّال»ندا، و سیوطی «الحاوی» ثندا، شو حدیث شریف نی یذِب در: **اِنَّ اعمالکم تعرض علی اقاربکم و عشائرکم فی قبورهم فان**

كان خيراً استبشروا به و ان كان غير ذلك قالوا: اللهم اَلهِمهُم اَن يَعمَلُوا بِطَاعَتِکَ. (المعجم الکبیر۱۵۴/۴). یعنی دوغرثی ثذنگ اَدیَان ایش لرنگذ، اُوذ اُولِب گِدَن غرِندش لرنگذگا، و یقین ثِیرغِن لرنگذگا، قبرلرندا گُورکَذلِیان در، بَث اُول گُورَن عَمل لری غَوِی عَمَل بُولثا، شُوننگ بلن اُولر بَگَنرلَر، و اگر اولرنگ گُورَنِی غَوِی ننگ غیری بُولثا، شُوندا آیدرلر: ای بیک طنگریمذ، ثَن شُول غَرِندش لرمِذغا، اُوذ طاعتنگ بلن عَمَل ادمک لِگا اِلهام اَد.

اِنهَا شو حدیث لردن بلّی بولدی، اُولی لر اُوذ اِیذندا غالن غرندش لرننگ یغشِی و یمن ایش لرندن آگاه بُولیان لغی، و دِیری لردن ثَث دا اَشِدیان لگی.

و ینا امام طبرانی و هیثمی اُولِی لر اشدیان لگی حقدا شو حدیث شریف نی اُوذ کتاب لرندا یذب درلر: **اذا مات اَحَدُکُم فسَوَّیتُم علیه الترابَ فَلیَقُم اَحَدُکُم علی رأسٍ ثم لیقُل: یا فلان بن فلانة فانه یسمع و لا یجیب، ای لا یستطیع الجوابَ، ثم لیقل: یا فلان بن فلانة المرة الثانیة فانه یستوی قاعدا، ثُمَّ لیَقُل یا فلان ابن فلانة المرة الثالثة فانه یقول: اَرشِدنَا یَرحَمُکَ اللهُ وَ لکِن لا تشعرون.** (المعجم الکبیر۷۹۷۹ – مجمع الزوائد۴۲۴۸).

یعنی هر وقت ثذنگ بیرینگذ اُولثا بَث ثِذدا شونی قبرغا ثِلب اُثتنا غوم اُوردثنگذ، بَث ثذنگ بیرینگذ تورب، شوننگ بش اُوجِندا دُورثِن، اُوندن ثونگرا شُول اُولی نی اَجَثِننگ آدی بلن چاغرب آیدثِن: ای فلان خاتوننگ اوغلی فلان کَس دیب، بث دوغرثی شول اولی چاقلغی اَشِدر و جواب بَرمذ، یعنی جواب برمك لگا قدرتی چدمذ، اوندن ثونگرا ینا آیدثن: ای فلان خاتوننگ اوغلی فلان کس دیب اِکِلنجی مرتبه دا، بَث شُوندا اُول اُولِی دِکَلِب اُوتِرر، اُوندن ثونگرا اُچِلَنجِی مرتبه دا ینا آیدثن اَی فلان خاتوننگ اوغلی فلان کَس دیب، بَث دوغرثی، شُوندا اُول اُولِی آیدر: ثَن بِذِی ارشاد اَد، بیك طنگری ثنگا رَحم اَیلَثِن دیب، و لیکن ثِذ بِلمَرثنگذ. اِنها شو حدیث شریف دا، اُولی ننگ اَشِدیان لگنی حضرت رسول اکرمﷺ آشکار ادب آیدِّی.

و حضرت الحافظ عبدالرحمن السیوطی آیدِّی: پیغمبرلر (علیهم السلام) اُوذ قبرلرندا، دِیری لِگنا، خبرلر مُتَواتر بُولدِی. و امام سخاوی دا شوننگ اُچِن اِجماع بار در دیب آیدِّی. اُولِی لرنگ اَشِدیان لگنا اَهل السنّت والجماعت ننگ بارثی بِرلشیان در، هیچ بِر کشی ننگ اُونگا اِنکاری یُوق در، سماع الموتی غا منکر بُولن، دنگا بِدعَت بحرنا چُمَن، وهّابی لر در، اِیمان لی و انصاف لی آدم اُچن شو آیدلن دلیل لردن دنگا بِرجَثی کافی در. ایمان و انصاف اُوذِندا بُولمدِق مبتدع لر اُچِن، یَر بلن آسماننگ آرثِنِی دُولدِرِب دلیل گترثنگ دا قبول ادمذ.

حضرت صوفی الله یار ایشان آیدب در:

کِمَا برثا جَهَالَت خمردن جام   بهشت آلدیغا گلثا بثمغی گام.

یعنی بدعت یُولنا دُشَن وهّابی لردا، جهالت مَی یندن مست بولن بدبخت لر در، گُوذلری حقی گُورمَذلر، و غُلق لری دا حقی اَشِدمَذلر، و یُرک لری دا حقی دُشِنِب آنگمذلر. صُمٌّ بُكمٌ عُميٌ فَهُم لاَ يَعقِلُون.

طریقت

توفیق الهی دن دش دُشَن وهَّابی لر، طریقت آدِنی اَشِدَن لرندا اندام لری دُیرلَنیار، طریقت نی بِدعَت و ضلالت حسَاب اَدِب، اهل طریقت لرنگ بارثنی مُشرک لر طَنِیَّارلر، خُدای دن گلَن دِین دنگا شریعت در، شُوندن بشغا بُیرق یُوقدر دِیَّارلر، طنگری تبارک و تعالی اُولرنگ فَهم و اِدراک لرنی بَسته اَدِب، عَقل لرنی کُور اَدنثنگ، پیغمبرعليه‌السلام ننگ شو حدیث شریفنا دُشِنمانی آذشیارلر: **هذَا جِبرِيلُ عليه‌السلام اَتَاكُم يُعَلِّمُكُم دِينَكُم.** (التاج الجامع للاصول ١/٢٥).

یعنی شو گلن جبریل فرشته در، ثذلرگا گلدی، ثذنگ دِیننگذنی، ثذلرگا تعلیم برن یغدین دا. شُوندا حضرت جبریل فرشته ننگ شولرغا بَرَن معلوماتی اُچ قِسمَت دِی. اسلام، ایمان، اِحسان. البَتَّه اسلام و ایمان معناثی بَلِّی، و احسان

ننگ معناثی شو: **اَن تَعْبُدَاللّٰهَ كَاَنَّكَ تَرَاهُ فَاِن لَم تَكُن تَرَاهُ فَاِنَّهُ يَرَاكَ.**

(التاج الجامع للاصول ـــــ ۲۵/۱).

یعنی ثَن طنگری تبارک و تعالی غا بنده لک ادمک لگنگ در، گویا ثَن اُونی گوریان یالی بولب دوران یغدینگدا، بث ثن اُونی گُورمَثنگ دا، دُوغرِثِی اُول ثنی هُوکمان گُوریان در. هر بر عملیات دا خَالِص خدای تعالی نی نظرگا آلب ادمک لگا اِحسان دیَّارلر، ایمان و اسلام ننگ دا کمالی شو احسان بِلَن در، احسانِی بُولمدِق عمل نقصان دا در.

صَدر اسلام دا شو قسمت ننگ آدِی اِحسان دِی، چون اِحسَان دیَّان لری هر بِر عمل دا اَغْیَارِی یُرک دن آیرِب، دنگا بیک طنگری غا بقدِرمق در، شو احسان انسانی غفلت غرنگقی لغندن چِقرب، حُضُور یغتی لغنا ثلیَان در، شو احسان انسانی ذِلَّت پَث لِگِندن غلدِرب، عِزَّت اُولِی لغنا یَتِشدِریان در. انساننگ احسانی اَوج غا یَتَن دا، اوننگ اَدَن خطاءلرنی و گناه لرنی گُوذِننگ اَوندا مُجَسَّم اَدِب، المدام اُونی تَوَّاب آیلندریَان در، و اوننگ یُرگِندَن تلکا غِلِق لری طشلاب، و غَوِی غِلِق لر بلن بَذَاب، اوننگ قَلبنَا صفاء بَریان در، و اُونی المِدام الله غا ذاکِر، نعمت غا شاکر، بلاءغا صابِر اَدِب، ولایت دایره ثنا ثلیَان در، و اوننگ عشق و ذَوقِنی، اللهُ تعالی دن اُوذگا زادلردن کَثِب، دنگا بیک طنگری ننگ عِشقندا، فناء آیلندریان در.

بَث احسان ننگ آخر نتیجه ثی شو دُورد زاد بُولنثنگ، شُول احسان غا ثونگرقی وقت لردا تصوف دیدی لر. تَصَوُّف ننگ «ت» حرفی توبه دن

عبارت در، «ص» حرفی صفاء دن عبارت در، «و» حرفی ولایت دن عبارت در، «ف» حرفی فَنَاءٌ فِی الله دن عبارت در، و شول احسان غا طریقت دیب دا آیدیارلر، چونکی اِیمَان بلن اسلام، اِحسَان بُولمثا کَمَال غا یَدمَیَار، شول اِکثننگ تکامل ننگ یُولی دنگا احسان بُولنثنگ شونگا طریقت دیدی لر، یعنی شُول ایمان بلن اسلامی کامل لَشدِرمق لغنگ یُولی دیدگی در، بَث طریقت و تَصَوُّف و احسان و عِرفان، بارثی بر معنادا در.

حضرت رسول اکرمﷺ اُوذِننگ گُهَربار گَب لری بلن بیان اَدِب آیدِب در: **اَلشَّرِيعَةُ اَقوَالِي، وَالطَّرِيقَةُ اَفعَالِي، وَالحَقِيقَةُ حَالِي، وَالمَعرِفَةُ رَأسُ مَالِي.** (کشف الخفاء۲/۵). یعنی شریعت مننگ آغذِم دن چِقَن ثُوذلَر در، و طریقت مننگ اَدَن ایش لرم در، و حقیقت مننگ حَالِم در، و معرفت مننگ سَرمَایام در.

بَث حضرت رسول اکرمﷺ، خطا گبلمک دن معصوم بُولنثنگ، اُول ناما گَب گَبلَثَا بذنگ اُچِن شریعت در. و طریقت دا مننگ ادن اِیش لرم در دیَّانی، یعنی هر بِر عمل نی ادمک دا، الله تعالی نی گُوریان یالی بُولِب دورن یغدی دا ادمک در، یعنی اِحسَان طبدرمق در. و حقیقت دا مننگ حَالِم در دیَّانِی، بیک طنگری نی یُرک بلن مشاهده اَدمک در. و معرفت دا مننگ سرمایام در دیَّانی، بیک طنگری ننگ مُشَاهَده ثِی، یُرک دن آیرِلمانی باقی غالمق لغی در.

اِنها حضرت رسول اکرم ﷺ ننگ شو مبارک گپ لرندن بلّی بُولدِی، شریعت بِذلرگا بُیرِق بُولشی یالی، طریقت دا بِذلرگا بُیرِق در. حضرت رسول اکرم ﷺ دن تا شو وقت غاچنلی گچَن اُولِی مقام لی آدم لرنگ تاریخ لرنی تَفتِیش ادب گُورثنگ، و شولرنگ بیوگرافی لرنی آغترثنگ بارثی مسلکِ عرفان غا گِیرب، طریقت اِیشلاب، مراحلِ سُلُوک نی طی ادب، مرتبۀ ولایت نی و درجۀ اجتهادنی اَل گا گترب درلر، و کَشف و کرامت اَیَالری بُولب درلر. و شُول بیک عارف لرنگ آیدیان فرمایش لری شو بیت در:

طریقت بی شریعت راست نآید حقیقت بی طریقت کی گشاید

شریعت در نماز و روزه بودن طریقت در جهاد اندر فزودن

حقیقت روی در دِلدَار کردن نظر اندر جمال یار کردن

یعنی شریعت ثِذ طریقت دُوغرِی گلمَذ، و طریقت ثِذدا حقیقت آچِلمذ، شریعت دیَّان لری نماز اُوقِیمق و روزه تُودمق در، طریقت دیَّان لری نفس امَّاره بلن کُوب وِرشمق در، حقیقت دیَّان لری مَعشُوقِنگ بولن بیک طنگرینگا یُذلَنِب، المدام گُوذنگی شُونگا تِکمَک در.

بو اسرارلردن محروم بُولن وهَّابی لر، اُوترِب دا بارچا گچن اولیاءلری و مجتهدلری محکوم اَدِب اُولری مُشرِک بِلیَارلر، نعوذ بالله من ذلک.

اُول وهَّابِی لرنگ یغدی لری علاّمه ابن الوردی ننگ بحر رمل قانونی بلن یذن شو شعرننگ مَفهومی در:

اَیهَا العَائِبُ قَولِی عَابِثاً   اِنَّ طِیْبَ الوَرِدِ مُوذٍ بِالجُعَل.

یعنی اَی مننگ ثُوذِم گا آد دقُّوجِی، اُوذ دُورمِشِی دَرَک ثِذ بولن یغدی دا، دُوغِرثِی، غَوِی گُل ننگ اِیثِی دا، تُوغِثمَان غا یُوقیَان دال در.

بَث وهّابی لردا تُوغِثمان طبیعت لی بُولنثنگ، اُوذلرندن گُل لرنگ اِیثِی یالی خوش یُوقرلی، فَیض و عِرفَان فَوَّاره بُولِب دُورن عُرَفَاءلردا اولرغا یُوقیان دال در. طریقت باراثِندا تفصیلی دلیل لری «مِیزَانُ الاعتدال فِی بَیانِ الحقِّ والضَّلال» آدلِی کتابِم دا یذدِم، گرک بولثا شونی آلِب مطالعه اَدِنگ.

مَولِدُ النَّبِیِّ ﷺ

مولد النّبیﷺ دیَّان لری: پیغمبر علیه السلامنگ دنیا گلمک لگنی یادلاب، شُول نعمت عُظمی غا اُولِی بها بَرِب، شوننگ شکرنی برگزار ادمک اُچن تُوتلیان جشن در.

توفیق الهِی دن دش بُولن وهّابی لر، مسلمان لرنگ شُول تجلیل لرنا بِدعَت دیب آد دقیَارلر، و شول مراسم لری بَتَر یُوقِش گُوریارلر، شُول مراسم لرغا شرکت ادمک لک حرام در دیب تبلیغ اَدیَارلر، امَّا ساز و صُحبَتلی، و جاز و آکاردئون، و تمام لَغوِیَّات و لَهوِیَّات لی و قُمَارلی طوی لرغا برمانگ دیب تبلیغ ادمیارلر، و اُوذلری دا شول طوی لرغا برمق دن چَکلِمَیَارلر، امّا پیغمبر علیه السلامنگ طویی اولرنگ گُوذلرنا اُولقان گناه بُولب گُورنِیار، نعوذ بالله

من ذلک. طنگری تبارک و تعالی اولرنگ قلب لرنی کُور، و فَهم لرنی تُوتق، و شعورلرنی بَتَر آذ یردن بدبخت لری در.

بذنگ ترکمان صحراءمذدا، و ترکمنستان دا مشهور اوقلیان مَولِد شریف، «شَرَفُ الأنَام» آدلِی قصیده لر در، علم لی، و عقل لی، و انصاف لی آدم، دُورِی فکری بلن شول مراسم مولدخوانی نی تحقیق ادثا، هُوکمان شُول مراسم ننگ مَشرُوع و مَسنُون لغنا گُوذ یَترَر، و شُول مراسم ننگ ماهیتی ثَگّذ زَاددن عبارت لغنی بِلَر.

بِرِنجثی قرآن اوقیمق، اِکِنجثی الله تعالی نی ذکر اَدمَک، اُچنجثی پیغمبرعليه السلام غا صَلَوات آیدمق، دُوردِنجثی پیغمبرعليه السلام غا سلام برمک، باشنجثی پیغمبرعليه السلام ننگ گُرّنگ نی اَدمَک، آلتنجثی دُعاء ادمک، یَدِنجِثِی وَعظ برمک، ثَگّذنجثی صدقه و احسان ادمک در. شو ایش لرنگ بارثی نُصُوص لرنگ اِطلاقِنا داخِل در، نُصُوص لرنگ اطلاقنا داخِل بُولن ایش لر، من کلِّ وَجه مَشروع در.

برنجثی ننگ دلیلی، طنگری تبارک و تعالی ننگ **فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ** (المزمل/۲۰) دیگن کلامی در. یعنی ثِذلر قرآن کریم دن، اُوذلرنگذگا مُیَسَّر بولن مِقدارنی اُوقینگ.

اکنجی ننگ دلیلی، طنگری تبارک و تعالی ننگ **اُذکُرُوا اللّهَ ذِکراً کَثِیراً**(الاحزاب/۴۱) دیگن کلامی در. یعنی اَی ایمان لی آدم لر، ثِذلر طنگری تبارک و تعالی نی کُوب ذِکر ادمک لگی ذکر ادنگ.

اُچنجی ننگ دلیلی، طنگری تبارک و تعالی ننگ **صَلُّوا عَلیهِ** (الاحزاب/۵۶) دیگن کلامی در. یعنی ای ایمانلی آدم لر، ثِذلر پیغمبر علیه السلام غا صلوات آیدنگ.

دوردنجی ننگ دلیلی، طنگری تبارک و تعالی ننگ **وَ سَلِّمُوا تَسْلِیماً** (الاحزاب/۵۶) دیگن کلامی در. یعنی اَی ایمان لی آدم لر ثِذلر، پیغمبر علیه السلام غا، سلام برمک لگی سلام برنگ،

باشنجی ننگ دلیلی، طنگری تبارک و تعالی ننگ **قُلْ بِفَضْلِ اللّهِ و بِرَحْمَتِهِ فَبِذلِکَ فَلیَفرحُوْا** (یونس/۵۸) دیگن کلامی در. یعنی ثَن بیک طنگری ننگ فَضلی و رحمتی بُولن محمّد علیه السلام نی آیدغِل، بَث مسلمان لر شول فضل و رحمت بلن بَگَنثِن لر.

و ینا حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ننگ دا **ذِکْرُ الاَنبِیَآءِ مِنَ العِبَادَةِ** (تیسیر الوصول/۲۱۸) دیگن حدیثی در. یعنی پیغمبرلرنگ (علیهم السلام) گُرِّنگ لرنی ادمک لک، بیک طنگری غا عبادت ادمکدن در.

آلتِنجِی ننگ دلیلی، طنگری تبارک و تعالی ننگ **اُدْعُونِی اَسْتَجِبْ لَکُم** (غافر/۶۰) دیگن کلامی در. یعنی ای مننگ بنده لرم، ثِذ من دن دِلاَنگ، مَن ثذنگ دِلاَن زادلرنگذی بَرَرِن.

و ینا حضرت رسول اکرم ﷺ ننگ دا **اَلدُّعَاءُ مِفتَاحُ الرَّحمَةِ** (تیسیر الوصول/۲۱۲) دیگن حدیثی در. یعنی طنگری تبارک و تعالی غا دِلَک ثِلب دُورمق لِق، شوننگ رحمت ننگ آچری در.

یدنجِی ننگ دَلیلی، طنگری تبارک و تعالی ننگ **اُدْعُ اِلی سَبِیلِ رَبِّکَ بِالحِکْمَةِ وَالمَوعِظَةِ الحَسَنَةِ** (النحل/۱۲۵) دیگن کلامی در. یعنی ثَن آدم لری الله تعالی ننگ دِینِنا غرشی چَاغِر، قرآن بلن و غَوِی وعظ ادمک بلن.

و ثَگّذنجِی ننگ دلیلی، طنگری تبارک و تعالی ننگ **وَ یُربِی الصَّدَقَاتِ** (البقره/۲۷۶) دیگن کلامی در. یعنی طنگری تبارک و تعالی صدقه لر ثوابنی کُوفَلْدَر، و اوذندن صدقه چقرلن مال لری دا اُوثدِرَر.

و ینا حضرت رسول اکرمﷺ ننگ دا **تَصَدَّقُوا فَاِنَّ الصَّدَقَةَ فِکَاکُکُم مِنَ النَّارِ** (کنوزالحقائق/۵۷) دیگن حدیثی در. یعنی ثِذلر صدقه بَرِنگ، بث دُوغِرثِی صدقه لرنگذ ثذنگ بُوین لرنگذی اُوددن آزاد اَدَر.

انها شو نَص لرنگ بارثی مُطلَق در، هیچ بیرندا قَید و شرط یوق در، و بهر کَیفِیَّت بلن شو نص لرنگ تحتنه داخل بولیان عمل غا بدعت دیمک لری، بدعت ننگ معناثنی بلمیان لک لرندن علامت در.

هیثِی بر آدم مولد شریف ننگ مشروعِیَّتِنِی تفصیلی دلیل لری بلن بِلمَک لگنی اِثلَثَا، بذنگ «مِیزانُ الاعتدال فی بیان الحقِّ وَالضّلال» آدلِی یذن کتابمذنگ دُوردلنجی دفترننگ مَولِد اُوقِیمق و اُوقِدمق بدعت دال دیگن عنوان نی مطالعه اَدثِن، شُوندا یرالرننگ مَرهَمِی، و دَردلرننگ دَوَاثِی بار در، شُول کتابدا یذلن دلیل لر دَردِنا دواء بُولمجق آدم اُچن هیچ بر دواء طفلمذ، اُول آدم طنگری تبارک و تعالی ننگ توفیقندن غیطرلن کشی در، اونگا هیچ بر علاج یوق در. نعوذ بالله من ذلک الضلالــــ.

تَوهِیْر غَلدِرمق

اِبتداع رنگ لرنا بُویلن وهَّابی لر، ترکمان لرنگ طعام دن ثونگرا تَوهِیر غَلدرمق لرنا آد دقیارلر، و شونگا بدعت دیَّارلر، اولر المدام بِدعَت معناثنا دُشِنمانِی آذشدِی لر، نُصوص لرنگ اِطلاقنا داخل بولن اَمرلرنگ مَشرُوع لغنی بِلمانی گمراه بُولدِی لر.

اُمُّ المُؤمنین بُولن انامذ حضرت عائشه ﷺ دن توهیر غلدِرمق لِغِنگ حقندا شو حدیث شریف روایت بولب در: **اَذِیْبُوا طَعَامَکُم بِذِکْرِ اللهِ وَالصَّلاَةِ.**

(الجامع الصغير١/٥٩). یعنی ثِذ اِیَن طعام لرنگذی، طنگری تبارک و تعالی ننگ ذِکِرنی ادمک بلن، و نماز اوقیمق بلن ثِنگذِرنگ.

شو حدیث شریف نی امام سیوطی اُوذ «جامع الصغیر»ندا گَتِرب در، و امام طبرانی دا اُوذ «مُعجم الاوسَط»ندا گترب در، و امام بَیهَقِی دا اُوذ «شُعَبُ الایمان»ندا گِتِرب در و ابن عدی دا اُوذ «کامل»ندا، و ابن السنی و ابونعیم «طب» دا گترب در، و یعقوب ابن سید علی اُوذ «شرح شرعة الاسلام»ندا گَتِرب در.

بث طعام دن ثونگرا طنگری تبارک و تعالی ننگ ذکرنی اَدمَلی بُولثا، ذِکر عام در، الله الله دیمک دا ذکر در، **لا اله الاّ الله** دیمک دا ذکر در، **سُبحَانَ الله** دیمک دا ذکر در، **اَلحَمدُلله** دیمک دا ذکر در، **الله اکبر** دیمک دا ذکر در، **لاَ حَولَ وَ لاَ قُوَّةَ اِلاَّ بالله**، دیمک دا ذکر در، قرآن اُوقِیمق دا ذکر در، صلوات آیدمق دا ذکر در، دعاء ادمک دا ذکر در، نماز اوقیمق دا ذکر در. حدیث شریف داکی وَالصَّلاة عَطف الخاص عَلَی العام قبیله ثندن در.

اُوننگ اُچن بذنگ ترکمان خلق لرمذدا رسم بولب کُونَالردن غالن توهیر، دُعاء بلن و قرآن اوقیمق بلن ترکیب طفن عبادت در، و هَمدا نِعمَت الهی غا

شُکر ادمک در. حُکَماءلردن غالن حِکمَتلی گَپ: **عَادَاتُ السَّادَاتِ، سَادَاتُ الْعَادَاتِ** یعنی غَوِی لرنگ دابی، داب لرنگ غَوثِی در.

بو توهیر آدلی دابِمذ، بذنگ اُوذ طبدرن زادِمذ دال در، بلکا بو داب، گچن اولیاءلرمِذدن غالن داب در، بو سُنَّتِ سَلف گا آد دقمق لق، شیطان لعین ننگ تَلقِینی در، مسلمان خلق لرنگ آرثنا اوقلان فتنه ثی در، اُونِنگ اُچِن اُول فِتنه لرگا غُلق گرمانگ، و اُول سُوء تبلیغ لرغا آلدنمانگ. و توهیر حقندا مُفَصَّل راک گُرّنگ لری «مِیزان الاعتدال فی بَیانِ الحَقِّ وَالضَّلال» دا آچِقلاب آیدِّم، شونی مطالعه اَدِنگ.

اُولِی لر اُچِن صَدَقَه بَرمَک

بذنگ ترکمان خَلق لرمذنگ آرلرندا قدیم لردن غالن رسم، بِر مسلمان اُولَن دا، شُونی آرِی یُوِب، و آرِی دُونَاب، و مسلمان خَلق لر شونگا اُیشِب صَلاَةُ جنازه اُوقِیب قبرستان دا دَفن ادلندن ثونگرا، شُول اُولِی ننگ نَفعِی اُچن شوننگ ورثه لری یدی گُنلاب صدقه بَریَارلر، وَ اُوندن ثونگرا آی دُوغَرندا صدقه بَریَارلر، و اوندن ثونگرا شوننگ غرقندا صدقه بریارلر، و اوندن ثونگرا شوننگ یُذنِدا صدقه بریارلر، وَ اوندن ثونگرا شوننگ هر یِل دُونِمِندا صدقه بریارلر، و شو آیدلن گن لرندا، شول اُولِثننگ نَفعِی اُچِن قرآن ختم اَدِّریارلر، یَدمِش مِنگ لا الهَ الاّ الله، آیدّریارلر، مولد النّبیﷺ اُوقِدیارلر، و منگ لرچا پیغمبرعَلَیهِ السَّلام غا صلوات ایبریارلر، و کُوب کُوب دُعَاء اَدیارلر.

بذنگ ترکمان لرمذنگ قدیم دن غالن شو رَسِم لری، شرع شریف دا مَشرُوع، و حقیقی عالِم لرنگ یانندا مَحبُوب بُولن عمل در.

حضرت رسول اکرم ﷺ اُوذِننگ صحیح حدیثندا ثُویِب آیدیار: **خَیْرُ النَّاسِ اَنفَعُهُم لِلنَّاسِ**. (الجامع الصغير١/١٣). یعنی آدم لرنگ اِنگکی غَوثِی، آدم لرغا بَتر پیدا بَرگُوجثی در. اُولِی لری ثواب دن سیراب ادب، و دِیرِی لری دا طعام دن دُویرِمق دن آنگردا اُولقان احسان بُولرمی؟.

حضرت سعدبن عباده رضي الله عنه دن شو حدیث شریف روایت بولب در: **قُلْتُ يا رَسُولَ اللهِ تُوُفِيَّتْ أُمِّي وَ لَم تُوصِ وَ لَم تَتَصَدَّقْ فَهَل يَنفَعُهَا اِن تَصَدَّقتُ عَنهَا قَالَ: نَعَمْ وَ لَو بِكُرَاعِ شَاةٍ مُحْرَقٍ**. (شرح الصدور/١٢٢). یعنی من آیدِّم ای بیک طنگری ننگ پیغمبری، مننگ اَجَم یُوق بُولدِی، و هیچ بِر زاد وَصِیَّت ادمَدِی، و صدقه دا بَرمَدِی، بَث من شوننگ طرفندن صدقه بَرَاثم، شونگا پیداثی بولرمی؟ شوندا پیغمبر عليه السلام آیدّی: هوًّا پیداثی بُولر دِیدی، گرچا شُول بریان صدقانگ غُویننگ بِر چِرکرلن آیغِی بُولثادا.

اِنها شو حدیث شریف دن بَلِّی بولدی، ترکمان لرنگ اُولِی لر حقدا اَدیَان عمل لری عَینِ شریعت در. وهَّابی لرنگ اونگا بِدعَت دیمک لری شرع شریف ننگ تَرثی در.

و حضرت رسول اکرمﷺ اوذننگ گهربار گپ لری بلن آچقلاب آیدِب در: **فَارْحَمُوا مَوتَاكُم بِشَيْءٍ مِنَ الصَّدَقَةِ.** (جواهر النفیس/۱۵۱). یعنی بَث ثذلر اُوذ اُولی لرنگذگا رحم اَدِنگ، شولر اُچِن اوذ مال لرنگذدن بِر مقدار صدقه برمک بلن.

و ینا طنگری تبارک و تعالی اُوذ کلام قدیمندا فرمایش ادب در: **هَلْ جَزَاءُ الإِحْسَانِ إِلاَّ الإِحْسَانُ.** (الرحمن/۶۰). یعنی یغشِی لغننگ غَیطَرغِثِی دنگا یغشی لق در. ثن خُدَای اُچِن طاعت عبادت ادثنگ ثواب دن بشغا غَیطرغی ثنگا گلمَذ. اونگا گُورا گچن لرنگذنگ رُوح لرنی شاد ادمَک اُچِن اَدیَان خیر و احسان لرنگذدا الله تعالی دن آلجق پاینگذ رحمت در و جَنَّت در. و کونالرمذنگ آیدن گپ لری اُولقان اُلگُو در: دِیرِی ثنی ثِیلان بَگ بُولر، و اُولِی ثنی ثِیلاَن بَای بُولر. اوننگ اُچن ثِذ اُولی لرنگذی ثِیلاب خیر و احسان ادثنگذ، هَم بو دنیادا و هم آخرت دا، بار کشی دن بش یُوقری بولب بای بولرثنگذ. بو حق دا زیاده راق تفصیل اِثلَثَنگذ «مِیزَانُ الاعتدال فِی بَیَانِ الحَقِّ وَالضَّلال» آدلِی یذن کتابِمِذغا رُجُوع اَدِنگ، و شونی مُطالعه اَدِنگ.

اُولِی لرگا دَوْر اَدمَک

بذنگ ترکمان خَلق لرمذنگ آرثِندا قدیم دن گلیان رَسم و عادت شو در: بِر مسلمان اُولَن دا، هَنِیذ یُولِب کَفَن گا ثلنماقا، شُوننگ دُنیادا یاشان یاش

لرنی حساب اَدیَارلر، شوننگ مجموع یاشندن، اَرکَک بُولثا اُون اِکِی یاش، و خاتون بولثا دوقّذ یاش چقیارلر، و غالن یاش لرننگ نماز و روزه لرنی حساب اَدِب هر نمازی اُچِن یارِم چانق بُغدیی یا قیمتنی، و هَر گُن ننگ روزه ثی اُچِن دا یارم چانق بُغدیی یا قیمَتِنی میّت ننگ ولی ثی یا ولی ثننگ وکیلی بِعُنوَان فِدیَه بر مصرف غا تَملیك ادب بَریَار، اُول مصرف دا قبض ادب آلندن ثونگرا، شُول آلن مَبلَغ نی، فدیه برگُوجی ننگ اُوذِنا غَیطَرِب بِعُنوَان هِدیَه تملیك ادب بغِشلَیَار، اُول فدیه بَرگُوجی قبض ادب شُونِی آلندن ثونگرا، ینا اُونگکثِی یالی بِعُنوان فِدیه شُول مصرف گا تملیك ادب بریار، و مَصرف قبض ادب آلندن ثونگرا، اُودا اُونگکثِی یالی بِعُنوانِ هدیه فدیه بَرگوجِی گا تملیك اَدِب بغِشلیار، شو ترتیب بلن تکرار ادیارلر تا مَیِّت ننگ نماز و روزه بُورچ لری غُطَریانچا.

اِنها شو اَدلیان ایش لرگا وهَّابِی لر آد دقیارلر، بو بدعت ایش در، شریعت دا یُوق در دیب تبلیغ اَدیَارلر، اُول بدبخت لر، نا شریعتی بِلدِی لر، نا شریعت ننگ دلیل لرنی بِلدِی لر، اُولر جَهل مُرکَّب یغدی لرندا، اسلام اُچِن اُولقان مُصِیبَت بُولن فرقه لر در، کُوب عَقْلِی یَدنا آدم لری آلدَاب اُوذ اِیذلرنا تِرکَیَان درلر.

طنگری تبارک و تعالی اُمَّت مُحمَّدیه نی بارچا اُمَّت لردن اُثَّم اَدَنثنگ، و اُمَّت محمّدیه ننگ دِین نی هَم، بارچا دِین لردن آنگثاد اَدَنثنگ، بو اُمَّت ننگ بشِنا گلَن غِینچلق لری آنگثاد ادمك اُچن اُوذ مقدس کلام ننگ وَاسطه ثی

بلن حیلۀ شرعیه نی بنده لرنا تعلیم بردِی، و اُوذ خاتون نا، یُذ شلّق وررِن دیب آنت اِچَن کشی گا، آنگشادلق بِلَن آنتِن دن غُطلر یالی شو هِیل لی دَستُور اَورَدِّی: **خُذْ بِيَدِکَ ضِغْثاً فَاضْرِب بِهِ وَ لاَ تَحْنَث**. (یوسف/۶۴). یعنی ثَن اَلِنگ بلن بر پَنجا ثِفَال نی آل، بث شُوننگ بلن خاتوننگی وِر، آنت ننگ اَتَگِندا غالما دیدی. اِنها شو بولدی حیله شرعیه.

و بنی ساعده دیگن طایفه دا بِر خاتون زنادن حامله بولدی، اُونِی حامله اَدَن بِر اُوتِرا آدم دِی. بو واقعه نی حضرت رسول اکرمﷺ گا گُوتَرلدِی، شوندا پیغمبرعليه السلام شو حدیث شریف نی آیدِّی: **خُذُوْا لَهُ عُثْکُوْلاً فِيْهِ مِائَةُ شِمْرَاخٍ فَاضْرِبُوه ضَرْبَةً وَاحِدَةً**. (الدر المنثور۵/۳۱۷). یعنی ثِذ شول اُوترا اُچن خرما آغچ دن بر شاخه آلنگ، شُول شاخه دا یُذ دانه ثلقنق بُولثِن، شول یُذ دانه ثقلنقلِی شاخه بلن، شول اُوتِرانِی بر مرتبه وِرنگ.

اِنها صحابه لر شُول ایش گا انجام بَرِب، شُول عاجز بُولن اُوتِراننگ بشِندن یُذ شلّق نی ثودِی لر. شو عمل غا حیلۀ شرعیه دیَّارلر.

لیث بن سعد دیگن کشی، من ابوحنیفه نی غِلچ بلن وِررِن دیب آنت اِچدِی، اوندن ثونگرا شول آیدغن گپندن پشیمان بُولدی، و اِچگن آنتندن غُتِلمق لغنگ یُول نی ثُوردِی، شوندا حضرت امام اعظم ابوحنیفه رحمه الله آیدِّی: **خُذِ السَّيْفَ وَاضْرِبْنِيْ بِعَرْضِهِ**. (روح البیان۸/۴۴). یعنی ثَن اَلِنگا غِلچ نی آل، شُول غِلچ ننگ غَبدلِی بلن منِی وِر.

اِنها امام اعظم شُول کشی نی آنت دن چقرمق اُچن شو دستورنی بردی، بَث حیله شرعیه آیت بلن، و حدیث بلن، و مجتهدلرنگ گپی بلن ثابت در.

اُوننگ اُچن بذنگ فقهاءلرمذ، «الفتاوی الهندیه» ننگ بِر کتابنی، کتابُ الحِیَل دیب، یگرم دوقّذ فصل ادب یذدی لر، هیثی برآدم حیله شرعیّه نی و دَوْر اِسقاط نی یغشِی بلجک بُولثا، بذنگ «مِیزانُ الاعتدال فی بیان الحق والضلال» آدلِی یذن کتابِمذغا رجوع اَدثِن، و شوننگ دَوْرِ اسقاط دلیل لری دیگن عنوان نی آغترِب شُونی کامِل اُوقیثن و دُشِنثِن.

قامَت دِیمَک

بذنگ ترکمان خَلق لرمِذدا، عُلَماء ماوراءالنَّهرننگ فَتوی لری بلن، مِنگ یِل باری یُوریِب گلیان عادت لری، هر بِر اذان آیدغوجی مُؤَذِّن، آغشم اذانِندن بیلکی اذان لرنگ هر بیرنی آیدِب بُولندن ثونگرا، تقریبا یگرم دقیقه اَگلَنِب، اِکلنجی اِعلام نِی خَلق لرغا خبر برمک اُچِن، قامَت قامَت دیب غِیغِریَار. عرب دِلِندا شو غِیقِلغا تَثوِیب دیَّارلر.

بیک طنگری ننگ توفیق لرندن دش دُشَن وهَّابی لر، مونگا بِدعَت دیب مونی اُولقان گُناه حساب اَدیَارلر، اُولر المدام انسان لری اگری لگا چاغریان درلر. اُوننگ اُچن اولرنگ استدلال لرنا هیچ اعتبار یُوق در، حَق یُول دنگا اُوذ مجتهدلرمذنگ و فُقهاءلرمذنگ غُوین یول لری در.

حضرت ابی بَکرَه نقیع بن حارِث ثقفی دن شو حدیث شریف روایت بُولب در: **خَرَجْتُ مَعَ النَّبِیِّ ﷺ لِصَلاَةِ الصُّبحِ فَکَانَ لاَ یَمُرُّ بِرَجُلٍ اِلاَّ نَادَاهُ بِالصَّلاَةِ اَو حَرَّکَهُ بِرِجْلِهِ.** (مشکوة/۶۴). یعنی مَن حضرت رسول اکرمﷺ بلن اَرتِیر نمازی اُوقِیمق اُچِن چِقدِم، شوندا حضرت رسول اکرمﷺ هیچ بر کشی ننگ یانندن گچمَذدی، مگر شُونِی، نماز، نماز، دیب غِیغِردِی، یا اُوذِننگ آیغِی بِلَن اِرلاردِی.

حضرت علاّمه علی القاری رحمه الله آیدِب در: **وَ یُؤخَذُ مِنهُ مَشرُوعِیَّةُ التَّثْوِیبِ فِی الجُملَةِ.** (مرقاة المصابیح۱/۴۲۱). یعنی شو حدیث شریف دن، تثویب دن بعضی تثویب لرنگ دُوغرلِغنِی آلنر. هَر گُن دا دُورد اذاننگ اِیذِنداقِی تَثوِیب ننگ مشروع لِغنَا دلالت اَدیَان در.

اوننگ اُچن بِذ حَنَفِی ترکمان لرنگ آرثِندا قدیم دن دَرس اَدِلب اُوقِلیان اِنگکی مُعتَبر متن، «مُختَصَرُ الوقایه» در، شوننگ اکلنجی کتاب ننگ، اِلکِنجِی فَصلندا یذلن حُکم شو در: **وَالتَّثوِیْبُ حَسَنٌ.** (مختصر/۱۲). یعنی اذان دن ثونگرا قامت آیدمق لِق، غَوی اِیش در.

حنفی مذهبندا یذلن فقه لرنگ بارثندا بار در، موندن زیاده رَاق تحقیق اَدجَک بولثنگ، «میزانُ الاعتدالِ فی بیان الحقِّ والضلال» ننگ اُچِلَنجِی دفترندن، اذان دن ثونگرا قامت، قامت، دیمک بدعت دال در، دیگن عنوان

نی مطالعه اَدِنگ، شوندا ثِذلرگا بَث بُولر یالی، و یُرک لرنگذی قناعتلندِرر یالی گبلر بار در.

سُنَن رَوَاتِب

سُنَن رَوَاتِب ننگ تعریفی شو: **هِيَ الصَّلَوَاتُ المَسْنُونَةُ الْمُصَاحِبَةُ لِلفَرائِضِ.** (لغة الفقهاء/۲۲۷). یعنی سُنَنُ رواتب دیَّانی اُوذلرنی، فرض لرغا یُولدش ادلِب سُنَّت آیلندرلن نمازلر در.

بو سنت لرنگ حقندا حضرت رسول اکرم ﷺ شو صحیح حدیث نی آیدِب در: **مَنْ ثَابرَ عَلَى ثِنتَى عَشَرَةَ رَكعَةً مِنَ السُّنَّةِ بَنَى اللهُ لَهُ بَيْتاً فِي الجَنَّةِ، اَربَعَ رَكَعاتٍ قبلَ الظُّهرِ، وَ رَكعَتَينِ بَعدَها، و ركعَتَينِ بَعد المَغرِب وَ رَكعَتَينِ بَعدَ العِشَاءِ وَ رَكعَتَينِ قَبلَ الفَجرِ.** (ترمذی۱/۷۷).

یعنی هیثِی بِر آدم هر گُن دا اُون اِکِی رکعت سُنَّت نی المدام اُوقیثا، طنگری تبارک و تعالی شول آدم اُچِن جَنَّت دا بِر اُوی ثلر، اُویلاننگ فَرضِندن اَونچا اوقلیان دُورد رکعت، و اویلاننگ فرضندن ثونگرا اُوقلیان اِکِی رکعت، و آغشمِنگ فرضندن ثونگرا اُوقِلیان اِکِی رکعت، و یثتی ننگ فرضندن ثونگرا اوقلیان اکی رکعت، و ارتیرنگ فرضندن اَونچا اُوقلیان اِکِی رکعت. بو سُنَّت لر مُکَمِّلَات فُرُوض در، یعنی فرض لرنگ نُقصان لرنی جُبران اَدیَان، و کَمچلك لرنی دُولدِریَان.

و شو سُنَّت لرنگ حُکمندا در، جمعه ننگ فرض ننگ اَوندن و ثونگِندَن اوقلیان دُورد رکعت سُنَّت لر، بو سُنَّت لری ترک اَدَن آدم غا پیغمبرعَلَیهِالسَّلاَمُ‌نگ شفاعتی یَتِشمَذ. اُوننگ اُچِن محمّدعَلَیهِالسَّلاَمُ‌نگ امتی تارک سُنَّت بُولمذ، ها مُقِیم بُولثِن، ها مسافر بُولثِن، ها ثغ بُولثن، هَا مَریض بُولثن.

شیطان علیه اللعنه آیدب در: هیثِی بر آدم مُستَحَب نی اثگرمانی ترک اَدثَا، شونگا سُنَّت نی ترک اَدِّرَمَک منگا غِین بُولمذ، و هیثِی بر آدم، سُنَّت نی اثگرمَانِی ترک اَدثَا، شونگا واجِب نی ترک اَدِّرمک منگا غین بُولمذ، و هیثِی بر آدم واجب نی اثگرمانی ترک اَدثا، شونگا فَرض نی ترک اَدِّرمَک منگا غِین بُولمذ، و هیثِی بر آدم فرض نی اثگرمانی ترک اَدثَا، شُونِی دِین دن چِقرِب کافر آیلندرمق منگا غِین بُولمذ.

حَق یول دن آذشن وهّابی لر سُنَّت گا اَهمِیَّت بَرمَذلر، سُنَنُ رَوَاتِب لری دا ترک اَدمک دن غیرا دُورمذلر، الایتا سَفر میدان لق یُول غا گِدَن لرندا هیچ بِر سُنَّت نی اُوقِیمذلر، ترک اَدَرلر. اُوننگ اچن اُول وهَّابِی لر بَتَر جَسُور بُولِب مسلمان خلق لری تکفیر اَدِب، دَایرهٔ هدَایت دن چقیارلر.

اولر پیغمبر اکرم صَلَّی‌اللهُ‌عَلَیهِ‌وَسَلَّمَ ننگ شو حدیث شریف نا مطابق بولن بدبخت لر در.

مَنْ تَرَكَ سُنَّتِي فَهُوَ عِنْدَاللّٰهِ مِنَ الْخَاسِرِيْنَ. (کنوز الدقائق/۱۳۹). یعنی هیثی بر آدم مننگ سنّتم نی ترک ادثا، بث شول کشی طنگری تبارک و تعالی ننگ یانندا اولقان زیان چکب، اولی اُکنچ گا غالن آدم در.

و ینا بر حدیثندا ثُویب آیدیار: **مَنْ رَغِبَ عَنْ سُنَّتِیْ فَلَیْسَ مِنِّیْ**. (کنوزالدقائق/۱۴۱) یعنی هیثی بر کشی مننگ سُنّتم دن یُذ اورثا بث شول آدم مننگ یولمدا دال در.

شو هیل لی تارک السنّت نی تهدید ادیان حدیث لر کُوب در. اوننگ اُچن حضرت احمد بن حنبل، غاون و غرفذ ایمانی گچب در، و آیدب در: من غاون و غرفذ ایمک لگنگ کیّفیتندا روایت ادلنن حدیث لرغا غبد گلمدم، و پیغمبرنگ ناهیل لی اِیَن لگنی بلمدم، اگر خودسرانه ایاثم، سنّت گا ترث بولب خاسرین لردن بولرمقام دیب غورقیارن دیب در.

انها خدای تعالی دن غورقیان آدم لرنگ یغدی لری شو هیل لی در، هیچوقت سنّت نی اتبرمک لگا الری دورمذلر، سنّت نی ترک اد دِیَننگ دن، اُول دِیَننگی غوی گُوررلر.

اُوننگ اُچن عزیز مسلمان دوغن لر، خبردار بولنگ ترک سنّت بولن مبتدع لرغا یانشمانگ، مسلمان لری کافر ثانیان وهّابی لرگا چَمَلشمانگ، اولرنگ دُوذق لرنا دُشب هلاک بولامانگ، نَعُوذُ بِالله من ذلک.

علائم المُبتدعین

بدعت یول لرنا گیرن آدم لرنگ آیرتین کُوب علامت لری بار در.

برنجثی: اُولر منافق صفتلی بولرلر، ظاهردا مسلمان لر بلن غدنشرلر، باطن دا انگکی یمن دُشمان لری شولر در.

اکنجثی: اُولر بتر ریاست طلب درلر، هر بر زاد دا خلق لردن اوگا گچجک بولب تلاش ادرلر، حتی بر جنازه نمازغا امام بولمق لغنی هم اُوذلرنا اولقان افتخار بلرلر.

اُچنجثی: اولر ابنِ وقت درلر، هیثی بر حکومت گا دوش بولثالر، ظاهردا شول حکومت ننگ سازِنْ چلرلر، امّا آثّرین دن ایشلاب شول حکومت نی یقب اوذلری حاکم بولجق بولرلر.

دوردنجثی: اولر بتر بی حیاء بولرلر، قَولن نی و ثاولن نی اصل یُذلرنا آلمذلر، یُذلری پدُوش یالی غلنگ در.

باشنجثی: اولر بتر مادّی درلر، اولرنگ دین لری و ایمان لری پول در، پول بولثا بار شرافت لرنی برمک لگا راضی بولرلر.

آلتنجثی: علم لری بتر آز و عقل لری بتر کوتاه در، فتوی برمک لگا، و خلق لری تکفیر ادمک لگا المدام پیشقدم درلر، اولرنگ یانندا جَهَان اسلام ننگ بارثی مُشرِک در، یا مُبَتَدِع در، اولر دِنگا اُوذلرنی مسلمان ثایرلر، شیطان علیه اللعنه اُوذ هَدَف لرنی اولرغا غَوِی تلقین اَدَن در، اُولر حِذبُ الشَّیطان بُولب آیلننشگ، بیک طنگری ننگ دوست لرنی دُشمان تُوتِنِب، اَولیاءلری بُت لرنگ اُورنِندا گُوریارلر، و اولیاءلری ثُویِب، شولرغا غُول بَرَن آدم لری، بُت پرست دیب تَوهِین ادیارلر.

حاصل کلام وهّابی لر مسلمان لرنگ اُولقان کَلَّه آغرِثِی در، اولرنگ صوفی بُولمق لرنا آد دقرلر، اَل لرنا تسبیح آلمق لرنی یگرَنَرلر، بر آدم غا دُعاء

اَدِّرب، بَیلکِی لرنگ دست جَمعِی آمین دِیمَک لرنی هالمذلر، باش وقت اُوقلیان نمازلرنگ اِیذِنداکی اَدلِیَان وِردلری و اُوقِلیان آیت قرآن لری ثُویمَذلر، اُولرنگ یانِندا سُنَّت لر بِدعَت در، و بِدعَت لر هدایت در، اَگرِی لر دُوغرِی در، و دُوغرِی لر غِیشِق در. **اِذَا کَانَ الغُرَابُ دَلِیلَ قَومٍ سَیَهْدِیهِم اِلَی الاَرضِ الجِیَافِ**، یعنی اگر بر قومنگ سَردَارِی غَاق غرغا بُولثا، بثِم اُولرِی اِیدِب پُرثِی مثلِق لی یَرگا اَلتر.

اُول وهَّابی لرنگ دا مَرجَع تقلیدی، و مقتدی بِه ثِی، انگلیس ننگ جاسوسی بولن هَمفَر کافِرننگ یثَان آدمثِی ابن عبدالوهاب در، اُول اسلامی یِقمق اُچِن انگلیس ننگ بَجَرن آدمثِی در، اوننگ اِیذنا تِرکَلَن آدم لر، ناهیل لی هدایت طبملِی؟.

عزیز مسلمان دوغن لر، وَهَّابِیَّت اِسلامنگ کُوکِن کَثمَک اُچِن بَجَرلَن کرکی در، خبردار بُولنگ اُولرنگ تُوَلَیْلَرنا تُوغَلْنمَانگ، و گِرداب لرنا چُمَّانگ، هُوکمان هُوکمان هلاک بولرثنگذ. اگر ثِذ اولرنگ نیردَن گَلَن نی و ناهیل لی طَفِلشِنی کامل بلجک بُولثنگذ، بِذِنگ «مِیزَانُ الاعتِدَال فِی بَیَانِ الحَقِّ وَالضَّلال» آدلِی کتابمذنِی بشدن آیغا اُوقینگ و مُکَرَّر مُطَالِعَه ادنگ، شوندا حقیقت نی بلرثنگذ، انشاءالله تعالی.

سُبْحَانَ رَبِّکَ رَبِّ العِزَّةِ عَمَّا یَصِفُونَ وَسَلاَمٌ عَلَی المُرسَلِینَ وَالحَمدُ للهِ رَبِّ العالمین وَصَلَّی اللهُ تعالی علی سَیِّدِنا محمَّدٍ وعَلی آلِهِ وَاَصحَابِهِ اَجمَعِین.